

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผนก ข ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผนก ข ระดับปริญญาโท

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

DIGITAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN ANUBAN
PHRANAKHONSI AYUTTHAYA SCHOOL

By
MR. Thamanoon KHONTRONG

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education EDUCATIONAL ADMINISTRATION
Department of Educational Administration
Academic Year 2023
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา
โดย นายธรรมนุญ คนตรง
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา แผนก ข ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สายสุตา เตียเจริญ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(ศาสตราจารย์ ดร. คณิต เขียววิชัย)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สงวน อินทร์รักษ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สายสุตา เตียเจริญ)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สำเร็จ อ่อนสัมพันธ์)

640620104 : การบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญาโทบัณฑิต

นาย ธรรมบุญ คนตรง: ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สายสุตา เตี้ยเจริญ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา 2) แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ประชากร คือ บุคลากรของโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน และครู จำนวน 63 คน รวมทั้งสิ้น 76 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามแนวคิดของดาวรุ่งวรรณ ฤวิการ สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ความถี่ ร้อยละ มีชัณมิเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่ามีชัณมิเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล การสื่อสารเชิงดิจิทัล การสร้างวิถีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล และการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ ตามลำดับ

2. แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา เป็นพหุแนวทาง โดยแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัล ทั้ง 4 ด้าน มีแนวทางในการส่งเสริมทั้งหมด 20 แนวทาง

640620104 : Major EDUCATIONAL ADMINISTRATION

MR. Thamanoon KHONTRONG : DIGITAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN ANUBAN PHRANAKHONSI AYUTTHAYA SCHOOL Thesis advisor : Assistant Professor Saisuda Tiacharoen, Ph.D.

The purposes of this research were to study: 1) the Digital leadership of school administrators in Anuban Phranakhon Si Ayutthaya School; 2) the guidelines for promoting and developing the digital leadership of school administrators in Anuban Phranakhon Si Ayutthaya School. The population of this research consisted of 1 school director, 4 deputy school directors, 8 heads of departments, and 63 teachers, a total of 76. The research instruments were opinionnaires about digital leadership based on the concept of Dawruwan Thawinkarn and structured interviews. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and content analysis.

The results of this research were as follows:

1. The Digital leadership of school administrators in Anuban Phranakhon Si Ayutthaya School was at a high level overall, and in each aspect, it was also at a high level. Ranking from highest to lowest by arithmetic mean were Digital culture, Digital communication, Digital learning, and Professional development.

2. There were 20 guidelines for promoting the Digital leadership of school administrators in Anuban Phranakhon Si Ayutthaya School.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระ เรื่องภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้เพราะความรักและความปรารถนาดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระที่ให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำและกำลังใจ รวมทั้งสละเวลาอันมีค่าอย่างยิ่งในการตรวจแก้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยซาบซึ้งความดีงามของอาจารย์ที่มีต่อศิษย์ จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ และกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์ ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำเร็จ อ่อนสัมพันธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ตรวจสอบให้คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการค้นคว้าอิสระนี้ด้วยความเมตตาจนทำให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเพื่อหาค่า IOC เพื่อตรวจคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนให้คำแนะนำในการแก้ไขเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และคณะครูโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บข้อมูลการวิจัย ส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยจนแล้วเสร็จได้ด้วยดี รวมทั้งเพื่อนร่วมงาน เพื่อนนักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา รุ่น 40 ที่เป็นกำลังใจ ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์และความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยเสมอมา จึงขอแสดงความระลึกถึงกันไว้ ณ ที่นี้

ที่สำคัญที่สุดขอกราบขอบพระคุณพ่อศิริศักดิ์ คนตรงและคุณแม่สายพิน คนตรง ที่คอยสนับสนุนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตลอดจนจบการศึกษาและเป็นบุคคลที่ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจในการทำการค้นคว้าอิสระจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขออุทิศการค้นคว้าอิสระฉบับนี้เพื่อเป็นที่ถวายเกียรติแด่พระเจ้าผู้ซึ่งเป็นแหล่งแห่งสิ่งดีทุกอย่าง สติปัญญา ความรัก ความปรารถนาดี ความปิติยินดีและสันติสุขที่เกินความเข้าใจที่พระองค์ได้ประทานให้กับผู้วิจัยเสมอมา ตั้งแต่จุดเริ่มต้นของการทำการค้นคว้าอิสระจนกระทั่งผู้วิจัยทำการค้นคว้าอิสระสำเร็จ ซึ่งได้สัมผัสถึงพระคุณอันเปี่ยมล้นด้วยความรักที่ยิ่งใหญ่ของพระองค์ได้อย่างเกินความเข้าใจ

ธรรมบุญ คนตรง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	3
ปัญหาของการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ข้อคำถามของการวิจัย.....	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	7
ขอบข่ายเชิงทฤษฎีของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	12
ภาวะผู้นำดิจิทัล.....	12
ความหมายของภาวะผู้นำดิจิทัล.....	12
ความสำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัล.....	16
องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัล.....	20
ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา.....	45

วิสัยทัศน์โรงเรียน	46
ปรัชญาโรงเรียน.....	46
พันธกิจ.....	47
ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
งานวิจัยในประเทศ.....	47
งานวิจัยต่างประเทศ.....	52
สรุป.....	53
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย.....	54
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	54
ระเบียบวิธีวิจัย	55
แผนแบบการวิจัย	55
ประชากร	55
ตัวแปรที่ศึกษา.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	60
สรุป.....	61
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	62
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา	64

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 รายนามผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา	46
ตารางที่ 2 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	63
ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม	64
ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ด้านการสื่อสารเชิงดิจิทัล	65
ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ด้านการสร้างวิถีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล.....	66
ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ.....	67
ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ด้านการสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล.....	68
ตารางที่ 8 ตารางวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (Index of item objective congruence: IOC) เรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา	94

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงทฤษฎีของการวิจัย	9
แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย.....	10
แผนภูมิที่ 3 ปัจจัยการพัฒนากภาวะผู้นำดิจิทัลและองค์กรดิจิทัล	36

บทที่ 1

บทนำ

กระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลมีผลกระทบต่อการปฏิรูปและการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ ด้านเศรษฐกิจสังคม การเมืองการศึกษาหรือการดำรงชีวิตของมนุษยชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาหรือ covid – 19 ที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรงเกือบทุกประเทศทั่วโลกในปี ค.ศ. 2020 นี้เป็นการตอกย้ำและเร่งเร้าให้เห็นความสำคัญจำเป็นของเทคโนโลยีดิจิทัล ทำให้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทและมีพลังมหาศาลต่อการเอื้อประโยชน์ในวิถีชีวิตประจำวันของผู้คน รวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ สามารถขับเคลื่อนไปได้ท่ามกลางสถานการณ์วิกฤตซึ่งสภาวะดังกล่าวกระทบต่อการจัดการศึกษา ทั้งการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาอย่างมาก สถานศึกษาจะต้องใช้เทคโนโลยีและระบบออนไลน์ต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้และการทำงานภายใต้วิถีปกติใหม่ (New Normal) มีการเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ระบบออนไลน์มากขึ้น บุคลากรกระตือรือร้นที่จะต้องเรียนรู้การใช้เครื่องมือออนไลน์เพื่อการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยต่างให้ความสำคัญและตระหนักถึงศักยภาพของนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลทั้งหมดที่มีในปัจจุบัน และแนวโน้มใหม่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งการสร้างอนาคตการศึกษาที่จะเข้าในระบบการศึกษาของประเทศไทยนั้น ต้องอาศัยความมุ่งมั่นที่สำคัญร่วมกันจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง¹

ดังที่แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566 – 2570 มุ่งยกระดับภาครัฐไทยสู่เป้าหมายการให้บริการตอบสนองประชาชน และลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันของภาคธุรกิจ การสร้างความโปร่งใส ที่เน้นการเปิดเผยข้อมูลแก่ประชาชนโดยไม่ต้องร้องขอและการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน และการเป็นภาครัฐที่ปรับตัวทันการณ์ อันจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่อไป แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566 – 2570 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อให้สอดรับ กับวิสัยทัศน์ข้างต้นไว้ 4 ยุทธศาสตร์ประกอบด้วย 1) ยกระดับการเปลี่ยนผ่านดิจิทัลภาครัฐ เพื่อการบริหารงานที่ยืดหยุ่น คล่องตัวและขยายสู่หน่วยงานภาครัฐระดับท้องถิ่น 2) พัฒนาบริการที่สะดวกและเข้าถึงง่าย 3) สร้างมูลค่าเพิ่มและอำนวยความสะดวกแก่ภาคธุรกิจ และ 4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ นอกจากนี้ เพื่อให้การดำเนินการขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัลทิศทางที่ชัดเจนและเกิดขึ้นได้จริงในเชิงปฏิบัติ จึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาในด้านที่มุ่งเน้นสำคัญ ไว้

¹ ดาวรุ่งวรรณ ถวิลการ, *ภาวะผู้นำดิจิทัล* (ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2564), 1.

ทั้งหมด 10 ด้าน ได้แก่ การศึกษา สุขภาพและการแพทย์ ความเหลื่อมล้ำทางสิทธิสวัสดิการประชาชน สิ่งแวดล้อม การเกษตร การท่องเที่ยว การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) แรงงาน การยุติธรรมและการมีส่วนร่วม โปรงใส และตรวจสอบได้ของประชาชน อีกทั้งมุ่งส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐ นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพและมูลค่าของสินค้าและบริการ พร้อมยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันบนเวทีโลกด้วยการนำความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมของประเทศไทย มาพัฒนาเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวโดยเฉพาะด้านการเกษตร สุขภาพและการแพทย์ และการท่องเที่ยวและบริการ เพื่อนำพาประเทศสู่การพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนที่สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมในปัจจุบัน พร้อมส่งต่อทรัพยากร ที่สามารถตอบสนองความต้องการของคนรุ่นต่อไป โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ทั้งนี้ แผนพัฒนาโร้ฐบาลดิจิทัลมีความเกี่ยวข้องและจำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการจากทุกหน่วยงานภาครัฐ ที่จำเป็นต้องเร่งพัฒนาและยกระดับหน่วยงานให้สอดคล้องกับทิศทางการขับเคลื่อนของประเทศ จึงไม่ใช่เป็นเพียงการพัฒนาหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง หากแต่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาและขับเคลื่อนไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม ให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และมีมาตรฐานทัดเทียมกับนานาประเทศ²

นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) มีเป้าหมายในการพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ โดยคนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ การพัฒนากำลังคนสมรรถนะเพื่อให้เกิดการสร้างงานในอนาคต และสร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะที่มีความสามารถในการสร้างและใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้งมีเป้าหมายในการมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม ด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งการพัฒนาาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตและพัฒนาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้³ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ยุคดิจิทัลซึ่งเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร สังคมออนไลน์และมีความก้าวหน้าของเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงบริบททางเทคโนโลยีนี้มีผลกระทบต่อทุกภาคส่วนในสังคมโลกที่จะต้องตระหนักและปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตในรูปแบบใหม่ให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลจากดิจิทัลและเทคโนโลยี ซึ่งจะต้องนำมาใช้ในการทำงาน หรือแม้แต่การดำเนินชีวิตประจำวันให้เกิดความสะดวกสบาย

² สำนักงานพัฒนาโร้ฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน), **แผนพัฒนาโร้ฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566 - 2570** (กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาโร้ฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน), 2565).

³ "ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)," **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 139, ตอนพิเศษ 258 ง (1 พฤศจิกายน 2565): 123.

มากขึ้น โดยเฉพาะในมิติของการเรียนรู้หรือการจัดการเรียนการสอนก็ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดบริหารแวดล้อมและกระบวนการศึกษาให้เท่าทันกับโลกที่เปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน⁴

ดังนั้น ภาวะผู้นำดิจิทัล จึงเป็นกุญแจดอกสำคัญที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จได้ ผู้นำที่มีภาวะการณการเรียนรู้ด้านดิจิทัล จึงต้องเป็นผู้ที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ทนต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ เพราะต้องใช้ทั้งการสื่อสารในองค์กรและเครือข่ายที่มีอยู่ทั่วโลก ซึ่งเป็นเครือข่ายที่ไร้พรมแดนและต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ภาวะผู้นำยุคนี้จึงต้องเป็นผู้นำที่เรียกได้ว่าเป็นผู้นำมีอาชีพทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้จากการอบรมสัมมนา การศึกษาดูงานและการปฏิบัติการ อีกทั้งต้องมีวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่จะมาขับเคลื่อนองค์กรให้เกิดการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัลอย่างแท้จริง⁵ นอกจากนี้ผู้บริหารจะต้องมีการใช้ภาวะผู้นำดิจิทัลในการบริหารสถานศึกษาได้โดยการสร้างวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ดิจิทัล มีทักษะการสื่อสารที่ดี รับฟังความคิดเห็น เตรียมพร้อมที่จะรับสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา ตัดสินใจอย่างมีคุณภาพจากข้อมูลที่เชื่อถือได้ และส่งเสริมสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ⁶ ซึ่งหากผู้บริหารใช้ภาวะผู้นำดิจิทัลแล้ว จึงจะนับได้ว่าเป็นรูปแบบพฤติกรรมกรรมการบริหารการศึกษาที่มุ่งเน้นให้เกิดการเข้าถึงและการประยุกต์ใช้สิ่งใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาบุคลากรและเติบโตเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพของประเทศต่อไป

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อโลกมีความเจริญก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง อันเป็นผลมาจากการแข่งขัน เพื่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของโลก การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาและความรู้ ตลอดจนข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ในทุกมุมโลก ความล้ำหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีอิทธิพลต่อการปรับตัวขององค์กรทุกภาคส่วน ผู้นำองค์กรในฐานะผู้บริหารและรับผิดชอบขององค์กรต้องมีความรู้ ความสามารถและสภาวะของการปฏิบัติงานสำหรับการบริหารจัดการจนเกิดการพัฒนาไปสู่องค์กรที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี องค์กรและผู้นำองค์กร

⁴ ดาวรรุวรรณ ฤวิลาการ, ภาวะผู้นำดิจิทัล (ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2564), 2.

⁵ จินฉัตร ปะโคทัง, ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ (อุบลราชธานี: ศิริธรรมออฟเซ็ท, 2561), 89.

⁶ Gordon Cooper, 5 Digital Leadership Skills to Support Digital Transformation, accessed October 1, 2023, available from <https://www.ardoq.com/blog/digital-leadership-skills>.

ไม่เพียงแต่จะต้องมีทักษะและความเชี่ยวชาญทางด้านวิทยาศาสตร์เท่านั้น แต่ผู้นำองค์กรในปัจจุบันจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลกว่าบุคคลอื่น ประกอบกับทักษะทางด้านสังคมที่สามารถประสานงานกับบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพได้⁷ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรด้านการจัดการศึกษาที่มีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะที่สอดคล้องกับการเป็นพลโลกในอนาคต ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 9 เทคโนโลยีทางการศึกษา มาตราที่ 64 ได้กำหนดว่า รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุน การผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา นอกจากนี้ในมาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ อีกทั้งในมาตรา 66 ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำได้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต⁸ เช่นเดียวกับ แผนการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ที่ได้กล่าวถึงการปฏิวัติดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 และการปรับเปลี่ยนประเทศไปสู่ประเทศไทย 4.0 อันจะเป็นแรงผลักดันให้ประชากรสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแหล่งเรียนรู้ที่ไร้ขีดจำกัด สามารถพัฒนาองค์ความรู้และสร้างปัญญาที่เพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ มีการนำเทคโนโลยีการสื่อสาร และระบบการเรียนรู้แบบเคลื่อนที่ (Mobile learning) มาใช้มากขึ้น ดังนั้นการจัดการศึกษาของไทยจำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วางแผนพัฒนาและจัดเตรียมกำลังคนที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานเมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับต่าง ๆ และได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ 4 ในด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา โดยมีเป้าหมายคือการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย⁹ ซึ่งการจัดการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว

⁷ William Sims Bainbridge, **Leadership in Science and Technology: A Reference Handbook** (California: SAGE Publications, 2012), 14.

⁸ "พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542," **ราชกิจจานุเบกษา** ตอนที่ 74 ก, เล่ม 116 (19 สิงหาคม 2542): 38 – 39.

⁹ กระทรวงศึกษาธิการ, **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579** (กรุงเทพฯ: พรินทวอน กราฟฟิค จำกัด, 2560), 4.

นั่น จะต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญของปัจจัยทางการบริหารการศึกษา นั่นคือผู้บริหารสถานศึกษา กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลนั้นจะต้องมีลักษณะของการเป็นผู้นำที่สามารถเชื่อมโยงและนำเทคโนโลยีไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาได้ ทั้งในด้านการจัดการเรียนรู้ของครู และด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร รวมถึงต้องมีการส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง¹⁰ จากสภาพการศึกษาของไทยในปัจจุบันในมุมมองของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (Thailand Development Research Institute: TDRI) พบว่า 1) คุณภาพต่ำ: นักเรียนไทยมีทักษะต่ำกว่าเกณฑ์ 2) เหลื่อมล้ำสูง: นักเรียนในหมู่บ้านตามชนบทมีทักษะการอ่านช้ากว่าเด็กในเมืองถึง 3 ปีการศึกษา และ 3) ประสิทธิภาพต่ำ: มีการใช้งบประมาณทางการศึกษาและใช้เวลากับการเรียนมากขึ้น แต่ผลการเรียนของนักเรียนกลับแย่ลง ซึ่งโลกยุคศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านสังคม และเทคโนโลยีต่าง ๆ มากมาย จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่เราจะร่วมมือกันพัฒนาระบบการศึกษาไทย เพื่อสร้างอนาคตที่สดใสให้กับประเทศและคนรุ่นใหม่ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และปฏิรูประบบการศึกษาไทยให้ดีขึ้น¹¹ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงถือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ตลอดจนสร้างความร่วมมือของการปฏิบัติงานร่วมกันภายในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สามารถกล่าวได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) จะต้องเป็นผู้ที่พยายามกระจายอำนาจ ส่งเสริมการทดลองและได้เรียนรู้ เตรียมความพร้อมให้องค์กรมีดิจิทัลเพียงพอ ปรับเปลี่ยนได้อย่างรวดเร็ว ล้วนแต่ช่วยสนับสนุนให้ทำงานได้เร็วขึ้น ภาวะผู้นำดิจิทัล จึงเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นอย่างโปร่งใส นำพาให้องค์กรเกิดการเปลี่ยนแปลงและยกระดับองค์กรให้ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น¹² ดังนั้น ภาวะผู้นำดิจิทัลจึงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันที่มีประสิทธิภาพ และมีความจำเป็นที่จะต้องการการยกระดับ และต้องการให้มีการพัฒนา จากความสำคัญดังกล่าวจึงเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลได้กลายเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการบริหาร พัฒนาและยกระดับองค์กร สามารถทำให้เป็นองค์กรที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการทำงานให้ประสบผลสำเร็จต่อไป

¹⁰ สุภัทญา แชนซ์ชัย, **การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล** (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561), 5 - 6.

¹¹ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (Thailand Development Research Institute: TDRI), **ปัญหาการศึกษาไทย นวัตกรรมและการวิจัยช่วยได้จริงหรือ?**, เข้าถึงเมื่อ 1 กันยายน 2566, เข้าถึงได้จาก <https://www.disruptignite.com/blog/problem-of-thailand-education>

¹² บวร ปภัสราทร, **ผู้นำแบบดิจิทัล**, เข้าถึงเมื่อ 1 กันยายน 2566, เข้าถึงได้จาก <https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/119736>.

ปัญหาของการวิจัย

โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จากรายงานการประเมินตนเอง (Self – Assessment Report: SAR) โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ประจำปี 2564 พบปัญหา 1) ด้านการสร้างวิถีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล พบว่า ครูนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แบ่งปันข้อมูลข่าวสารไม่มากพอ และ 2) ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมครูให้มีการพัฒนาศักยภาพไม่มากนัก ไม่ว่าจะเป็นการสร้างและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพด้านเทคนิคและวิธีการจัดการกระบวนการการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง สามารถประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่ ๆ ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนในการแสวงหาความรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ¹³

จากสภาพปัญหาข้างต้นแล้งให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลต้องปรับตัว เปลี่ยนแปลงวิธีปฏิบัติ วิธีการบริหารจัดการ วิธีจัดการศึกษาแบบใหม่ที่มีมุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยตนเอง สมรรถนะดิจิทัล มีความเป็นมืออาชีพ มีความรอบรู้ในศาสตร์การบริหาร ทักษะการบริหารจัดการ โดยเฉพาะภาวะผู้นำดิจิทัล ซึ่งเป็นคุณลักษณะของผู้บริหารที่มีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการบริหารจัดการ การสื่อสาร และการเรียนรู้ให้เท่าทัน ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในยุคนี้ และส่งเสริมบุคลากรในการใช้เทคโนโลยี แพลตฟอร์มที่หลากหลายเพื่อการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา เพื่อจะได้ทราบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา และนำผลของการวิจัยในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์และเป็นแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ให้สอดคล้องตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีทักษะและเป็นกำลังสำคัญของชาติในการสร้างสรรค์อนาคตของประเทศต่อไป

¹³ โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา, รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2564 (พระนครศรีอยุธยา: โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา, 2564), 43.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากสภาพปัญหาและความสำคัญของงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อทราบแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดข้อคำถามสำหรับการวิจัยไว้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา มีแนวทางอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับปานกลาง
2. แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา มีพหุแนวทาง

ขอบข่ายเชิงทฤษฎีของการวิจัย

การบริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีเชิงระบบแบบเปิด มองว่าองค์การทางการศึกษา ทั้งในระดับกระทรวงศึกษาธิการ เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา เป็นหน่วยงานในการขับเคลื่อนการศึกษา และมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกอยู่ตลอดเวลา ตามแนวคิดของลูเนนเบิร์ก และออนส์ไตน์ (Lunenburg and Ornstein) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบ 5 ประการ ดังนี้ 1) ปัจจัยนำเข้า (inputs) 2) กระบวนการ (transformation process) 3) ผลผลิต (outputs) 4) ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) และ 5) สภาพแวดล้อม (environment) ซึ่งองค์ประกอบสำคัญ คือ ปัจจัยนำเข้า ซึ่งเป็นตัวเริ่มต้นของกระบวนการ เป็นการนำปัจจัยทางการบริหารมาใช้ดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ และผลผลิตเป็นผลที่เกิดจากกระบวนการที่นำปัจจัยนำเข้ามาปฏิบัติ โดยมีสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัย ที่มีผลต่อปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต เนื่องจากเป็นระบบเปิดที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตลอดเวลา ขณะเดียวกันธรรมชาติของระบบจะต้องมีการให้ข้อมูลย้อนกลับ

ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ระบบมีความสมบูรณ์¹⁴ ในการบริหารจัดการสถานศึกษาผู้บริหารจำเป็นต้องแสดงพฤติกรรมของภาวะผู้นำดิจิทัล ซึ่งสำหรับภาวะผู้นำดิจิทัลได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้มากมาย ดังเช่น เซนนิ่งเกอร์ (Sheninger) ได้นำเสนอหลักของภาวะผู้นำดิจิทัล (The Pillars of Digital Leadership) ดังนี้ 1) การสื่อสาร (Communication) 2) การประชาสัมพันธ์ (Public Relations) 3) การสร้างภาพลักษณ์ (Branding) 4) การมีส่วนร่วมของนักเรียน/การเรียนรู้ (Student Engagement or Learning) 5) การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ (Professional Growth or Development) 6) มีวิสัยทัศน์การสร้างพื้นที่และสิ่งแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ (Re-envisioning Learning Spaces and Environments) และ 7) โอกาส (Opportunity)¹⁵ นอกจากนี้ จินฉัตร ปะโคทัง ได้กล่าวถึง องค์ประกอบสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลมี 6 ด้าน ดังนี้ 1) การใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่มีอยู่ (Tools & Technologies) 2) การค้นหาและใช้งาน (Find & Use) 3) การสอนและเรียนรู้ (Teach & Learn) 4) การสื่อสารและความร่วมมือ (Communication and Collaborate) 5) สร้างและนวัตกรรม (Create and Innovate) และ 6) อัตลักษณ์และสุขภาวะ (Identity & Wellbeing)¹⁶ เช่นเดียวกับดาวรุ่งวรรณ ถวิลการ กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ 1) การสื่อสารเชิงดิจิทัล (Digital Communication) 2) การสร้างวิธีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล (Digital Learning) 3) การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ (Professional Development) และ 4) การสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล (Digital Culture)¹⁷

จากแนวคิดภาวะผู้นำดิจิทัล ซึ่งเป็นพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันที่สามารถนำองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลมาบูรณาการในการบริหารจัดการสถานศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนา เปลี่ยนแปลง นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาในโลกยุคดิจิทัล ที่การศึกษาได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม จึงเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นกลไกสำคัญในแง่ของการพัฒนาสถานศึกษา

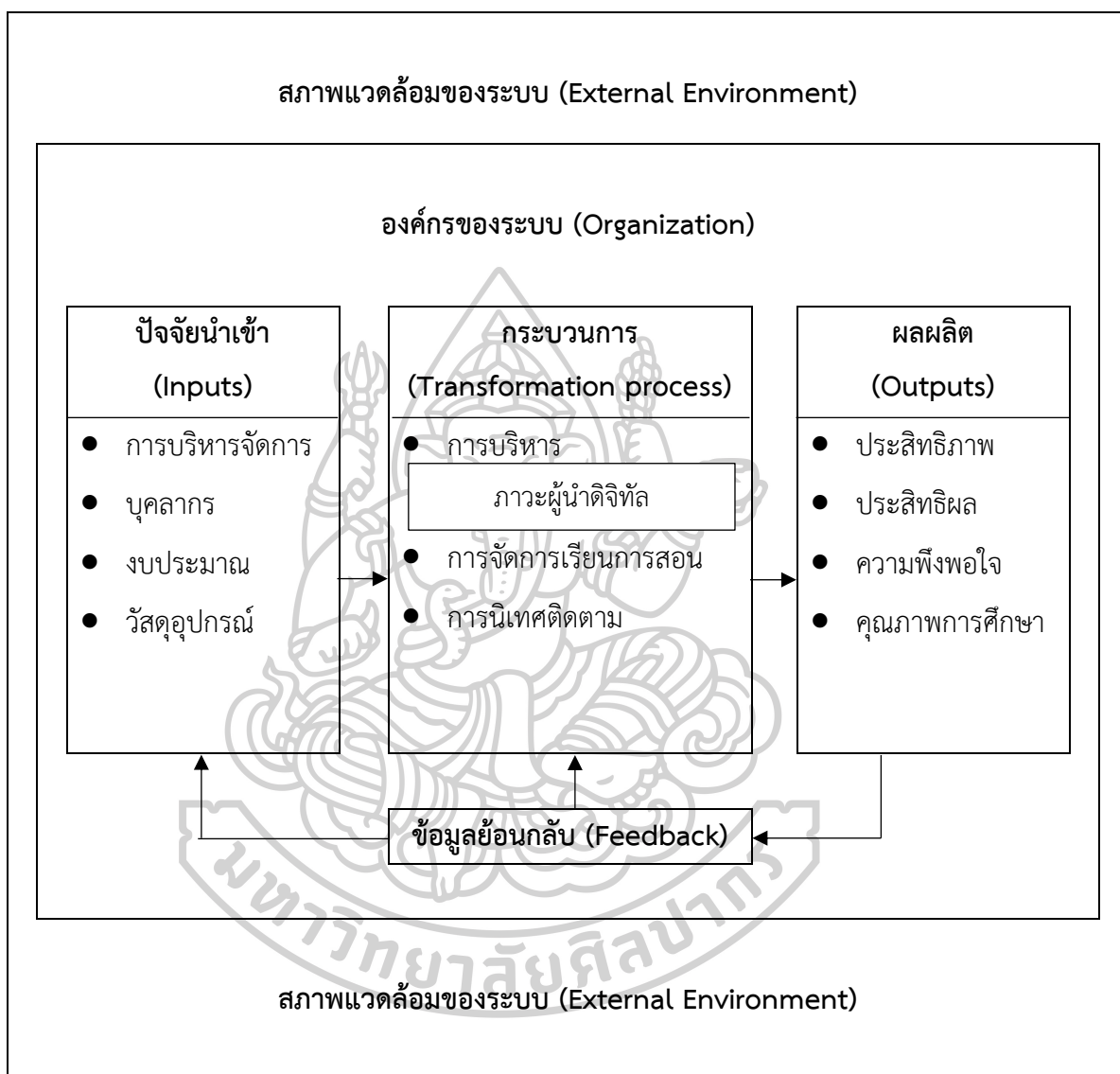
¹⁴ Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices**, 7th ed. (California: SAGE Publications, 2022), 23 – 26.

¹⁵ Eric Sheninger, **Digital Leadership: Changing Paradigms for Changing Times**, 2nd ed. (California: SAGE Publications, 2019), 78 – 79.

¹⁶ จินฉัตร ปะโคทัง, **ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ** (อุบลราชธานี: ศิริธรรมออฟเซ็ท, 2561), 306.

¹⁷ ดาวรุ่งวรรณ ถวิลการ, **ภาวะผู้นำดิจิทัล** (ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2564), 183.

ให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนำหลักการดังกล่าวมาเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย
 ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงทฤษฎีของการวิจัย

ที่มา : Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices**, 7th ed. (California: SAGE Publications, 2022), 25.

: ดาวรूरรรณ ถวิลการ, **ภาวะผู้นำดิจิทัล** (ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2564), 183.

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของงานวิจัยโดยมุ่งศึกษา ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยโดยมุ่งศึกษาตามแนวคิด ภาวะผู้นำดิจิทัลของดาวรุตระณ ถวิลการ กล่าวว่ ภาวะผู้นำดิจิทัล มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ 1) การสื่อสารเชิงดิจิทัล (Digital Communication) 2) การสร้างวิธีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล (Digital Learning) 3) การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ (Professional Development) และ 4) การสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล (Digital Culture) ดังแผนภูมิที่ 2

ภาวะผู้นำดิจิทัล
1) การสื่อสารเชิงดิจิทัล (Digital Communication)
2) การสร้างวิธีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล (Digital Learning)
3) การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ (Professional Development)
4) การสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล (Digital Culture)

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : ดาวรุตระณ ถวิลการ, ภาวะผู้นำดิจิทัล (ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2564), 183.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายเฉพาะของคำที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ให้ตรงกันจึงได้นิยามความหมายของคำต่าง ๆ ไว้ดังนี้

ภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง กระบวนการ พฤติกรรมหรือความสามารถที่ผู้บริหารแสดงออกถึงการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล มีระเบียบแบบแผนในการส่งเสริม ติดตาม ดูแลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถนำเทคโนโลยีมาบูรณาการใช้ในการจัดการศึกษาและการทำงานภายในสถานศึกษาได้อย่างสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) การสื่อสารเชิงดิจิทัล 2) การสร้างวิธีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล 3) การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ และ 4) การสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา จำนวน 13 คน

ครู หมายถึง ครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา จำนวน 64 คน

โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา หมายถึง สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 3 ถนนอุทอง ตำบลท่าवासุมรี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

ภาวะผู้นำดิจิทัล

ความหมายของภาวะผู้นำดิจิทัล

ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำขององค์กรในยุคดิจิทัล จำเป็นต้องมีภาวะผู้นำหรือความสามารถในการนำองค์กรโดยใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการบริหาร ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัยสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา ภาวะผู้นำดิจิทัลจึงเป็นพฤติกรรมที่ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้ในการบริหาร ซึ่งได้มีนักวิชาการให้นิยามภาวะผู้นำดิจิทัลไว้อย่างหลากหลาย ดังเช่น

กลัสเตอร์ (Gluster) ได้ให้นิยามภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจและใช้สารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ จากหลากหลายแหล่งสารสนเทศ นำเสนอด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต¹⁸

เช่นเดียวกับ บาวเดน (Bawden) ได้ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการอ่านและประมวลรายการสารสนเทศในรูปแบบของไฮเปอร์เท็กซ์ (Hypertext) หรือ มัลติมีเดีย (Multimedia) ที่สามารถนำไปใช้งานได้¹⁹

ฟิสก์ (Fisk) กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล คือ กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมซึ่งเทคโนโลยีสารสนเทศขั้นสูงเป็นสื่อกลางเพื่อส่งผลกระทบต่อบุคคล กลุ่ม และ/หรือองค์กร ทัศนคติ อารมณ์ ความคิด และพฤติกรรม²⁰

¹⁸ P. Gluster, **Digital literacy** (New York: John Wiley, 1997), 1.

¹⁹ D. Bawden, "Information and digital literacies: a review of concepts," **Journal of Documentation** 57, 2 (April 2001): 218 – 259.

²⁰ P. Fisk, "The Making of a Digital Leader," **Business Strategy Review** 13, 1 (January 2003): 43 – 50.

นอกจากนี้ มาร์ตินและกรุดเซคกี (Martin and Grudziecki) ได้สรุปถึงภาวะผู้นำดิจิทัลว่าเป็นผู้ที่มีความตระหนัก ทักษะและความสามารถของบุคคลในการใช้เครื่องมือดิจิทัลอย่างเหมาะสมและอำนวยความสะดวกในการระบุ (Identify) เข้าถึง (Access) จัดการ (Manage) บูรณาการ (Integrate) ประเมิน (Evaluate) วิเคราะห์ (Analyze) และสังเคราะห์ (Synthesize) ทรัพยากรดิจิทัล การสร้างความรู้ใหม่ การแสดงออกโดยการสร้างสื่อและการสื่อสารกับผู้อื่นในบริบทของสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตที่เฉพาะเจาะจง เพื่อสามารถแสดงออกและสะท้อนทางสังคม²¹

สมาคมห้องสมุดสหรัฐอเมริกา (American Library Association) ได้นิยามว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลเป็นความสามารถในการใช้สารสนเทศและใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อค้นหา ประเมิน สร้างและสื่อสารสารสนเทศดิจิทัลเป็นความสามารถที่จำเป็นต้องมีทั้งความรู้ความเข้าใจและทักษะทางเทคนิค²²

อัลติเนย์ (Altinay) นิยามความเป็นผู้นำดิจิทัลว่าเป็นความสามารถในการติดตามเทคโนโลยีปัจจุบันเพื่อสร้างความรู้ขึ้นใหม่ตามพื้นฐาน²³

ซง (Zhong) กล่าวว่า ความเป็นผู้นำดิจิทัลนั้นเกี่ยวกับการเป็นผู้นำและสร้างแรงบันดาลใจในการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล การสร้างและรักษาวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล อำนวยความสะดวกและปรับปรุงการเติบโตทางวิชาชีพโดยอาศัยเทคโนโลยี ตลอดจนการจัดการและบำรุงรักษางค์กรดิจิทัล²⁴

ครอมตัน (Crompton) กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง ผู้นำที่มีความต้องการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ เปลี่ยนแปลงรูปแบบการศึกษาจากรูปแบบเดิมที่ผ่านมาในอดีต ด้วยการใช้เทคโนโลยีในการสร้างปฏิสัมพันธ์และเพิ่มโอกาสทางการเรียนรู้²⁵

²¹ A. Martin and J. Grudziecki, "Digital: concepts and tools for digital literacy development," *Innovations in Teaching & Learning in Information & Computer Sciences* 5, 4 (December 2006): 246 – 264.

²² American Library Association, "Digital literacy, libraries, and public policy," *Report of the office for information technology policy's digital literacy task force* (January 2013): 2.

²³ F. Altinay, "Are headmasters digital leaders in school culture?," *Education & Science* 40, 182 (January 2016): 77 – 86.

²⁴ L. Zhong, "Indicators of digital leadership in the context of K-12 education," *Journal of Educational Technology Development and Exchange* 10, 1 (April 2017): 27 – 40.

เซเนนิงเกอร์ (Sheninger) ได้ระบุว่า ความเป็นผู้นำดิจิทัล คือ ความสามารถในการกำหนดทิศทาง มีอิทธิพลต่อผู้อื่น และเริ่มต้นการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืนผ่านการรวบรวมข้อมูลและสร้างเครือข่ายเพื่อคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญต่อความสำเร็จในอนาคต รวมทั้งผสมผสานความคิดพฤติกรรม และทักษะที่ใช้ในการเปลี่ยนแปลงและ/หรือปรับปรุงวัฒนธรรมโดยใช้เทคโนโลยี²⁶

คูเปอร์ (Cooper) กล่าวว่า ความเป็นผู้นำดิจิทัล คือ ผู้นำองค์กรใช้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ จัดการการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์และทำแผนที่ว่าจะบรรลุเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ได้อย่างไร โดยปกติผู้นำจะทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายเชิงกลยุทธ์โดยการจัดการองค์การการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับให้เข้ากับเทคโนโลยีที่กำลังพัฒนา การส่งมอบผลิตภัณฑ์และความต้องการของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงไป²⁷

มูนแคมป์ (Mooncamp) กล่าวว่า ความเป็นผู้นำดิจิทัล เป็นรูปแบบความเป็นผู้นำสมัยใหม่ โดยมุ่งเน้นอย่างชัดเจนในการกำหนดรูปแบบการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลภายในบริษัทอย่างแข็งแกร่ง ทักษะที่สำคัญที่สุดของผู้นำดิจิทัลคือการคิดที่เชื่อมโยงถึงกัน การปฏิสัมพันธ์พนักงาน ความยืดหยุ่นและความคล่องตัว ความสามารถทางดิจิทัล การสื่อสารที่ชัดเจน และความสามารถในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระและทำงานเพื่อวิสัยทัศน์ร่วมกัน²⁸

บวร ปภัสราทร กล่าวว่า ผู้บริหารดิจิทัล เป็นคนที่พยายามกระจายอำนาจ ไม่กระจุกกรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ตนเองแต่เพียงผู้เดียว ผู้บริหารดิจิทัลส่งเสริมการทดลอง เรียนรู้ในเรื่องใหม่ ๆ ถ้าได้ถ้าเสีย ในทางตรงข้ามเคียวเซ็ญคนที่ทำงานแบบเดิม ๆ ที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารดิจิทัลสามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็วและปรับเปลี่ยนอยู่เป็นประจำ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้น ไม่พยายามยึดมั่นถือมั่นอยู่กับความสำเร็จของวันวาน นอกจากนี้ยังปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส ผู้บริหาร

²⁵ Helen Crompton, **Education Reimagined: Leading Systemwide Change with the ISTE Standards** (La Vergne, TN: International Society for Technology in Education, 2018), 1.

²⁶ Eric Sheninger, **Digital Leadership: Changing Paradigms for Changing Times**, 2nd ed. (California: SAGE Publications, 2019), 78 - 79.

²⁷ Gordon Cooper, **5 Digital Leadership Skills to Support Digital Transformation**, accessed October 1, 2023, available from <https://www.ardoq.com/blog/digital-leadership-skills>.

²⁸ Mooncamp, **Digital leadership: 8 components for being an effective digital leader**, accessed October 1, 2023, available from <https://mooncamp.com/blog/digital-leadership/>.

ดิจิทัลส่งเสริมให้คนทำงานคิดแตกต่าง แต่เป็นความแตกต่างเพื่อให้เห็นโอกาสใหม่ ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ในการยกระดับองค์กรให้ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารที่ผูกขาดความคิด ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นก็จะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงองค์การไปสู่ยุคดิจิทัลได้อย่างแน่นอน²⁹

จิณฉัตร ปะโคทั้ง กล่าวว่ ภาวะผู้นำดิจิทัลหรือผู้นำแห่งการเรียนรู้ในยุคข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยี คือ กุญแจดอกสำคัญที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จได้ ดังนั้น ผู้นำที่มีภาวะการณั้เรียนรู้ด้านดิจิทัลจึงต้องเป็นผู้ที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ทนต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ เพราะต้องใช้ทั้งการสื่อสารในองค์กรและเครือข่ายที่มีอยู่ทั่วโลก ซึ่งเป็นเครือข่ายที่ไร้พรมแดนและต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ภาวะผู้นำยุคนี้จึงต้องเป็นผู้นำที่เรียกได้ว่าเป็นผู้นำมีอาชีพทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้จากการอบรมสัมมนา การศึกษาคูงานและการปฏิบัติการอีกทั้งต้องมีวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่จะมาขับเคลื่อนองค์กรให้เกิดการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัลอย่างแท้จริง สรุปได้ว่า ผู้นำที่มีความเป็นมืออาชีพเป็นกุญแจดอกสำคัญที่จะเปิดประตูสู่โลกแห่งการเปลี่ยนแปลงและโลกแห่งยุคดิจิทัลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้³⁰

สุกัญญา แซ่มซ้อย กล่าวถึง ภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง การนำของผู้บริหารองค์กรในยุคดิจิทัลที่มีพฤติกรรมสามารถนำองค์กรโดยใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อเป็นกลไกสำคัญที่จะขับเคลื่อนผลลัพธ์ของสถานศึกษา ทำให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีระบบส่งผลให้งานเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา มาตรา 39 ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง คุณลักษณะ ความรู้ ทักษะความสามารถและพฤติกรรมการแสดงออกในการนำของผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน ในการบริหารทั่วไป บริหารบุคคล บริหารงานวิชาการและบริหารงบประมาณ โดยมีความเข้าใจ สามารถสร้างสรรค์ เข้าถึงและนำเทคโนโลยีนวัตกรรมดิจิทัลมาใช้ในการบริหารโรงเรียน³¹

²⁹ บวร ปภัสราทร, การสื่อสารเคลื่อนที่จากยุคที่หนึ่งสู่ยุคที่ห้า มุมมองของพลเมืองดิจิทัล = Mobile communication: From 1G to 5G digital citizen perspective (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561), 65 – 68.

³⁰ จิณฉัตร ปะโคทั้ง, ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ (อุบลราชธานี: ศิริธรรมออฟเซ็ท, 2561), 89.

³¹ สุกัญญา แซ่มซ้อย, การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล School Management in Digital Era (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561), 216 - 224.

ดาวรรณ ฤทธิการ กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ความสามารถของผู้บริหารในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และการจัดการในสถานศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำในการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องนำเทคโนโลยีมาบูรณาการใช้ในการจัดการศึกษาและการทำงานภายในสถานศึกษาได้อย่างสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนมีความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยีและการใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรอบรู้และรู้เท่าทันสื่อ โดยคำนึงถึงหลักจริยธรรมในการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ผู้บริหารต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม³²

จิตติมา วรรณศรี กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล เป็นคุณลักษณะของผู้บริหารที่มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการบริหารจัดการ การสื่อสาร และการเรียนรู้ให้เท่าทัน ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในยุคนี้และส่งเสริมบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีแพลตฟอร์มที่หลากหลายเพื่อจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากขึ้น³³

สามารถสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล หมายถึง กระบวนการ พฤติกรรมหรือความสามารถที่ผู้บริหารแสดงออกถึงการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล มีระเบียบแบบแผนในการส่งเสริม ติดตาม ดูแลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถนำเทคโนโลยีมาบูรณาการใช้ในการจัดการศึกษาและการทำงานภายในสถานศึกษาได้อย่างสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัล

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารมีความสำคัญ จำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน โดยมีนักวิชาการได้กล่าวไว้มากมาย ดังเช่น

บาวเดน (Bawden) กล่าวว่า ผู้นำจะสามารถบริหารจัดการองค์กรได้ต้องเล็งเห็นความสำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัล ภายใต้ความสำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัลต้องมีความรู้ที่หลากหลายของทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ซึ่งทักษะเหล่านี้ คือ การรู้สื่อ (Media Literacy) การรู้เทคโนโลยี (Technology Literacy) การรู้สารสนเทศ (Information Literacy) การรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เห็น (Visual

³² ดาวรรณ ฤทธิการ, ภาวะผู้นำดิจิทัล (ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2564), 135.

³³ จิตติมา วรรณศรี, การบริหารจัดการศึกษายุคดิจิทัล (พิษณุโลก: โรงพิมพ์รัตนสุวรรณาการพิมพ์ 3, 2564), 121.

Literacy) การรู้สื่อสาร (Communication Literacy) และการรู้สังคม (Social Literacy) โดยแต่ละทักษะ มีรายละเอียดดังนี้

1) การรู้สื่อ (Media Literacy) คือ การรู้สื่อสะท้อนความสามารถของผู้เรียน เกี่ยวกับการเข้าถึง การวิเคราะห์ และการผลิตสื่อผ่านความเข้าใจและการตระหนักเกี่ยวกับ

- 1.1) ศิลปะ ความหมาย และการส่งข้อความในรูปแบบต่าง ๆ
- 1.2) ผลกระทบและอิทธิพลของสื่อมวลชนและวัฒนธรรมที่เป็นที่นิยม
- 1.3) สื่อข้อความถูกสร้างขึ้นอย่างไรและทำไมถึงถูกผลิตขึ้น
- 1.4) สื่อสามารถใช้ในการสื่อสารความคิดของเราได้อย่างไรมีประสิทธิภาพ

ได้อย่างไร

2) การรู้เทคโนโลยี (Technology Literacy) คือ ความชำนาญในเทคโนโลยี ส่วนมากมักจะเกี่ยวข้องกับความรู้ดิจิทัล ซึ่งครอบคลุมจากทักษะคอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐานสู่ทักษะที่ซับซ้อนมากขึ้น

3) การรู้สารสนเทศ (Information Literacy) คือ ความสามารถในการประเมินว่า สารสนเทศใดที่ผู้เรียนต้องการ การรู้วิธีการที่จะค้นหาสารสนเทศที่ต้องการออนไลน์ และการรู้ การประเมินและการใช้สารสนเทศที่สืบค้นได้ การรู้สารสนเทศถูกพัฒนาเพื่อการใช้ห้องสมุด ทั้งยังสามารถเข้าได้ดีกับยุคดิจิทัลซึ่งเป็นยุคที่มีข้อมูลสารสนเทศออนไลน์มหาศาล ซึ่งไม่ได้มีการกรอง ดังนั้น ภาวะผู้นำดิจิทัลต้องรู้วิธีการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์เกี่ยวกับแหล่งที่มาและเนื้อหา

4) การรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เห็น (Visual Literacy) คือ การสะท้อนความสามารถของผู้เรียนเกี่ยวกับความเข้าใจ การแปลความหมายสิ่งที่เห็น การวิเคราะห์ การเรียนรู้ การแสดง ความคิดเห็น และความสามารถในการใช้สิ่งที่เห็นนั้นในการทำงานและการดำเนินชีวิตประจำวัน ของตนเองได้ รวมถึงการผลิตข้อความภาพไม่ว่าจะผ่านวัตถุ การกระทำ หรือสัญลักษณ์ การรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เห็นเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเรียนรู้และการสื่อสารในสังคมสมัยใหม่

5) การรู้สื่อสาร (Communication Literacy) คือ การรู้สื่อสารเป็นรากฐาน สำหรับการคิด การจัดการ และการเชื่อมต่อกับคนอื่น ๆ ในสังคมเครือข่าย เช่น เพลง วิดีโอ ฐานข้อมูลออนไลน์และสื่ออื่น ๆ และยังคงจำเป็นต้องรู้วิธีการใช้แหล่งสารสนเทศเหล่านั้นเพื่อเผยแพร่ และแลกเปลี่ยนความรู้

6) การรู้สังคม (Social Literacy) คือ การมีวัฒนธรรมแบบการมีส่วนร่วม ซึ่งถูกพัฒนาผ่านความร่วมมือและเครือข่าย ภาวะผู้นำดิจิทัลต้องรู้วิธีการใช้แหล่งสารสนเทศเพื่อเผยแพร่ และแลกเปลี่ยนความรู้³⁴

ณัฐวุฒิ พงศ์สิริ กล่าวว่า ต้องมีผู้นำดิจิทัล (Digital Leader) ที่สามารถปรับเปลี่ยนองค์กร และบุคลากรให้ทำงานได้ดีภายใต้ Digital Environment ติดตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ผสมผสานกับการสร้างวัฒนธรรมที่เน้นการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากร ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลให้เกิดประโยชน์สูงสุด ให้โอกาสทดลองโครงการใหม่ ๆ และมีความรวดเร็วในการตัดสินใจ นอกจากนี้ผู้นำยังต้องเข้าใจขีดความสามารถของเทคโนโลยีและการนำมาใช้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การขับเคลื่อนองค์กรให้เติบโตอย่างรวดเร็ว ผู้นำต้องผสมผสานปัจจัย “3C” เข้าด้วยกัน คือ Climate สภาพแวดล้อมการทำงาน, Culture วัฒนธรรมองค์กร และ Creativity ความคิดสร้างสรรค์
2. ผู้นำดิจิทัลต้องผลักดันหน่วยงานคิดค้นผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง
3. ผู้นำดิจิทัลสามารถปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ขององค์กร เมื่อถึงเวลาต้องมีการเปลี่ยนแปลง โดยการสร้างรูปแบบธุรกิจใหม่ทั้งหมด หรือเปลี่ยนไปทำธุรกิจที่ใกล้เคียง สามารถใช้ประโยชน์จากความรู้ ความเชี่ยวชาญ และศักยภาพของบุคลากรที่มีอยู่
4. ผู้นำดิจิทัลต้องกล้าที่จะพัฒนาสินค้าหรือบริการใหม่ ๆ มาแทนที่สินค้าหรือบริการเดิมที่เริ่มล้าสมัย
5. ผู้นำดิจิทัลต้องเข้าใจคุณลักษณะของ “Digital Worker” เชื้อมั่นในทักษะการใช้เทคโนโลยี (Digital Native) ที่คนเหล่านี้มี และเปิดโอกาสให้สามารถแสดงความคิดเห็น มีอิสระในการตัดสินใจ สร้างผลงานเต็มที่ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ คิดนอกกรอบ กล้าทดลอง นำไปสู่นวัตกรรมใหม่ ๆ
6. ผู้นำดิจิทัลนำระบบ Automation หรือหุ่นยนต์ (Robot) เข้ามาทำงานร่วมกับมนุษย์มากขึ้น เรียกว่า “Collaborative Robot” หรือ “CoBot” ที่ใช้เป็นกรอบในการอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์และหุ่นยนต์³⁵

³⁴ David Bawden, Information and digital literacies: a review of concepts, *Journal of Documentation* 57, 2 (April 2001): 218 – 259.

³⁵ ณัฐวุฒิ พงศ์สิริ, "ผู้นำในยุค Digital Economy," *HR Society Magazine* 15, 172 (เมษายน 2560): 20 – 23.

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัลที่ควรรู้ดิจิทัล สามารถแบ่งเป็น 3 ส่วนที่สำคัญได้ต่อไปนี้

1) การใช้ (Use) หมายถึง ทักษะมวลรวมในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตที่หลากหลายตั้งแต่พื้นฐาน เช่น การใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้นในการประมวลผลคำ (Word Processor) เว็บเบราว์เซอร์ (Web Browser) ไปถึงเทคนิคขั้นสูงสำหรับการเข้าถึงและใช้ความรู้ เช่น การใช้โปรแกรมค้นหา (Search Engine) รวมถึงเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น คลาวด์ คอมพิวติ้ง (Cloud Computing)

2) การเข้าใจ (Understand) ทักษะที่ช่วยให้เกิดการคิด วิเคราะห์ ประเมิน สังเคราะห์ สื่อดิจิทัลจนทำให้เข้าใจถึงบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันกับเนื้อหา นั้น ๆ จัดว่าเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นที่จะต้องเริ่มสอนเด็กให้เร็วที่สุด เท่าที่พวกเขาจะเข้าสู่โลกออนไลน์ รวมถึงการตระหนักว่าเทคโนโลยีเครือข่ายมีผลกระทบต่อพฤติกรรมและมุมมองของผู้เรียนอย่างไร มีผลกระทบต่อความเชื่อและความรู้สึกเกี่ยวกับโลกรอบตัวผู้เรียนอย่างไร การเข้าใจนั้นช่วยเตรียมผู้เรียนสำหรับเศรษฐกิจฐานความรู้ที่ผู้เรียนการพัฒนาทักษะการจัดการสารสนเทศเพื่อค้นหาประเมิน และใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อติดต่อ สื่อสาร ประสานงานร่วมมือ และแก้ไขปัญหา

3) การสร้างสรรค์ (Create) หมายถึง ทักษะในการผลิตหรือสร้างเนื้อหาผ่านเทคโนโลยีที่หลากหลายอย่างถูกต้องสร้างสรรค์ การสื่อสารโดยใช้ความหลากหลายของสื่อดิจิทัลเป็นเครื่องมือ โดยคำนึงถึงจริยธรรมการปฏิบัติทางสังคมและการสะท้อนสิ่งที่ฝังอยู่ในการเรียนรู้ และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น ภาพ วิดีโอ และเสียง ตลอดจนความสามารถในการมีส่วนร่วมในการใช้เทคโนโลยี³⁶

ดาวรุ่งวรรณ ถวิลการ กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เนื่องจากเป็นกระบวนการหรือพฤติกรรมของผู้บริหารที่มีความตระหนักถึงความรู้ ความเข้าใจ (Understand) ประเมิน (Evaluate) การจัดการ (Manage) และใช้ (Use) สารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณ มีความสามารถประเมินและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงที่ก้าวล้ำทางดิจิทัล³⁷

³⁶ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, การรู้ดิจิทัล (Digital Literacy), เข้าถึงเมื่อ 2 พฤษภาคม 2566, เข้าถึงได้จาก <https://www.nstda.or.th/th/nstda-knowledge>.

³⁷ ดาวรุ่งวรรณ ถวิลการ, ภาวะผู้นำดิจิทัล (ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2564), 137.

องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัล

การที่ผู้บริหารจะสามารถแสดงออกถึงพฤติกรรมที่มีภาวะผู้นำดิจิทัลได้นั้น จำเป็นต้องมีองค์ประกอบต่าง ๆ ตามที่นักวิชาการมากมายได้กำหนดไว้ ดังเช่น

เบนนิส (Bennis) ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำดิจิทัลว่า ผู้นำเป็นผู้ส่งเสริมความเป็นสังคมแห่งความรู้ ประกอบด้วย 1) ทักษะการสร้างความตระหนัก (Awareness Building) ทักษะนี้จะรวมถึงความสำคัญของเทคโนโลยีและสารสนเทศต่อการช่วยบรรลุความสำเร็จ 2) ทักษะการระดมทรัพยากร (Resource Mobilizing Skills) เป็นการระดมให้มีการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศอย่างแพร่หลาย 3) ทักษะเชิงปฏิบัติการ (Operational Skills) มีกิจกรรมการบริหารเพื่อจัดการและการทำงานของเทคโนโลยีและสารสนเทศ 4) ภาวะผู้นำเชิงโครงสร้าง (Structural Leadership) เป็นการปฏิบัติสารสนเทศที่เป็นเพียงแค่การใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ แต่ยังเป็นการเคลื่อนตัวไปสู่รูปแบบใหม่ของการกระจายสังคมดิจิทัลด้วย ทำให้ต้องมีทักษะภาวะผู้นำเชิงโครงสร้างด้วยลักษณะส่วนบุคคล (Individual Attributes) สำหรับ ผู้นำดิจิทัล ประกอบด้วย 1) ความยืดหยุ่น (Flexible) 2) ความสามารถปรับตัว (Adaptable) 3) ความอยากรู้อยากเห็นทางปัญญา (Intellectual Curiosity) และ 4) ความหิวกระหายต่อความรู้ (Hunger for New Knowledge โดยต้องเข้าใจว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลไม่ใช่สิ่งที่คงที่ (Static) แต่เป็นสิ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพราะมีการเกิดขึ้นใหม่ของนวัตกรรมทางเทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลา ทำให้ต้องการทัศนคติ ทักษะและความรู้ใหม่อยู่ตลอดเวลา³⁸

วิลสัน (Wilson) กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัล (digital leadership) มีองค์ประกอบ ดังนี้

- 1) ทักษะการสร้างความตระหนัก (awareness building) ถึงความสำคัญของ ICT ต่อการช่วยบรรลุความสำเร็จ
- 2) ทักษะการระดมทรัพยากร (resource mobilizing skills) เพื่อให้มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลาย
- 3) ทักษะเชิงปฏิบัติการ (operational skills) มีกิจกรรมการบริการการจัดการและการทำงานของ ICT
- 4) ภาวะผู้นำเชิงโครงสร้าง (Structural leadership) การปฏิบัติสารสนเทศ ไม่เป็นเพียงแค่การใช้ ICT แต่ยังเป็นการเคลื่อนตัวไปสู่รูปแบบใหม่ของการกระจายสังคมดิจิทัลด้วย
- 5) ความยืดหยุ่น (flexible)
- 6) ความสามารถปรับตัว (adaptable)

³⁸ Warren G. Bennis, "Managing the Dream: Leadership in the 21st Century," *Journal of Organizational Change Management* 2, 1 (January 1989): 6 – 10.

7) ความอยากรู้ อยากรู้เห็นทางปัญญา (intellectual curiosity)

8) ความหิวกระหายต่อความรู้ใหม่ (hunger for new knowledge)³⁹

เมสเตอร์ (Meister) กล่าวถึง องค์ประกอบของผู้นำองค์กรในอนาคต ดังนี้

1) ผู้นำที่แสดงให้เห็นถึงความคิดรวมนั้น (collaborative mind – set) และผู้ที่ทำงานอย่างสะดวกสบายในความเป็นผู้นำแบบเครือข่าย

2) ผู้นำที่มองว่าการพัฒนาผู้คน (development of people) ซึ่งเป็นหนึ่งในเป้าหมายที่สำคัญที่สุด รวมถึงการให้ข้อเสนอแนะที่ตรงไปตรงมา คำแนะนำด้านอาชีพ และโอกาสในการเรียนรู้

3) ผู้นำแห่งอนาคต (leader of the future) การแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการใช้ระบบเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการทำงาน

4) ผู้นำเป็นพลเมืองโลก (global citizen) ไม่เพียงแต่เป็นผู้นำที่สามารถทำงานได้ดีข้ามวัฒนธรรมเท่านั้น แต่ยังเป็นผู้ที่ตระหนักถึงคุณค่าของการทำงานร่วมกับรัฐบาลและองค์กรพัฒนาเอกชนในการพึ่งพาซึ่งกันและกันในอนาคต⁴⁰

สมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมแห่งชาติ (National Association of Secondary School Principals (NASSP)) ได้นำเสนอองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญและส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย ได้แก่ ทักษะการทำงานเป็นทีม (Teamwork Skill) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving Skills) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ (Critical Thinking and Creativity Skill) ทักษะด้านการสื่อสาร (Communication Skill) ทักษะด้านนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ (Learning Innovation Skill) ทักษะด้านการใช้ดิจิทัล (Digital Literacy Skills) ทักษะการกำหนดทิศทางองค์กร (Setting Instructional Direction Skill) ทักษะการเรียนรู้ได้เร็ว (Sensitivity Skill) ทักษะการพิจารณาตัดสิน (Adjustment Skill) และทักษะมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Orientation Skill)⁴¹

สตีวาร์ด (Stewart) ได้นำเสนอหลักการของความเป็นผู้นำแบบดิจิทัลในด้านการศึกษา ดังนี้

1. การสื่อสาร (Communication) ขณะนี้ผู้นำสามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผ่านทางอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ตลอดเวลา ข้อมูลที่สำคัญสามารถสื่อสารผ่านสื่อสังคม

³⁹ James E. Wilson, "Leadership in the digital age," *The Encyclopedia of Leadership* 1 (2004): 858 – 861.

⁴⁰ Jeanne C. Meister, *The 2020 leadership model for tomorrow's workplace* (New York: Harper Collins Publishers, 2010).

⁴¹ National Association of Secondary School Principals (NASSP), *Breaking ranks: 10 skills for successful school leaders*, 2nd ed. (Reston, VA: NAASP, 2014).

ออนไลน์ และกลยุทธ์การใช้งานแบบเรียบง่าย เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในยุคดิจิทัลสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ความเป็นผู้นำแบบดิจิทัล คือ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มในการสื่อสารแบบสองทิศทาง

2. การประชาสัมพันธ์ (Public Relations) ผู้นำต้องกลายเป็นผู้เล่าเรื่อง เพราะปัจจุบันสามารถสร้างรากฐานของการประชาสัมพันธ์ที่เป็นบวก โดยใช้เครื่องมือสื่อสังคมออนไลน์ ที่สามารถควบคุมเนื้อหา โดยการทำเช่นนี้จะสร้างวิธีการที่แชร์สิ่งที่เป็นบวกทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา และสร้างความโปร่งใส

3. การสร้างแบรนด์ (Branding) เข้าใจถึงคุณค่าของการสร้างแบรนด์และผลกระทบต่อผู้ใช้บริการในปัจจุบันและในอนาคต ผู้นำสามารถใช้เครื่องมือสื่อสารทางสังคม เพื่อสร้างสถานะทางบวกที่เน้นด้านบวกของวัฒนธรรมของสถานศึกษาเพิ่มความภาคภูมิใจของชุมชนและช่วยดึงดูดรักษาครอบครัวไว้ได้ เมื่อต้องการหาสถานที่ที่จะส่งลูกไปสถานศึกษา

4. การมีส่วนร่วมการเรียนรู้ของนักเรียน (Student Engagement Learning) ผู้นำไม่สามารถคาดหวังที่จะเห็นการเพิ่มขึ้นของผลสัมฤทธิ์ ถ้านักเรียนไม่ได้เรียนรู้ นักเรียนที่ไม่ได้มีส่วนร่วม ไม่มีแนวโน้มที่จะเรียนรู้ ผู้นำต้องเข้าใจว่าโรงเรียนควรสะท้อนชีวิตจริงและอนุญาตให้นักเรียนใช้สิ่งที่เรียนรู้ผ่านเครื่องมือที่ใช้อยู่นอกสถานศึกษา ผู้นำดิจิทัลต้องวางเครื่องมือในโลกแห่งความเป็นจริงไว้ในมือของนักเรียนและอนุญาตให้พวกเขาสร้างสิ่งประดิษฐ์การเรียนรู้ที่แสดงให้เห็นถึงความเชี่ยวชาญด้านแนวคิด นั่นคือ การเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญเน้นการเสริมสร้างทักษะที่จำเป็น ชุดการสื่อสารและการแก้ปัญหา ซึ่งสังคมต้องการเครื่องมือดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสในการเรียนรู้ที่เข้มงวดและมีความเกี่ยวข้อง โดยใช้ประโยชน์จากเครื่องมือดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้ผู้เรียนเลือกเครื่องมือที่เหมาะสมในการสร้างสิ่งประดิษฐ์การเรียนรู้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการเรียนรู้เกี่ยวกับแนวคิด สร้างความชื่นชมในการเรียนรู้มากขึ้น ในขณะที่เตรียมตัวให้พร้อมสำหรับโลกแห่งความเป็นจริงของสังคมดิจิทัล

5. การพัฒนาระดับมืออาชีพ (Professional Development) ผู้นำสามารถสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ด้วยตัวเอง เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการเรียนที่หลากหลายเรียนรู้เกี่ยวกับทรัพยากร เข้าถึงความรู้ รับข้อเสนอแนะ เชื่อมต่อกับผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านการศึกษาและปฏิบัติงาน รวมทั้งหาหรือเกี่ยวกับกลยุทธ์ที่ได้รับการพิสูจน์ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและความเป็นผู้นำ นอกจากนี้ยังมีวิธีการใหม่และน่าตื่นเต้นในการเรียนรู้ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

6. การค้นพบสภาพช่องว่างและสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ (Re-Envisioning Learning Spaces and Environments) เมื่อผู้นำเข้าใจวิธีการใช้ ก็จะเริ่มต้นการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืนขั้นตอนต่อไป คือ การเริ่มเปลี่ยนพื้นที่การเรียนรู้และสภาพแวดล้อม สนับสนุนชุดทักษะ

ที่จำเป็นและสอดคล้องกับโลกแห่งความเป็นจริง ผู้นำต้องเริ่มต้นสร้างวิสัยทัศน์แผนกลยุทธ์ ทুমเทให้กับ การเรียนรู้ในโลกดิจิทัลมากขึ้น และนั่นคือ ผู้นำต้องมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะและพลวัตที่ประกอบด้วย ช่องว่างแบบผสมผสาน การปรับบทบาทการเรียนรู้สู่เกมการเรียนรู้จากภาพถ่ายสู่การเรียนรู้ที่เสมือนจริง

7. โอกาส (Opportunity) เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้นำที่จะหาแนวทางในการปรับปรุง โปรแกรมทรัพยากรและการพัฒนาวิชาชีพที่มีอยู่อย่างต่อเนื่อง ผู้นำแบบดิจิทัลยกระดับการเชื่อมต่อ ผ่านเทคโนโลยี และเพิ่มโอกาสในการปรับปรุงในหลายด้านของวัฒนธรรมของสถานศึกษา สังคมใหม่ นั้นคือ สังคมความรู้ (Knowledge Society) สังคมสารสนเทศ (Information Society) หรือสังคม เครือข่าย (Network Society) ที่มีการเกิดขึ้นของเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ความเป็นโลกาภิวัตน์และความเป็นดิจิทัลสูง มีความสัมพันธ์ในแนวราบหรือแบบกระจายแทนที่ ความสัมพันธ์ในแนวตั้งหรือแบบสั่งการ เป็นสังคมใหม่ที่ต้องการภาวะผู้นำแบบดิจิทัลที่ยังคงต้องการ คุณลักษณะพิเศษบางประการแบบดั้งเดิมอยู่ เช่น ความเห็นอกเห็นใจ ความผูกพัน การยืดหยุ่น ความศรัทธาและอื่น ๆ ส่วนที่ควรเพิ่มเติมคือ ทักษะคิดใหม่ ทักษะใหม่ และความรู้ใหม่ ในข้อจำกัด และโอกาสของเทคโนโลยีและสารสนเทศ และการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะใน 3Cs คือ การใช้คอมพิวเตอร์ (Computing) การสื่อสาร (Communicating) และเนื้อหา (Content) รวมทั้ง มัลติมีเดีย (Multi-Media) ดังนั้น หลักการเป็นผู้นำดิจิทัลในสถานศึกษาต้องมีทั้งความรู้เทคโนโลยีการ สื่อสาร การประชาสัมพันธ์ การหาโอกาสและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา⁴²

เชนนิ่งเกอร์ (Sheninger) ได้นำเสนอหลักของภาวะผู้นำดิจิทัล (The Pillars of Digital Leadership) ซึ่งก็คือแนวทางการนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษาคิดดิจิทัลที่สำคัญ ๆ ประกอบด้วย การนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นเครื่องมือสำหรับนักบริหารการศึกษา ดังนี้

1) การสื่อสาร (Communication) ผู้นำสามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องแก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแบบเรียลไทม์ผ่านอุปกรณ์ที่หลากหลาย โดยสามารถสื่อสารข้อมูลสำคัญ ผ่านเครื่องมือโซเชียลมีเดียที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพื่อตอบสนองผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในยุคดิจิทัล

2) การประชาสัมพันธ์ (Public Relations) ผู้นำสามารถแบ่งปันเรื่องราวในองค์กร ตนเองได้โดยการสร้างแพลตฟอร์มการประชาสัมพันธ์เชิงบวกโดยใช้เครื่องมือโซเชียลมีเดีย ที่ไม่เสียค่าใช้จ่าย

3) การสร้างภาพลักษณ์ (Branding) ผู้นำสามารถใช้ประโยชน์จากเครื่องมือโซเชียล มีเดียเพื่อสร้างสถานะแบรนด์ในเชิงบวกที่เน้นด้านบวกของวัฒนธรรมองค์กร เพิ่มความภาคภูมิใจของ ชุมชน และช่วยดึงดูดเมื่อผู้ปกครองมองหาสถานศึกษาที่ส่งบุตรหลานไปโรงเรียน

⁴² M. Stewart, "The Language of Praise and Criticism in a Student Evaluation Survey," *Studies in Educational Evaluation* 45, (June 2015): 1 – 9.

4) การมีส่วนร่วมของนักเรียน/การเรียนรู้ (Student Engagement or Learning) ผู้นำต้องเข้าใจว่าโรงเรียนควรสะท้อนถึงชีวิตจริงและอนุญาตให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ผ่านการใช้เครื่องมือที่พวกเขาใช้นอกโรงเรียน ผู้นำดิจิทัลมุ่งเน้นการเสริมสร้างทักษะที่จำเป็น เช่น การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน ความคิดสร้างสรรค์ การรู้เท่าทันสื่อ ความเชื่อมโยงทั่วโลก การคิดเชิงวิพากษ์ และการแก้ปัญหา ที่สังคมต้องการ ด้วยการเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัลและโซเซียลมีเดียอย่างมีประสิทธิภาพ

5) การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ (Professional Growth or Development) ผู้นำสามารถสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ส่วนบุคคลของตนเองเพื่อตอบสนองความต้องการด้านการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทรัพยากร เข้าถึงความรู้ รับข้อเสนอแนะ เชื่อมต่อกับผู้เชี่ยวชาญทั้งในด้านการศึกษาและปฏิบัติงาน และหารือเกี่ยวกับกลยุทธ์ที่ได้รับการพิสูจน์แล้วเพื่อปรับปรุงการสอน การเรียนรู้ และความเป็นผู้นำ

6) มีวิสัยทัศน์การสร้างพื้นที่และสิ่งแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ (Re-envisioning Learning Spaces and Environments) ผู้นำเปลี่ยนพื้นที่การเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนทักษะที่จำเป็นและสอดคล้องกับโลกแห่งความเป็นจริง ผู้นำต้องเริ่มสร้างวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์เพื่อปรับปรุง เปลี่ยนแปลงอาคารเรียนที่อุทิศเหมาะสมกับการเรียนรู้ในโลกดิจิทัลมากขึ้น

7) โอกาส (Opportunity) ผู้นำที่จะต้องหาวิธีปรับปรุงโปรแกรม ทรัพยากร และการพัฒนาวิชาชีพที่มีอยู่อย่างสม่ำเสมอ ผู้นำดิจิทัลใช้ประโยชน์จากการเชื่อมต่อผ่านเทคโนโลยีและเพิ่มโอกาสในการปรับปรุงในหลาย ๆ ด้านของวัฒนธรรมโรงเรียน

ดังนั้น ผู้นำต้องเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาสำหรับการเปลี่ยนแปลง และหลักที่ระบุไว้ข้างต้นเป็นกรอบการทำงาน แต่ละคนมีความสำคัญในสิทธิของตนเองในการเปลี่ยนแปลงและรักษาวัฒนธรรมโรงเรียนในเชิงบวก ด้วยการจัดการกับเสาหลักของความเป็นผู้นำทางดิจิทัลเหล่านี้ ผู้นำสามารถเริ่มเปลี่ยนแปลงและเปลี่ยนโรงเรียนของตนให้เป็นโรงเรียนที่เตรียมผู้เรียนให้มีทักษะด้านดิจิทัลที่จำเป็น ในขณะที่มีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลาย ความเป็นผู้นำทางดิจิทัลเริ่มต้นด้วยการระบุอุปสรรคในการเปลี่ยนแปลง และแนวทางแก้ไขเฉพาะเพื่อเอาชนะอุปสรรคเหล่านั้นเพื่อเปลี่ยนแปลงโรงเรียนในยุคดิจิทัล⁴³

⁴³ Eric Sheninger, **Digital Leadership: Changing Paradigms for Changing Times**, 2nd ed. (California: SAGE Publications, 2019), 78 – 79.

ซิน (Shein) ได้กล่าวถึง 7 ทักษะของผู้นำดิจิทัลที่ประสบความสำเร็จ ดังนี้

- 1) ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability)
- 2) สามารถนำทางความไม่แน่นอนได้ (Capable of navigating uncertainty)
- 3) เชี่ยวชาญในการสร้างความสัมพันธ์ (Adept at building relationships)
- 4) การสื่อสารที่ยอดเยี่ยม (Excellent communication)
- 5) ความเห็นอกเห็นใจ (Empathy)
- 6) สามารถปลูกฝังวัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน (Capable of cultivating a culture of collaboration)

7) การเล่าเรื่องที่นำเสนอใจ (Compelling storytelling)⁴⁴

มูนแคมป์ (Mooncamp) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบ 8 ประการของความเป็นผู้นำทางดิจิทัล ดังนี้

1) ความสามารถของสื่อ (Media competence) โดยธรรมชาติแล้ว ผู้บริหารต้องการความเข้าใจในเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นพื้นฐานสำหรับความเป็นผู้นำทางดิจิทัล พวกเขาต้องสามารถทำงานร่วมกับสิ่งเหล่านี้ได้ด้วยตัวเอง เพื่อประเมินว่าเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่ที่ก้าวหน้าให้กับบริษัทจริง ๆ และแอปพลิเคชันใดเป็นลูกเล่นที่ดี แต่ไม่ได้ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลหรือมอบความได้เปรียบในการแข่งขันในระยะยาว กล่าวอีกนัยหนึ่ง ผู้นำดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพมีความเข้าใจในทางเทคนิคและรู้จักโปรแกรมและสื่อดิจิทัลเป็นอย่างดี พวกเขาสามารถใช้งานได้อย่างเหมาะสมที่สุดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางธุรกิจ

2) ความว่องไว (Agility) ทุกวันนี้ ความต้องการของบริษัทเปลี่ยนไปบ่อยครั้งและด้วยความเร็วสูง ความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญในการรักษาความสามารถในการแข่งขัน งานที่ซับซ้อนไม่สามารถวางแผนโดยละเอียดได้อีกต่อไปในระยะยาว นั่นเป็นเหตุผลที่ความเป็นผู้นำทางดิจิทัลยังหมายถึงการมีความคล่องตัวมากขึ้น

3) ความรับผิดชอบส่วนบุคคลและความเป็นอิสระ (Personal responsibility and autonomy) ความเป็นผู้นำทางดิจิทัล หมายถึง การสร้างกรอบการทำงานสำหรับทีมในการทำงานด้วยตนเอง วัฒนธรรมการแสดงความคิดเห็นที่เปิดกว้าง ความซาบซึ้งในตนเอง ทำให้มั่นใจได้ว่าพนักงานมีแรงจูงใจที่จะไปทำงานและเต็มใจที่จะช่วยให้บริษัทบรรลุเป้าหมาย แทนที่จะมอบหมายงานและควบคุมทุกอย่างอย่างเคร่งครัด ผู้นำดิจิทัลควรมีบทบาทในการฝึกสอน ทำหน้าที่เป็นพันธมิตรสำหรับพนักงาน และส่งเสริมทีมของพวกเขาให้ประสบความสำเร็จ สิ่งสำคัญที่สุด คือ ผู้นำดิจิทัลที่

⁴⁴ Esther Shein, "7 skills of successful digital leaders," *Resellernews* (August 11, 2021): 1 – 2.

ประสบความสำเร็จมากที่สุดจะไว้วางใจในความสามารถของทีมและเพียงกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายเท่านั้น

4) การคิดและการแสดงที่เชื่อมโยงถึงกัน (Interconnected thinking and acting) ความต้องการที่ซับซ้อนของการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลไม่สามารถจัดการได้ในรูปแบบเชิงเส้น แต่ผู้นำดิจิทัลต้องเชื่อมโยงความรู้ที่มีอยู่ภายในเครือข่ายของตนอย่างมีความหมายและนำพนักงานมารวมกันในทีมสหวิทยาการ

5) นวัตกรรมและวิสัยทัศน์ (Innovation and vision) ศูนย์กลางของความเป็นผู้นำทางดิจิทัลที่ประสบความสำเร็จก็เป็นเป้าหมายที่แข็งแกร่งและวิสัยทัศน์ร่วมกันเช่นกัน ทั้งสองต้องได้รับการสื่อสารอย่างชัดเจนเพื่อให้ทุกคนในทีมเข้าใจว่าพวกเขากำลังทำอะไรอยู่ ผู้นำดิจิทัลที่ดีใช้แนวทางที่กล้าหาญ พัฒนาโซลูชันที่เป็นนวัตกรรมและวิสัยทัศน์ร่วมกับทีมของพวกเขา และพยายามใช้วิธีการที่สร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหาของวันพรุ่งนี้ในวันนี้ ความเป็นผู้นำทางดิจิทัลจึงหมายถึง การออกจากเขตสบายของตนเองและกล้าที่จะลองสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ เช่น การเปิดตัวความคิดริเริ่มด้านดิจิทัลใหม่หรือแก้ไขกระบวนการทางธุรกิจ

6) การสื่อสารที่ชัดเจน (Clear communication) การสื่อสารอย่างเปิดเผยและชัดเจนเป็นหนึ่งในทักษะความเป็นผู้นำทางดิจิทัลที่สำคัญที่สุด เมื่อทีมงานอย่างอิสระและจากสถานที่ต่าง ๆ สิ่งสำคัญ คือ ต้องมีการสื่อสารมากมาย ควรระบุความคาดหวังไว้อย่างชัดเจน ช่องทางการสื่อสารควรได้รับการกำหนดไว้อย่างดี และควรใช้ความระมัดระวังเพื่อให้แน่ใจว่าทุกคนมีข้อมูลที่ต้องการตลอดเวลา โอกาสสำหรับการแลกเปลี่ยนอย่างไม่เป็นทางการควรเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์ดิจิทัลและสร้างขึ้นอย่างแข็งขันโดยผู้นำดิจิทัล

7) ให้ความสำคัญกับบุคคล (People in focus) ความเป็นผู้นำในปัจจุบันมีมากขึ้นเกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจ บูรณาการ เพิ่มขีดความสามารถ และชื่นชมพนักงาน และน้อยลงเกี่ยวกับการจัดการงาน day-to-day ของพวกเขา พนักงานที่มีความต้องการ ศักยภาพ จุดแข็ง และจุดอ่อน เป็นจุดสนใจของความเป็นผู้นำทางดิจิทัล รูปแบบความเป็นผู้นำแบบลำดับชั้นล้วน ๆ จึงมีความโดดเด่นน้อยกว่าในบริบทของความเป็นผู้นำทางดิจิทัล แนวทางที่ดีกว่า คือ การใช้รูปแบบธุรกิจดิจิทัลที่ทำให้พนักงานเป็นศูนย์กลางและอยู่บนพื้นฐานของการสนับสนุนเชิงโครงสร้างและแรงบันดาลใจ

8) ความโปร่งใส (Transparency) ความเป็นผู้นำทางดิจิทัลจะไม่สามารถทำงานได้โดยปราศจากความโปร่งใส ไม่ว่าจะเป็นในแง่ของค่านิยมและเป้าหมายขององค์กรหรือกลยุทธ์สำหรับอนาคต พนักงานไม่เพียงแต่ต้องการทราบว่าต้องทำอะไรอีกต่อไป แต่ยังต้องการทราบว่าทำไม

พวกเขาจึงควรทำด้วย การสื่อสาร “วัตถุประสงค์” นี้อย่างโปร่งใสและให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่พนักงานทุกคนตลอดเวลาเป็นงานหลักของผู้นำดิจิทัล⁴⁵

เคน (Kane) กล่าวถึง องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล ได้แก่

- 1) มีวิสัยทัศน์ (Direction) มีทิศทางเป้าหมายและวัตถุประสงค์
- 2) มีความอยากรู้อยากเห็นสร้างสรรค์สิ่งใหม่ (Innovation)
- 3) การทำงานให้สำเร็จ (Execution)
- 4) การทำงานร่วมกันอย่างข้ามขอบเขต (Collaboration)
- 5) ผู้นำแรงบันดาลใจ (Inspiration Leadership)
- 6) การตัดสินใจทางธุรกิจ (Business Judgment)
- 7) การสร้างความสามารถพิเศษ (Building Talent)
- 8) มีอิทธิพล (Influence)⁴⁶

ซู (Zhu) กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล มีดังนี้

1) วิสัยทัศน์ (Vision): ความเป็นผู้นำคือการมองการณ์ไกล ในการมองการณ์ไกลถึงความต้องการในอนาคตขององค์กร ความมุ่งมั่นที่จะขับเคลื่อนองค์กรไปในทิศทางที่ถูกต้อง

2) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity): ความคิดสร้างสรรค์เป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญที่สุดของความเป็นผู้นำทางดิจิทัล ความเป็นผู้นำที่สร้างสรรค์หลีกเลี่ยงกระบวนการและลำดับขั้นที่ไม่จำเป็น หาวิธีที่จะดำเนินการให้องค์กรแข็งแกร่งขึ้นได้อย่างไร

3) การเอาใจใส่ (Empathy): รู้จักจุดแข็ง จุดอ่อน ความสามารถ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ต้องเข้าใจความหลากหลายวัฒนธรรม หลายมุมมอง

4) การทำงานร่วมกัน (Collaboration): การทำงานร่วมกันเป็นสิ่งจำเป็น ผู้นำจำเป็นต้องสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นต้องการทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมาย ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่การสร้างความสำเร็จร่วมกันและมีผลตอบแทนที่เหมาะสม

5) ปัญญา (Wisdom): ปัญญาจะสามารถทำให้ผู้นำตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม ผู้นำต้องเปิดใจให้กับสิ่งที่ไม่รู้และหมั่นศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ

⁴⁵ Mooncamp, **Digital leadership: 8 components for being an effective digital leader**, accessed October 1, 2023, available from <https://mooncamp.com/blog/digital-leadership/>.

⁴⁶ Gerald C. Kane, **Common traits of the best digital leaders**, accessed October 1, 2023, available from <https://sloanreview.mit.edu/article/common-traits-of-the-best-digital-leaders/>.

ความเป็นผู้นำทางดิจิทัลมีองค์ประกอบหลักห้าประการดังกล่าว และนอกเหนือจากนั้น ความซื่อสัตย์ ความสม่ำเสมอ ความอดุสาหะ อุปนิสัย ความตรงไปตรงมา ความกระตือรือร้น ทัศนคติ ความรู้ ความอดุสาหะ ก็เป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับผู้นำเช่นกัน ดังนั้นผู้นำดิจิทัลจึงเป็นผู้ที่สำคัญในการเริ่มต้นการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล⁴⁷

ซัลลิแวน (Sullivan) กล่าวถึง องค์ประกอบ 8 อันดับของผู้นำดิจิทัลในปัจจุบันต้องมี ดังนี้

1. ความรู้ดิจิทัล (Digital Literacy) ตามที่กำหนดโดยมหาวิทยาลัยคอร์เนล ความรู้ดิจิทัล คือความสามารถในการค้นหา ประเมิน ใช้ แบ่งปัน และสร้างเนื้อหาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ต ความรู้ดิจิทัลไม่ได้เป็นเพียงด้านเทคนิคเท่านั้น แต่ยังต้องใช้ทักษะทางปัญญา การคิดเชิงวิพากษ์ ความคิดสร้างสรรค์ และสังคมอีกด้วย
2. วิสัยทัศน์ดิจิทัล (Digital Vision) เมื่อมีแนวคิดดิจิทัลแล้ว ให้เสนอผลประโยชน์ที่จะได้รับจากแนวคิดนั้น เช่น การใช้โทรนในการส่งอาหาร
3. การสนับสนุน (Advocacy) ในฐานะผู้นำควรส่งเสริมสภาพแวดล้อม บรรยากาศที่ผ่อนคลายในองค์กร การสนับสนุนเป็นการเติมพลังให้ผู้คนให้มีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ซึ่งจะสามารถนำการเปลี่ยนแปลงและมีการเติบโตทางดิจิทัลได้
4. การประพฤติดัว (Presence) เป็นรูปแบบหนึ่งของการสนับสนุน ผู้นำจะต้องลงมือทำไม่ใช่เพียงแค่สั่งเท่านั้น และต้องมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลที่ชัดเจนและสนับสนุนอย่างจริงจัง
5. การสื่อสาร (Communication) รูปแบบการสื่อสารของผู้นำแสดงถึงตัวตนของผู้นำเอง
6. ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) มีการพัฒนาการเปิดกว้างเพื่อสำรวจเทคโนโลยีใหม่ ๆ และใช้แนวทางที่ยืดหยุ่นใน digital workplace
7. การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-Awareness) ผู้นำต้องการความตระหนักในตนเองในระดับสูง ควรไตร่ตรองถึงแนวทางของตนและผลกระทบต่อผู้อื่นอย่างไร

⁴⁷ Pearl Zhu, **Five Key Elements in Digital Leadership**, accessed October 1, 2023, available from <http://futureofcio.blogspot.com/2015/01/five-key-elements-in-digital-leadership.html>.

8. ความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม (Cultural Awareness) การรับรู้ทางวัฒนธรรมคือเลนส์ที่ผู้นำมองวิสัยทัศน์ดิจิทัล ครอบคลุมค่านิยมที่จำเป็นสำหรับความสำเร็จ ในช่วงเวลาของการสื่อสารและการมีส่วนร่วม ผู้นำควรรักษาความตระหนักรู้ถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม⁴⁸

คูเปอร์ (Cooper) กล่าวถึง องค์ประกอบความเป็นผู้นำทางดิจิทัล 5 ประการ ดังนี้

1. คิดอย่างมีกลยุทธ์เพื่อสร้างวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ดิจิทัล (Think Strategically to Build Digital Vision and Strategy) ผู้นำดิจิทัลต้องสร้างวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ดิจิทัล ต้องคาดการณ์อนาคตโดยพิจารณาจากตำแหน่งที่องค์กรอยู่ในปัจจุบัน และวางตำแหน่งเพื่อประโยชน์ระยะยาว วิสัยทัศน์จะกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ขององค์กร และแสดงวิธีบรรลุเป้าหมาย เป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง ปรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้สอดคล้องกัน และนำดิจิทัลมาสู่การเป็นอยู่

2. สื่อสารอย่างชัดเจน (Communicate Clearly to Realize Projects) ผู้นำดิจิทัลที่ยอดเยี่ยมควรมีทักษะการสื่อสารที่ดีเพื่อให้ตรงกับความคิดเชิงกลยุทธ์ โดยการสื่อสารให้ชัดเจนแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสมาชิกในทีม ผู้นำที่ดีต้องการฟังอย่างกระตือรือร้นและนำความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสมาชิกในทีมปรับแนวทางที่เหมาะสม

3. มีความยืดหยุ่นในการจัดการนวัตกรรม (Be Flexible in Managing Innovation) เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในด้านไอที ผู้นำดิจิทัลจึงต้องเตรียมพร้อมที่จะปรับความคิดและความคิดเห็นของตนอย่างรวดเร็ว ผู้นำดิจิทัลติดตามแนวโน้มของอุตสาหกรรมและตลาด โดยตัดสินใจถึงประโยชน์ที่การพัฒนาใหม่สามารถเพิ่มให้กับองค์กรของตนและตัดสินใจว่าจะนำไปใช้แบบใด

4. ตัดสินใจอย่างมีคุณภาพเกี่ยวกับเทคโนโลยี (Make Quality Decisions About Technology) ผู้นำดิจิทัลต้องจัดการกับความไม่แน่นอนอย่างใจเย็น ควบคุมอารมณ์เมื่อทำการตัดสินใจ เพื่อให้ผู้นำสามารถตัดสินใจได้อย่างมั่นใจโดยอิงจากข้อมูลที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน ช่วยให้การตัดสินใจได้ดีที่สุดโดยพิจารณาจากข้อมูลที่เชื่อถือได้และข้อมูลเชิงลึกที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล

5. รู้จักคนของคุณและจัดการอย่างชาญฉลาด (Know Your People and Manage Wisely) ความสำเร็จขององค์กรขึ้นอยู่กับคนที่มีความสามารถ ดังนั้นการรักษาสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี การเลื่อนตำแหน่งที่โปร่งใส และกระบวนการฝึกอบรมจึงมีความสำคัญ นอกจากนี้ เพื่อให้

⁴⁸ Lindsay Sullivan, **8 Skills Every Digital Leader Needs**, accessed October 1, 2023, available from <https://www.cmswire.com/digital-workplace/8-skills-every-digital-leader-needs/>.

ผู้นำดึงดูดและรักษาพนักงานที่มีคุณภาพ ควรตระหนักถึงความสามารถที่จำเป็นสำหรับโครงการและกระบวนการของตนเพื่อให้แน่ใจว่าทักษะที่เหมาะสมจะเข้ามาในองค์กร⁴⁹

จิณฉัตร ปะโคทัง ได้กล่าวถึง องค์ประกอบสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลมี 6 ด้าน ดังนี้

ทักษะที่ 1 การใช้เครื่องมือที่มีอยู่เทคโนโลยี (Tools & Technologies) การยกระดับ ความสามารถในการใช้เครื่องมือที่มีอยู่เทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งเป็นเรื่องยากที่จะสามารถตามทัน เทคโนโลยีได้ทัน เพราะเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์

ทักษะที่ 2 การค้นหา และใช้งาน (Find & Use) ทักษะการค้นหาและนำไปใช้ ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการค้นหาเพื่อประกอบการตัดสินใจ การนำข้อมูลต่าง ๆ ในอินเทอร์เน็ตไปใช้งานให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพ โดยเข้าใจถึงลิขสิทธิ์ของข้อมูล และการนำไปใช้

ทักษะที่ 3 คือ การสอน และเรียนรู้ (Teach & Learn) ทักษะนี้เป็นทักษะที่ต้องอาศัย ความร่วมมือกันในการแบ่งปันองค์ความรู้ความเชี่ยวชาญ ทั้งนักเรียนและผู้สอน จำเป็นต้องมีทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ถูกต้องอยู่แล้วในระดับหนึ่ง ซึ่งรวมไปถึงการใช้เครื่องมือในการนำเสนอ (Presentation Tools) ได้เป็นอย่างดี

ทักษะที่ 4 คือ การสื่อสาร และความร่วมมือ (Communication and Collaborate) การสร้างให้เกิดสังคมใหม่ ๆ ที่แบ่งแยกออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ มากขึ้น เทคโนโลยีทำให้ทุกคนสามารถเชื่อมโยงติดต่อสื่อสารกันได้ง่ายขึ้น ดังนั้น คนจึงจำเป็นต้องเรียนรู้เพิ่มในเรื่องทักษะในการทำงานแบบใหม่ด้วยการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอีเมล (E-Mail) การประชุมทางไกล (VDO Conference) รวมไปถึงการแชร์ข้อมูล เพื่อที่จะให้สามารถทำงานร่วมกันในสถานที่ต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

ทักษะที่ 5 คือ สร้าง และนวัตกรรม (Create and Innovate) การสร้างนวัตกรรมเป็นเรื่องที่ง่ายมากขึ้น เนื่องจากการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล ทำให้สามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ในรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถตอบสนองต่อการทำงานได้ดีมากขึ้น ทั้งในรูปแบบข้อความ รูปภาพ ซอฟต์แวร์ หรือบริการต่าง ๆ ซึ่งอาจหมายถึงการเขียนโปรแกรม การเขียนโค้ดด้วย

ทักษะที่ 6 คือ อัตลักษณ์ และสุขภาพ (Identity & Wellbeing) หมายถึง การเข้าสู่โลกยุคดิจิทัลอย่างปลอดภัย เพราะยิ่งเทคโนโลยีเจริญก้าวหน้ามากเท่าใดย่อมหมายถึงการที่เราจะได้

⁴⁹ Gordon Cooper, 5 Digital Leadership Skills to Support Digital Transformation, accessed October 1, 2023, available from <https://www.ardoq.com/blog/digital-leadership-skills>.

พบเจอกับความเสี่ยงต่อการใช้งาน การจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มเด็กที่เกิดในยุคดิจิทัล โดยครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มบุคคลที่เกิดก่อนที่จะมีการใช้ดิจิทัลอย่างแพร่หลาย นับเป็นความท้าทายในการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัลอย่างมาก ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำความเข้าใจว่านักเรียนในยุคนี้มีการเรียนรู้อย่างไร และจะทำอย่างไรให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรม หรือแนวทางใหม่ ๆ ที่จะเชื่อมโยงความคิด ความรู้ โดยใช้เทคโนโลยีเป็นตัวส่งผ่านไปยังนักเรียนยุคดิจิทัล⁵⁰

สุกัญญา แซ่มซ้อย กล่าวถึง องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลซึ่งผู้อำนวยการโรงเรียนใช้ในการบริหารโรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทั่วไป หมายถึง คุณลักษณะ ความรู้ ทักษะ ความสามารถและพฤติกรรมการแสดงออกของผู้อำนวยการโรงเรียนในการกำหนด นโยบาย แนวทางการใช้เครื่องมือดิจิทัล การวิเคราะห์ข้อมูลสนเทศในองค์กรที่เป็นประโยชน์เพื่อการ บริการสาธารณะ การวิเคราะห์ข้อมูลขององค์กรเพื่อเปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่น การแปลงข้อมูล ของหน่วยงานไปสู่รูปแบบมาตรฐานเพื่อใช้ในการเชื่อมโยงของข้อมูลระหว่างหน่วยงานในการ แลกเปลี่ยนข้อมูล (Standard Data Exchange) การใช้งานระบบปฏิบัติการ การจัดการข้อมูล การสำรองข้อมูล การใช้งานคลาวด์คอมพิวเตอร์ การใช้งานเว็บเบราว์เซอร์ การใช้ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ การใช้ดิจิทัลเพื่อความมั่นคงปลอดภัยในการบริหารโรงเรียน การบริหารความเสี่ยงดิจิทัล (Digital Risk Management) ของนักเรียน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านสู่โรงเรียนดิจิทัล การสนับสนุนการพัฒนาระบบนิเวศน์ (Ecosystem) เพื่อพัฒนาบริการดิจิทัลแบบเชื่อมโยง การใช้ดิจิทัลคาดการณ์สถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นต่อโรงเรียนจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีดิจิทัล (Scenario Analysis) เป็นต้น

2. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารบุคคล หมายถึง คุณลักษณะ ความรู้ ทักษะ ความสามารถและพฤติกรรมการแสดงออกของผู้อำนวยการโรงเรียนในการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับครูผู้สอนและบุคลากรในโรงเรียน โดยวิเคราะห์จัดทำแผนการพัฒนา การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม และการประเมินการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การใช้ดิจิทัลเพื่อการทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ในโรงเรียน การเป็นตัวอย่างในหลักปฏิบัติที่ดีด้านดิจิทัลการสร้างเครือข่ายของครูผู้สอนและบุคลากรในโรงเรียนที่มีการเชื่อมโยงข้อมูลและการทำงานข้ามหน่วยงานเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล การเสนอแนวทางและพัฒนากลยุทธ์ด้านงานบุคคลเพื่อประสิทธิภาพการทำงานแบบดิจิทัลและแบบเชิงรุก โดยเสริมทักษะดิจิทัลที่เหมาะสมกับบทบาทและ

⁵⁰ จิณณวัตร ปะโคทั้ง, ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ (อุบลราชธานี: ศิริธรรมออฟเซ็ท, 2561), 306.

ลักษณะงานให้แก่ครูผู้สอนและบุคลากร การใช้ดิจิทัลในการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานที่ส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากร เป็นต้น

3. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารวิชาการ หมายถึง คุณลักษณะ ความรู้ ทักษะ ความสามารถและพฤติกรรมการแสดงออกของผู้อำนวยการโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการจัดการเรียนการสอน การใช้โปรแกรมตัดต่อสื่อภาพเคลื่อนไหวในการสร้างสื่อดิจิทัล การใช้โปรแกรมดิจิทัลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเรียนการสอนสำหรับงานสอนประจำ การจัดทำคลังข้อมูล (Data Warehousing) ให้พร้อมนำไปใช้และวิเคราะห์ต่อ เช่น คลังข้อสอบ การพัฒนานวัตกรรมดิจิทัลในการวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน เป็นต้น

4. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงบประมาณ หมายถึง คุณลักษณะ ความรู้ ทักษะ ความสามารถและพฤติกรรมการแสดงออกของผู้อำนวยการโรงเรียนในการนำระบบดิจิทัลมาจัดทำประเมินงบประมาณของโครงการ การค่าใช้จ่ายในการนำโครงการดิจิทัลไปใช้ (Implementation Cost Estimation) การนำระบบดิจิทัลจัดทำรายงานเพื่อเสนอขอของบประมาณโครงการ การใช้สูตรฟังก์ชัน เพื่อการคำนวณ การติดตามตรวจสอบงบประมาณในระหว่างดำเนินการโครงการการประมาณการค่าใช้จ่ายและจัดทำรายงานเพื่อเสนอของบประมาณในการบำรุงรักษาเทคโนโลยีดิจิทัล (Maintenance Cost Estimation) เป็นต้น⁵¹

ดาวรรุณ ถวิลการ กล่าวว่ ภาวะผู้นำดิจิทัล มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. การสื่อสารเชิงดิจิทัล (Digital Communication) เป็นการปฏิบัติงานเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อเกิดการสื่อสารอย่างทั่วถึงโดยใช้เครือข่ายที่ทันสมัย ทั้งเครือข่ายภายในและภายนอก ในการผสมผสานช่องทางการสื่อสารหลาย ๆ ทางเพื่อสื่อเนื้อหาเกี่ยวกับองค์กรให้เกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพของสถานศึกษาไปในทิศทางและจุดมุ่งหมายเดียวกัน

2. การสร้างวิธีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล (Digital Learning) คือกระบวนการที่ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการออกแบบกระบวนการเรียนการสอน ผลิตสื่อ นวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียน นำไปสู่การวัดและประเมินผลโดยการใช้เทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนแต่ละบุคคลแล้วเชื่อมโยงข้อมูลสรุปเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการสอนและการเรียนรู้ต่อไป

3. การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ (Professional Development) เป็นแนวทางการปฏิบัติในด้านการคิดและตัดสินใจและกล้าปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้มีความเชี่ยวชาญในการนำ

⁵¹ สุกัญญา แซ่มซ้อย, การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล School Management in Digital Era (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561), 216 - 224.

เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสทางการเรียนรู้ให้กับทีมงานในด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยการเข้าร่วมอบรม ประชุม สัมมนาเพื่อพัฒนาความเป็นมืออาชีพด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้กับบุคลากร

4. การสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล (Digital Culture) ซึ่งเป็นพฤติกรรมหรือกระบวนการที่ผู้บริหารแสดงออกถึงการมีวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ครูและบุคลากรทำงานร่วมกันแบ่งปันข้อมูลข่าวสารได้ทุกที่ทุกเวลา เพื่อความสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพต่อผลประโยชน์ของส่วนรวม⁵²

วิโรจน์ สารัตนะ กล่าวถึง ภาวะผู้นำสำหรับศตวรรษที่ 21 ว่ามีองค์ประกอบดังนี้

1) วิสัยทัศน์เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Vision for Change) เป็นวิสัยทัศน์ที่มีความเฉียบคมเป็นวิสัยทัศน์ร่วม และมุ่งไปในแนวทางเดียวกัน

2) ความร่วมมือ (collaboration) มีปฏิบัติการร่วมกัน ยึดถือทีมเป็นฐาน เน้นความมีส่วนร่วมมากกว่าการสั่งการหรือการควบคุม ต้องการความฉลาดทางอารมณ์และความฉลาดทางวัฒนธรรม เพิ่มเติมจากความฉลาดในกระบวนการคิด

3) เสริมพลังอำนาจ (Empowerment) ให้คนอื่นๆ ในองค์กรในทุกระดับ รวมทั้งระบบความรับผิดชอบที่จะทำให้ผู้คนมีความผูกพันกับพันธกิจและค่านิยมขององค์กรร่วมกัน

4) การให้และการบริการ (giving and serving) พัฒนาคนอื่นให้มีความก้าวหน้า ทั้งรายบุคคลและทั้งชุมชนที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ การยึดถือหลักการภาระหน้าที่แรกของผู้ผู้นำไม่ใช่เพื่อผู้ถือหุ้้นแต่เพื่อลูกค้ำ ทำให้ลูกค้ำเกิดความพึงพอใจ และคนงานเกิดแรงจูงใจที่จะก่อให้เกิดนวัตกรรม

5) จินตนาการและนวัตกรรม (imagination and innovation) ทำให้มีความก้าวหน้าในวิสัยทัศน์ สร้างและส่งเสริมให้เกิดความหมายและความมีคุณค่าในงานและสภาพแวดล้อมของงาน คิดสร้างสรรค์ในการเผชิญกับสิ่งที่ท้าทายหรือความเสี่ยง

6) เรียนรู้ด้วยกัน (learning together) ทุกคนต่างมีความรู้ของตนเอง และต่างช่วยกันสร้างความรู้ใหม่จากวงจรการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยการวางแผน การปฏิบัติ และการสะท้อนผล มุ่งการเสริมสร้างทักษะภาวะผู้นำและเพื่อเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learners) มีทักษะการคิดและการแก้ปัญหาอย่างอิสระที่ลึกซึ้ง

⁵² ดาวรุ่งวรรณ ธีวไลการ, ภาวะผู้นำดิจิทัล (ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2564), 183.

7) สร้างชุมชน (building community) เป็นชุมชนที่สะท้อนให้เห็นได้จากความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งและความผูกพัน การยอมรับในความหลากหลาย การสร้างสิ่งใหม่ ๆ และการบริหารความขัดแย้ง มีค่านิยมหลักของตนเอง

8) สร้างเครือข่าย (networking) มุ่งฝ่าฟันสร้างพันธมิตรใหม่ สร้างสันติภาพ สร้างความรัก สร้างความสัมพันธ์ทางอาชีพและการสนับสนุนจากกลุ่มที่เกี่ยวข้อง

9) นำร่วมกัน (leading together) ทุกคนสามารถเป็นผู้นำ ภาวะผู้นำเป็นของทุกคน ทุกคนต่างมีบทบาทและความรับผิดชอบร่วมกันในกระบวนการและการปฏิบัติของกลุ่ม ทุกคนต่างมีบทบาทในการเป็นต้นแบบ การสร้างแรงบันดาลใจ การสอน การมอบหมายงาน และการบริการซึ่งกันและกัน

10) การสื่อสาร (communication) เป็นการสื่อสารระหว่างกันที่เข้มแข็ง ทั้งแบบตัวต่อตัวหรือแบบกลุ่ม เป็นการสื่อสารที่เสมอต้นเสมอปลายและเป็นที่น่าเชื่อถือ

11) การบริหารความก้าวหน้าส่วนบุคคลหรือในวิชาชีพ (personal/professional growth management) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและจัดทำแผนเพื่อการพัฒนาตนเองให้สามารถบูรณาการพฤติกรรมภาวะผู้นำเข้ากับการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ มีทักษะการฝึกสอน (coaching skills) และมีความสัมพันธ์ระหว่างกันกับคนอื่นอย่างมีผลวัด

12) ความยืดหยุ่น (flexibility) เป็นความยืดหยุ่นในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และมีความฉลาดทางอารมณ์ที่ เข้มแข็ง มีความยืดหยุ่นทางจิตใจเพื่อการแก้ปัญหาที่เหมาะสมและทำงานได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ ไม่มีแบบภาวะผู้นำที่เป็นทั่วไปที่สามารถนำไปใช้ได้ในทุกสถานการณ์⁵³

การพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารจำเป็นต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา ซึ่งจะช่วยให้สามารถก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคดิจิทัลและสามารถปรับตัวได้อยู่เสมอ ซึ่งได้มีนักวิชาการกล่าวถึงการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลดังต่อไปนี้

⁵³ วิโรจน์ สารัตนะ, ภาวะผู้นำ ทฤษฎีและนันทศาสตร์ร่วมสมัยปัจจุบัน, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทิพย์วิสุทธิ์, 2566), 10 – 11.

ดาวรรณ ฤทธิการ กล่าวว่า การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารต้องตระหนักถึงความสำคัญของประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1) ความเสมอภาคและเท่าเทียมในการใช้เทคโนโลยีและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารโดยต้องลดช่องว่างทางเทคโนโลยีในความแตกต่างระหว่างฐานะ เศรษฐกิจ เพศ ระดับผลความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ระยะทาง และวัฒนธรรม

2) การพัฒนาผู้นำด้านเทคโนโลยี โดยมุ่งสร้างโอกาสความต้องการของครูให้รู้เข้าใจและนำเทคโนโลยีไปบูรณาการออกแบบร่วมกับหลักสูตรอย่างมีความหมาย และมุ่งสนับสนุนครูให้ค้นพบและมีประสบการณ์ คิดสร้างสรรค์แนวทางการสอนอย่างหลากหลาย ทำทาย และประเมินอย่างเป็นรูปธรรม

3) สร้างบทบาทใหม่ของผู้บริหารในด้านผู้นำทางเทคโนโลยี เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาบุคลากรและทรัพยากรด้านเทคโนโลยี เข้าใจการใช้เทคโนโลยีอย่างมีความหมาย มีวิสัยทัศน์ ประสบการณ์ สามารถจะชี้แนะ สนับสนุนครู วางแผนเทคโนโลยี เปลี่ยนวัฒนธรรมขององค์กร โดยใช้เทคโนโลยีในระบบงานตลอดจนเสริมศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยอาศัยเทคโนโลยีได้

การเปลี่ยนแปลงให้ทันยุคดิจิทัลนั้นเป็นความท้าทายครั้งยิ่งใหญ่ที่กระทบต่อการบริหารจัดการในทุกองค์กร โดยเฉพาะในสถานศึกษานั้นผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการนำองค์กรให้เป็นองค์กรยุคดิจิทัลและองค์กรแห่งนวัตกรรม ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการศึกษาในศตวรรษที่ 21 นี้ โดยมีหลักคิดในการนำไปสู่การพัฒนาคนได้นั้นผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำดิจิทัลจำเป็นต้องคำนึงประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและมีความท้าทายในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลดังต่อไปนี้คือ

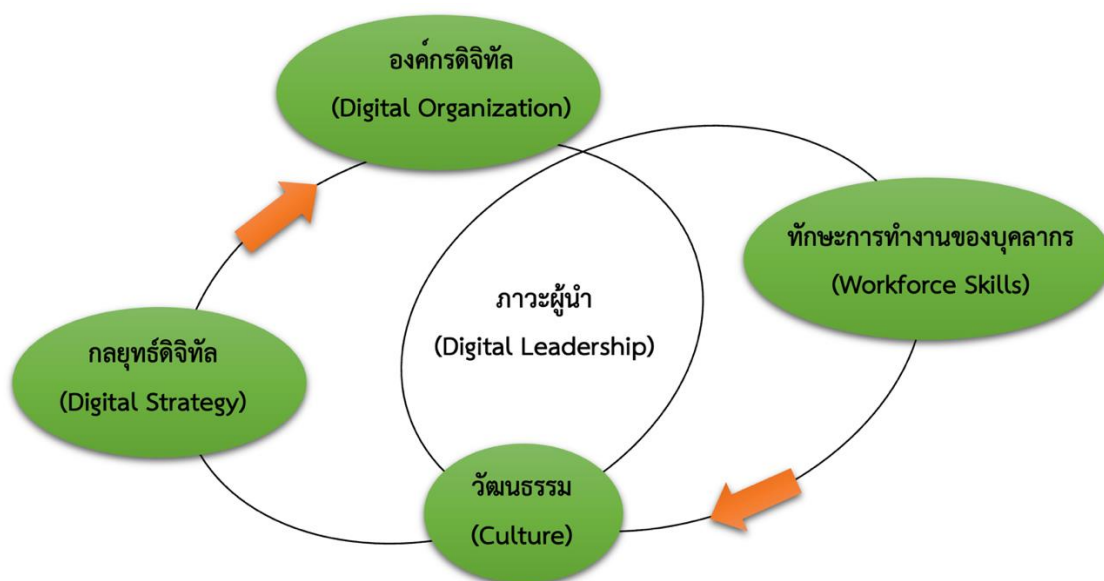
1) ด้านกลยุทธ์ดิจิทัล (Digital Strategy) กลยุทธ์ทางดิจิทัลที่ดีต้องสอดคล้องและส่งเสริมให้องค์กรสามารถบรรลุพันธกิจ และวิสัยทัศน์ขององค์กร และนำพาองค์กรให้ก้าวข้ามสภาวะที่ยากลำบากหรือแม้แต่การแข่งขันที่ดุเดือดได้อย่างแยบยล

2) ด้านทักษะการทำงานของบุคลากร (Workforce Skills) บุคลากรสำหรับองค์กรดิจิทัลต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านเทคโนโลยี (Digital-proficiency Workforce) ความสามารถในการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) ความสามารถในการทำงานแบบยืดหยุ่น (Agile) เพื่อให้สามารถจัดการโครงการภายใต้การเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

3) ด้านวัฒนธรรมองค์กร (Culture) การเป็นองค์กรดิจิทัลต้องมีความพร้อมในการปรับตัว ความไว้วางใจต่อการเปลี่ยนแปลง และความยืดหยุ่นในการดำเนินการ ซึ่งหากจะพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาองค์กรดิจิทัลหรือสถานศึกษาดิจิทัลนั้น การสร้างวัฒนธรรม

องค์กรเชิงดิจิทัลเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างมาก เนื่องจากจะต้องสร้างความเชื่อ ค่านิยมและ พัฒนาเป็นวิถีปฏิบัติจนเป็นวิถีปกติขององค์กรหรือสถานศึกษา

ทั้งนี้สามารถสรุปความสัมพันธ์และสามารถแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงของปัจจัย สำคัญทั้งสามอย่างนี้สู่การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลและสร้างองค์กรดิจิทัล ดังแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3 ปัจจัยการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลและองค์กรดิจิทัล

ที่มา: ดาวรอรณ ฤวิการ, ภาวะผู้นำดิจิทัล (ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2564), 245.

เนื่องจากภาวะผู้นำดิจิทัลนั้นไม่สามารถสอนกันได้แต่สามารถเรียนรู้และพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ เช่นเดียวกับภาวะผู้นำแบบอื่น ๆ ซึ่งยุคที่เทคโนโลยีมีบทบาทอย่างมหาศาลต่อการดำรงชีวิตนี้ก็ทำให้ การเรียนรู้และพัฒนาทางดิจิทัลเป็นไปอย่างง่ายดายมากขึ้น เนื่องจากคงไม่มีใครสามารถที่จะปฏิเสธ ได้ว่าดิจิทัลเทคโนโลยีต่าง ๆ ไม่สำคัญและไม่มีส่วนช่วยให้การดำรงชีวิตง่ายขึ้น แต่ทุกคนต่างตระหนัก และเห็นคุณค่าของเทคโนโลยี คนที่มีหัวคิดกว้างไกลในด้านนี้ก็จะสามารถใช้ประโยชน์หรือฉกฉวย โอกาสจากเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาให้ได้มากที่สุด สามารถสร้างความก้าวหน้าและความได้เปรียบใน การแข่งขันในโลกยุคใหม่นี้ ซึ่งตัวแบบของการพัฒนาภาวะผู้นำบุคลากรรุ่นใหม่ในองค์กรในอนาคตนั้น ผู้เขียนสามารถสังเคราะห์ตัวแบบในการพัฒนาเชื่อมโยงสู่ประสิทธิภาพการจัดการศึกษา 5 มิติหลักคือ

1) ภาวะผู้นำที่แสดงถึงความคิดแบบความร่วมมือและการทำงานที่สร้าง เครื่องข่ายซึ่งสะท้อนความร่วมมือในการเรียนรู้และพัฒนาแบบองค์รวม ซึ่งมีความจำเป็นอย่างมากใน

การทำงานร่วมกันในสถานศึกษา ที่จะต้องอาศัยผู้นำและทีมที่เข้มแข็งในการขับเคลื่อนการพัฒนา
ร่วมกัน

2) ภาวะผู้นำที่มีการพัฒนาคน โดยมีการให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างตรงไปตรงมาและ
สร้างสรรค์ ให้โอกาสคนในการเรียนรู้และเติบโตในเส้นทางอาชีพ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพ
และการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา เพื่อสร้างความก้าวหน้าในวิชาชีพและจะ
ส่งผลต่อการจัดการศึกษาให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

3) ภาวะผู้นำดิจิทัล เป็นตัวแบบสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการใช้
ระบบเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการทำงาน และพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการหรือการนำองค์กร
ซึ่งในการจัดการศึกษายุคปัจจุบันรวมถึงในอนาคตนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องขับเคลื่อนด้วย
เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ดังนั้นภาวะผู้นำดิจิทัลจึงเป็นตัวแบบหลักของ
การพัฒนาในยุคดิจิทัลนี้

4) การเป็นพลเมืองโลก เป็นแนวคิดที่สะท้อนการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมที่
จำเป็นจะต้องสร้างและพัฒนาให้เกิดอัตลักษณ์หรือคุณลักษณะแก่คนในสังคม ซึ่งในการจัดการศึกษา
นั้นการสร้างพลเมืองโลกที่มีคุณลักษณะตรงตามที่สังคมโลกต้องการ ทั้งในด้านความเป็นมืออาชีพ
และทักษะที่จำเป็นในการดำรงอยู่และพัฒนาในสังคมโลกนั้นเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก

5) เป็นนักคาดการณ์และนวัตกรรมใหม่สำหรับอนาคต ซึ่งเกี่ยวข้องกับ
สภาพการณ์แห่งความเปลี่ยนแปลงและความไม่แน่นอนของบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป การคาดการณ์
อนาคตที่อาจเปลี่ยนแปลงไปนั้นส่งผลให้เกิดแนวทางการตั้งรับและการวางแผนการจัดการในอนาคต
ได้ดี ซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการองค์กรมากขึ้น

ในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลนั้นสามารถพัฒนาโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้หรือการอบรมต่าง ๆ
ซึ่งมีแนวทางการพัฒนาอยู่ 3 แนวทาง ดังนี้

1) การเข้าร่วมการฝึกอบรม โดยอาจจะเป็นการอบรมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้
เฉพาะในสายอาชีพตนเองและความรอบรู้เพิ่มเติมในสภาพจริงที่เปลี่ยนไปในองค์กรซึ่งเกี่ยวกับทักษะ
ความรู้ในงานที่ทำ (Knowledgeable Works) ผู้นำต้องวิเคราะห์ตนเองว่าในสายงานที่ทำนั้น
เกี่ยวข้องกับเนื้อหาอะไรและอะไรคือความรู้ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นที่จะเข้ามากระทบกับการทำงาน เช่น
ความรู้เกี่ยวกับไอที เครื่องใช้สำนักงาน การพูดในที่สาธารณะ การบริหารองค์กรสมัยใหม่โดยการเข้า
อบรมอย่างเป็นทางการหรืออบรมหลักสูตรระยะสั้นในสถาบันศูนย์ฝึกอบรมต่าง ๆ ในการอบรมอย่าง
เป็นทางการอาจใช้วิธีบรรยาย การสาธิตวิธีปฏิบัติ วิดีโอการใช้อุปกรณ์การจำลองและการปฏิสัมพันธ์
กับระบบคอมพิวเตอร์ กรณีศึกษา แบบฝึกหัด เกม การจำลองสถานการณ์ การแสดงบทบาทสมมติ
กิจกรรมกลุ่ม แต่วิธีการอบรมที่นิยมใช้กันมากคือการแสดงบทบาทเหตุการณ์กรณีศึกษา และการ
จำลองสถานการณ์กลุ่มใหญ่

2) **กิจกรรมเพื่อการพัฒนาต่าง ๆ** อาจจะอยู่ในรูปแบบของการทำงาน ได้แก่ การทำงานที่ได้รับมอบหมายในลักษณะที่ทำหาย การหมุนเวียนตำแหน่ง การเรียนรู้โดยการปฏิบัติการให้คำปรึกษาแนะนำจากผู้บังคับบัญชา การทำงานแบบพี่เลี้ยงโปรแกรมการพัฒนาบุคลากร

3) **การพัฒนาด้วยตนเอง** ผู้นำต้องสร้างพลังให้กับตนเองกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้ ค้นหางานที่ทำหาย ปรับปรุงการประเมินตนเองค้นหาผลสะท้อนกลับ เรียนรู้จากข้อผิดพลาด เรียนรู้จากการมองสิ่งต่างๆ จากหลายมุมมอง หาคำตอบง่าย ๆ สำหรับข้อสงสัย ผู้นำต้องเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เช่น อ่านหนังสือ ต้องใฝ่หาความรู้ใส่ตนเอง และต้องฝึกทักษะในด้านต่าง ๆ เช่น ฝึกการใช้งานคอมพิวเตอร์ ฝึกพูดในที่สาธารณะ ฝึกให้มีความกล้าในการตัดสินใจในเรื่องที่เล็ก ๆ จนไปถึงเรื่องใหญ่ที่มีความสำคัญ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้นำเกิดความชำนาญและนำไปใช้อย่างเป็นธรรมชาติ นอกจากนี้แล้วผู้นำต้องพัฒนาทั้งทางร่างกายเพื่อให้มีสุขภาพที่แข็งแรงทำให้สุขภาพจิตดีตามไปด้วย การฝึกสมาธิเป็นหนึ่งที่จะช่วยทำให้ผู้นำทนต่อแรงกดดันสามารถควบคุมอารมณ์ได้มีวุฒิทางอารมณ์ การมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นคุณสมบัติของภาวะผู้นำดิจิทัลที่สามารถมองเห็นภาพบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมทางเทคโนโลยีในอนาคตของสถานศึกษาที่ต้องการให้เป็นอย่างชัดเจน โดยต้องสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา มีความเป็นไปได้เพื่อกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และความร่วมมือในการทำงาน มองเห็นวิธีการปฏิบัติและการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ดังนั้น ผู้บริหารควรกระตุ้นและส่งเสริมบุคลากรให้มีความมุ่งมั่นในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและมีเจตคติต่อการใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองให้มีผลงานจนเป็นที่ยอมรับเชิงประจักษ์ ผู้นำทางเทคโนโลยีควรมีคุณลักษณะของผู้วางแผนวิสัยทัศน์ (Visionary Planner) โดยการสร้างวิสัยทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จ รวมถึงการวางแผนกลยุทธ์เพื่อใช้เทคโนโลยีในการขับเคลื่อนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยอาศัยความร่วมมือของบุคลากรในองค์กรและการแบ่งปันบทเรียนที่ได้เรียนรู้จากการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานต่อไป

ในการพัฒนาภาวะผู้นำเทคโนโลยีดิจิทัลในบริบททางการศึกษา มี**แนวทางสำคัญ**ของการพัฒนาดังต่อไปนี้

1) **ความรู้เรื่องเทคโนโลยีของผู้บริหาร** คำว่า "สารสนเทศ" (Information) หมายถึง สารระความรู้ ความจริงที่สามารถนำไปใช้ถ่ายทอด สื่อสาร นำไปใช้ศึกษาเพื่อเรียนรู้หรือเก็บรวบรวมได้ การบริหารจัดการเทคโนโลยีในการเรียนการสอนจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งต้องแน่ใจว่ามีการบูรณาการเทคโนโลยีในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยที่จะต้องพิจารณาเพื่อให้การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนประสบความสำเร็จได้อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ความเข้ากันได้ของอุปกรณ์ต่าง ๆ การใช้ข้อมูลเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน การสร้างสภาพแวดล้อมด้านเทคโนโลยี

การจัดสรรงบประมาณ สนับสนุนให้งานเดินต่อ การปรับปรุงระบบอย่างต่อเนื่องและวัฏจักรการทดแทน การติดตามและประเมินผลการใช้เทคโนโลยี

2) ชีตความสามารถด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ชีตความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารงานในสถานศึกษา มีข้อควรพิจารณา 4 ประการดังนี้

2.1) ชีตความสามารถในการจัดหาทรัพยากร ได้แก่ ความสามารถเสาะหาเปรียบเทียบ ต่อรอง เลือกเทคโนโลยีที่ตรงกับความต้องการ

2.2) ชีตความสามารถในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพขึ้น วัดได้จากวิธีปฏิบัติในการบริหารจัดการว่าสามารถใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนการสอนและการบริหารงานได้เต็มศักยภาพก่อนที่จะล่าสมัยหรือไม่ การสนับสนุนด้านการเรียนการสอน ได้แก่ การบำรุงรักษา การพัฒนาทักษะของครูและเจ้าหน้าที่ การจัดตารางการใช้ทรัพยากรคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ ตลอดจนการจัดหาเจ้าหน้าที่คอยอำนวยความสะดวกให้กับครูและนักเรียน ส่วนการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงาน ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูล การปรับปรุงข้อมูลให้เชื่อถือได้และเป็นปัจจุบัน การใช้ข้อมูลในการตัดสินใจและการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานแบบเดิมของครูและเจ้าหน้าที่ในสถานศึกษาให้สามารถทำงานร่วมกับเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3) ชีตความสามารถในการเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนของครูในสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถในการสนับสนุนพัฒนาหรือส่งเสริมให้ครูในสถานศึกษาเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ดัดแปลงปรับแต่งหรือค้นหาวิธีการประยุกต์ใช้นวัตกรรมใหม่ที่ดีกว่า

2.4) ชีตความสามารถในการติดตามประเมินและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี พิจารณาจากกระบวนการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานเพื่อให้แน่ใจว่าการใช้เทคโนโลยีนั้นเป็นไปตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดขึ้นหรือไม่

3) การจัดการเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน สถานศึกษาในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมเป็นอย่างมาก อิทธิพลของความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนและสถานการณ์ของการเรียนการสอนแตกต่างไปจากเดิม การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อค่าบริการและการจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียน ซึ่งจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย สภาพแวดล้อมทางการเรียนในสถานศึกษาปัจจุบัน ถูกกำหนดด้วยเทคโนโลยีที่ได้มีการพิจารณานำเข้ามาใช้การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อสถานศึกษาอย่างน้อย 3 ประการ ได้แก่

3.1) เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ในสถานศึกษานั้นสภาพของผู้เรียน และผู้สอนได้รับอิทธิพลจากเทคโนโลยี มีลักษณะของการใช้ชีวิตในฐานะผู้เรียนและผู้สอนเปลี่ยนไป วิถีชีวิตของทั้งผู้เรียนและผู้สอนผูกพันและขึ้นอยู่กับเทคโนโลยีมากขึ้น

3.2) เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงวิธีการ วิธีการเรียนการสอนในสถานศึกษา ปัจจุบันมีหลายรูปแบบหลายลักษณะและในจำนวนรูปแบบต่างๆ ของการเรียนเหล่านั้นจำเป็นต้องพึ่งพาเทคโนโลยี

3.3) เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ของการเรียน การเปลี่ยนแปลง สถานการณ์ของการเรียนในสถานศึกษาเป็นสภาพใหม่ที่เกิดขึ้นพร้อมๆ กับนำเทคโนโลยีใหม่เข้ามาใช้ จากแนวคิดตามองค์ประกอบหลักของภาวะผู้นำดิจิทัลนั้น สามารถสร้างแนวทางหรือวิธีการ หรือกิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล ดังนี้

1) การสื่อสารเชิงดิจิทัล มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1.1) ประชุมและกำหนดแนวทาง ในการส่งเสริมให้ครูและบุคลากร ตระหนักและเห็นถึงความสำคัญในการใช้สื่อออนไลน์และกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมาย นโยบายและ แผนการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพได้รับการยอมรับเชื่อถือศรัทธาจากประชาชน จัดทำระบบสารสนเทศที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบันเพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนา งานได้ทันทั่วทั้งที่ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรใช้เทคโนโลยีดิจิทัลแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เป็น ประโยชน์ต่อองค์กรให้มีประสิทธิภาพสูง

1.2) สร้างระบบการสื่อสารในองค์กร ที่เหมาะสมในการมอบหมายงาน รายงานผลเพื่อความสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการติดต่อประสานงานและใช้สื่อสังคม ออนไลน์ เป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ที่ดีของสถานศึกษาให้เกิดความเชื่อมั่นใน คุณภาพการจัดการศึกษาแก่ผู้ปกครองชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสร้างระบบการประเมินความพึง พอใจหรือผลการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาโดยผ่านเทคโนโลยีที่ทันสมัย และสะท้อนการ ดำเนินงานทันทั่วทั้งที่มีการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่าง สม่าเสมอและนำผลการประเมินไปปรับปรุงการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิผลในองค์กร

1.3) สถานศึกษาจัดประชุมผู้ปกครอง อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อ แจ้งแนวทางการดำเนินงานความก้าวหน้าทางการศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการ แสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สร้างระบบการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล ติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองหรือผู้นำชุมชนในการกำกับติดตาม ดูแลพฤติกรรมของ ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนและหน่วยงานภายนอก องค์กรในการเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาประเพณีท้องถิ่นและกิจกรรมการแข่งขันกีฬา ออก เผยแพร่สู่สาธารณชน โดยอาจใช้ช่องทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย ซึ่งในปัจจุบันนี้

การใช้สื่อโซเชียลหรือช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ นั้นเป็นเครื่องมือหลักสำคัญในการสื่อสารเชิงดิจิทัล เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทราบความก้าวหน้าในการดำเนินงาน และยังสามารถใช้ในการประชุมร่วมกัน ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพในด้านเวลาและงบประมาณสูงสุด

2) การสร้างวิธีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

2.1) ผู้บริหารกำหนดนโยบายกลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาการใช้

เทคโนโลยีและสื่อนวัตกรรม โดยนำมาออกแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นช่องทางในการกระจายข้อมูล ความรู้ เอกสาร ไปจนถึงการช่วยเหลือผู้เรียนที่ไม่เข้าใจสามารถอธิบายความรู้ได้ทั่วถึง ส่งเสริมให้ครูทุกกลุ่มสาระวิชาจัดทำ บทเรียนแบบ E-Learning และมีการนำไปใช้จริงในห้องเรียน มีระบบการนิเทศติดตามและ ประเมินผล สร้างคลังสื่อสาระออนไลน์เพื่อศึกษาค้นคว้าความรู้สำหรับครูและผู้เรียน ตลอดจนจัดเวที แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เช่น Open House, Best Practice เพื่อนำเสนองานที่เป็นเลิศออก เผยแพร่ในสังคมออนไลน์

2.2) จัดห้องสมุดและห้องปฏิบัติการให้มีอุปกรณ์และสื่อเทคโนโลยีที่ใช้ใน

การสอนที่ทันสมัย มีคุณภาพและพร้อมใช้งานอยู่เสมอ ส่งเสริมการจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้ เหมือนบ้าน มีมุมแสดงผลงานผู้เรียน มุมหนังสือหรือหนังสือเสริมประสบการณ์ให้เพียงพอเหมาะสม กับวัยผู้เรียน จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา โดยประสานความร่วมมือกับชุมชนให้ สนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นออกเผยแพร่สู่สาธารณชน

2.3) ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรใช้แอปพลิเคชันเพื่อบูรณาการการวัดและ

ประเมินผลการเรียนรู้ เช่น Kahoot, ZipGrade, Pickers และ Padlet เพื่อวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคลรายวิชาและรายกลุ่มสาระ สามารถตรวจสอบผลการเรียนรู้ได้ ทันที มีการจัดเก็บข้อมูลการวัดผลและประเมินผลอย่างเป็นระบบและยังสามารถตรวจสอบย้อนหลัง ได้ถูกต้องรวดเร็ว ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรนำกระบวนการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน มีการ เผยแพร่ภายในองค์กร ภายนอกองค์กร และแบ่งปันข้อมูลในสื่อออนไลน์

3) การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

3.1) ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัลระดับองค์กร

สามารถสื่อสารนโยบายขององค์กรมาสู่ระดับปฏิบัติ พร้อมทั้งสั่งการกำหนดแนวทาง วางแผน กำกับ ติดตาม ดูแลให้มีความทันสมัยและอยู่ในรูปแบบดิจิทัล แต่งตั้งคณะกรรมการหรือบุคคลที่ดูแล รับผิดชอบระบบเทคโนโลยีภายในสถานศึกษาและกำหนดตัวชี้วัดการใช้งานของระบบเทคโนโลยีใน การปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ผู้บริหารสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงาน 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มบริหารงานทั่วไป กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มบริหารงานงบประมาณ

3.2) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่นำเทคโนโลยีมาช่วยสนับสนุนในการพัฒนาวิชาชีพ โดยอบรมคุณครูหรือจากหน่วยงานต้นสังกัดและเข้ารับการพัฒนาจากสื่อเทคโนโลยีผ่านระบบออนไลน์ อีกทั้งเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีมาให้ความรู้ในการฝึกอบรมการใช้ Social Network, Social Media เพื่อประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน สร้างการทำงานเป็นทีม โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อการทำงานบนโลกออนไลน์ สร้างบรรยากาศการทำงานในองค์กร มีความเป็นกันเอง อบอุ่น กระตือรือร้นและสร้างสรรค์นำไปสู่ผลงานที่มีประสิทธิภาพ

3.3) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล โดยการศึกษาดูงาน เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการอยู่เสมอ จัดให้มีระบบการกำกับ ติดตามและการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้กับครูบุคลากรทุกคนและผู้เรียนว่าสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามนโยบายอย่างถูกต้อง เหมาะสมและประเมิณผลการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษาในทุก ๆ ด้านทุกสิ้นปีการศึกษาเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4) การสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

4.1) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาและจัดทำคู่มือการใช้งาน ตลอดจนมีระบบป้องกันความเสี่ยงต่อระบบเครือข่ายที่อาจจะเกิดขึ้น จัดหาสื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัยไว้บริการในสำนักงานและสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรพัฒนาความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น Google, Wikipedia, YouTube เป็นต้น

4.2) สร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันและบรรยากาศในสถานศึกษา ให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างแพร่หลาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนการสอนของครูการบริหารงานในสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ มีจรรยาบรรณในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของคนอื่น ตลอดจนให้ผู้เรียนสามารถใช้และเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ผ่านอินเทอร์เน็ตได้ตลอดเวลา สนับสนุนองค์กรให้เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างครูรุ่นเก่ากับครูรุ่นใหม่เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ ข้อมูลและวิธีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้แกกัน เพื่อผลสำเร็จของงานด้วยดี

ดังนั้นการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลจึงเป็นเรื่องที่สามารถทำได้แต่อาจต้องใช้เวลาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อให้การพัฒนาตนเองหรือการร่วมกิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำของหน่วยงานต่าง ๆ เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลนั้นมีแนวทางหลักสำคัญ คือ การสร้างความตระหนักในความสำคัญจำเป็นของการใช้ภาวะผู้นำดิจิทัลในการบริหารจัดการและการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายความสำเร็จในยุคดิจิทัล นอกจากนี้จะต้องมีวิธีการเรียนรู้เชิงดิจิทัลผ่านการกำหนดนโยบาย การจัดสภาพแวดล้อมการทำงานเชิงดิจิทัลให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การ

เกิดวัฒนธรรมเชิงดิจิทัลที่ทุกคนมีความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ปทัสถาน และวิถีปฏิบัติที่สอดคล้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเป็นปกติ โดยเฉพาะในยุคที่สังคมโลกจะต้องเรียนรู้และสร้างวิถีใหม่ในการดำเนินชีวิตและการทำงานร่วมกันภายใต้แนวคิดวิถีปกติใหม่นั้น ในบริบทของการจัดการศึกษาจำเป็นจะต้องเชื่อมโยงแนวปฏิบัติทางเทคโนโลยีดิจิทัลกับการสร้างวิถีปกติใหม่ที่จะต้องอาศัยการเรียนรู้ร่วมกันและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดความเข้าใจและตระหนักในแนวทางการปรับเปลี่ยนที่จำเป็น โดยจะต้องอาศัยการสื่อสารเชิงดิจิทัลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่าง ๆ รวมทั้งเครื่องมือในการสื่อสารทางดิจิทัลอื่น ๆ ที่สถานศึกษาใช้ในการแลกเปลี่ยน สนทนา ประชุม หรือเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ ซึ่งในที่นี่จะหมายถึงการมีภาวะผู้นำดิจิทัลแท้จริง ที่สามารถใช้ในการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานร่วมถึงการเรียนรู้สู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพราะนั่นคือเป้าหมายของการพัฒนาสู่ความยั่งยืนในสถานศึกษาได้ในอนาคต⁵⁴

จิตติมา วรณศรี กล่าวว่า การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล มีแนวทางหลากหลาย ซึ่งควรเลือกแนวทางพัฒนาตามความต้องการรายบุคคล มี 6 วิธีที่ผู้บริหารสามารถเลือกใช้วิธีการที่สอดคล้องความถนัดและความเหมาะสม ดังนี้

1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นวิธีพัฒนาภาวะผู้นำโดยผ่านการอ่าน การฟังเพื่อศึกษาเรียนรู้ทำความเข้าใจจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสาร สิ่งพิมพ์ ความรู้ที่เผยแพร่ในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การสนทนากับผู้เชี่ยวชาญ การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นวิธีพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นในการเรียนรู้ซึ่งมีความเฉพาะรายบุคคลตามบริบทของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้ได้ตลอดเวลาตามความสะดวกของแต่ละบุคคล

2. การเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นฐาน เป็นวิธีพัฒนาภาวะผู้นำโดยผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่ เครื่องมือทางเทคโนโลยี ข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อแสวงหาความรู้ต่าง ๆ ตามที่ต้องการ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้อุปกรณ์ อาทิ คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน ไอแพด เป็นต้น เพื่อสืบค้น เรียนรู้ออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์มที่หลากหลาย อาทิ Facebook, Instagram, E-learning, Video conference, เป็นต้น ซึ่งมีเนื้อหาหลากหลายและมีจำนวนมากจึงส่งเสริมการเรียนรู้เฉพาะบุคคล สามารถเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลาตามที่ต้องการ รวมทั้งอาจเป็นโปรแกรมในการจำลองสถานการณ์เพื่อฝึกแก้ปัญหาและทักษะการตัดสินใจในสถานการณ์ที่หลากหลายการบริหารจัดการศึกษายุคดิจิทัล

⁵⁴ ดาวรุ่งวรรณ ธิวิลการ, ภาวะผู้นำดิจิทัล (ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2564), 241-259.

3. การเรียนรู้จากผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จ เป็นวิธีพัฒนาภาวะผู้นำโดยการเยี่ยมชมเพื่อเรียนรู้จากผู้บริหารสถานศึกษาอื่นที่ประสบความสำเร็จ ผู้ที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ การเรียนรู้จากผู้บริหารที่เป็นต้นแบบ ซึ่งเป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้เรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดี และคำแนะนำจากผู้ที่ประสบความสำเร็จเพื่อนำมาประยุกต์ใช้และฝึกฝนพัฒนาภาวะผู้นำของตนเองได้เป็นอย่างดี อันจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้และได้รับแรงบันดาลใจในการพัฒนา

4. การฝึกปฏิบัติโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน เป็นวิธีพัฒนาภาวะผู้นำผ่านการฝึกปฏิบัติ เรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงในสถานศึกษา เป็นวิธีการพัฒนาโดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ฝึกคิด ฝึกปฏิบัติ เผชิญกับสถานการณ์จริง คิดแก้ปัญหา วิธีนี้จะพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาครอบคลุมหลากหลายด้าน สอดคล้องแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และการพัฒนาบุคคลในศตวรรษที่ 21 ผ่านการเรียนรู้ที่บูรณาการกับการทำงาน (work integrated learning)

5. การมีพี่เลี้ยงสอนงาน เป็นวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยมีบุคคลอื่น อาจเป็นผู้บริหารอาวุโส ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ ผู้บริหารที่เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นโค้ช พี่เลี้ยงให้คำแนะนำ อันเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างพี่เลี้ยง/โค้ชกับผู้บริหาร ที่ให้คำปรึกษาอย่างกัลยาณมิตร

6. การใช้เครือข่ายชุมชนมืออาชีพ การมีเครือข่ายซึ่งเป็นการสร้างความร่วมมือทางวิชาชีพ อาจเป็นเครือข่ายอย่างทางการหรือไม่เป็นทางการที่จัดตั้งขึ้นของผู้มีวิชาชีพบริหาร การศึกษา วิธีนี้มีศักยภาพในการส่งต่อ ถ่ายทอดความรู้แนวความคิดของสมาชิกเครือข่าย ซึ่งควรกำหนดโครงสร้างเครือข่าย และวัตถุประสงค์ของเครือข่ายที่ชัดเจน รวมทั้งกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก สามารถจัดตั้งเครือข่ายผ่านแพลตฟอร์ม ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวก รวดเร็วทุกที่ทุกเวลา เครือข่ายควรมีกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้เรียนรู้ แลกเปลี่ยนแนวคิด มุมมองที่หลากหลาย

กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การประเมินตนเอง เป็นการขั้นตอนแรกของการพัฒนาภาวะผู้นำ โดยผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และประเมินภาวะผู้นำของตนเองตามรายการแต่ละองค์ประกอบ มีความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันกับการบริหารจัดการศึกษายุคดิจิทัลจากผู้อื่น สภาพพึงประสงค์หรือไม่ การรับฟังข้อมูลความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารศึกษาจากครู ผู้ที่เกี่ยวข้อง ครอบครัวและเพื่อน รวบรวมและประมวลสารสนเทศในการประเมินภาวะผู้นำ จัดลำดับความสำคัญ และกำหนดคุณลักษณะที่ต้องการจำเป็นในพัฒนา

2. การศึกษาเรียนรู้ เป็นการขั้นตอนที่ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการศึกษาเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดทักษะ คุณลักษณะที่ต้องการพัฒนา โดยอาจใช้วิธีการอ่าน การฟัง จากแหล่งความรู้ที่หลากหลายทั้งเอกสารสิ่งพิมพ์ แพลตฟอร์มผ่านเทคโนโลยี การประชุม สัมมนา เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ และกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาตนเองให้บรรลุเป้าหมาย

3. การฝึกปฏิบัติ เป็นการขั้นตอนการนำความรู้ความเข้าใจที่ได้ศึกษาเรียนรู้ไปสู่การฝึกปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง การลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา การลงมือฝึกปฏิบัติจะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาเกิดการเรียนรู้ภายในตนเองอย่างแท้จริง โดยการทดลองปฏิบัติ ซึ่งควรเก็บรวบรวมข้อมูล และสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการลงมือปฏิบัติ ปฏิบัติการของครูหรือผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อพฤติกรรมกาปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา

4. การสนับสนุนจากผู้อื่น เป็นขั้นตอนติดตามและเสริมแรงระหว่างฝึกปฏิบัติ โดยในขณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้ลงมือฝึกปฏิบัติต้องได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากผู้อื่น อาทิ ผู้บริหารพี่เลี้ยง เพื่อนผู้บริหาร ครูหรือบุคลากรที่เป็นผู้ได้บังคับบัญชาที่ให้ผลสะท้อนกลับ ข้อเสนอแนะจากการฝึกปฏิบัติเพื่อนำไปใช้ปรับปรุงการฝึกพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

5. การประเมินผลการพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์ผลการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของการพัฒนาตนเอง หลังการฝึกประสบการณ์ปฏิบัติตามช่วงระยะเวลาที่กำหนด มีการเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะความคิดเห็นจากครูและบุคลากร ข้อเสนอแนะจากพี่เลี้ยงหรือโค้ช รวมถึงความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประมวลผลและประเมินว่า การพัฒนาภาวะผู้นำบรรลุจุดมุ่งหมายเกิดคุณลักษณะตามที่ต้องการแล้วหรือไม่ อย่างไร เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองในช่วงเวลาต่อไปอย่างต่อเนื่อง⁵⁵

ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา

โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ตั้งอยู่ หมู่ที่ 3 ถนนอุ้มทอง ตำบลท่าवासูกกรี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13000 เบอร์โทรศัพท์ 0-3525-1133, 0-3524-5052 เบอร์โทรสาร 0-3532-2717

⁵⁵จิตติมา วรรณศรี, การบริหารจัดการศึกษายุคดิจิทัล (พิษณุโลก: โรงพิมพ์รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3, 2564), 122-126.

โรงเรียนอยู่ในความดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ ขึ้นตรงต่อศึกษาธิการจังหวัด ตั้งแต่วันที่ 11 มกราคม 2497 และในปี พ.ศ. 2523 ได้โอนสังกัดมาอยู่ในความดูแล ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจนถึงปัจจุบัน มีผู้บริหารดำรงตำแหน่ง ดังนี้

ลำดับที่	รายนาม	ตำแหน่ง	ตั้งแต่	ถึง
1	นางสาวบุญช่วย ชันธมุติ	ครูใหญ่	1 ตุลาคม 2499	9 มิถุนายน 2512
2	นางวิจิตรา น้ำเพชร	ครูใหญ่	1 กรกฎาคม 2513	1 ตุลาคม 2527
3	นางเพ็ญพรรณ ญะเวส	อาจารย์ใหญ่	1 ตุลาคม 2527	14 มีนาคม 2534
4	นางวิจิตรา น้ำเพชร	ผู้อำนวยการ	15 มีนาคม 2534	30 มกราคม 2542
5	นายสมหมาย ปลื้มญาติ	ผู้อำนวยการ	15 มีนาคม 2542	30 กันยายน 2547
6	นายวีระ แก้วหวาน	ผู้อำนวยการ	1 ตุลาคม 2547	30 กันยายน 2551
7	นายสมควร ทิศนะ	ผู้อำนวยการ	1 ตุลาคม 2551	30 กันยายน 2554
8	นายจำเนียร คุณเผือก	ผู้อำนวยการ	1 ตุลาคม 2551	30 กันยายน 2559
9	นายบุญเลิศ โตสมบุญ	ผู้อำนวยการ	3 พฤศจิกายน 2559	30 กันยายน 2563
10	ว่าที่ร้อยตรี ดร. คุณาวุฒิ เดชเสถียร	ผู้อำนวยการ	15 ตุลาคม 2563	30 กันยายน 2564
11	นางจุไรรัตน์ เอิบกมล	ผู้อำนวยการ	1 ตุลาคม 2564	ปัจจุบัน

ตารางที่ 1 รายนามผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา, ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา, เข้าถึงเมื่อ 10 มิถุนายน 2566, เข้าถึงได้จาก <http://www.anubanay.ac.th>

ปัจจุบันโรงเรียนได้ทำการสอน ตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนจำนวน 1,900 คนเศษ ตั้งอยู่ที่เลขที่ ถ.1 หมู่ที่ 3 ถนนอุทอง ตำบลท่าवासูกกรี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา บนเนื้อที่ 9 ไร่ 2 งาน 48 ตารางวา เขตบริการของโรงเรียน มี 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลหัวรอ ทุกหมู่ ตำบลหอรตน์ไชย ทุกหมู่ ตำบลท่าवासูกกรี เฉพาะหมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 5

วิสัยทัศน์โรงเรียน

นักเรียนมีความพร้อมทุกด้านเต็มศักยภาพ มีคุณธรรมนำความรู้สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ สืบสานความเป็นไทย ใส่ใจเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้การมีส่วนร่วมของบุคลากรและชุมชนที่เข้มแข็ง

ปรัชญาโรงเรียน

เพียบพร้อมคุณธรรม เลิศล้ำวิชาการ สืบสานเอกลักษณ์ไทย

พันธกิจ

1. จัดกิจกรรมส่งเสริม ดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้มีความพร้อมเต็มศักยภาพอย่างเสมอภาค
2. จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการและพัฒนาสู่สากล
3. จัดกิจกรรมส่งเสริมด้านรักความเป็นไทย ภูมิใจในความเป็นไทย
4. จัดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการคิดสู่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและวิถีประชาธิปไตย
5. จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพด้านบริหารจัดการ ด้านจัดการเรียนรู้และเทคโนโลยี
6. จัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา

ผู้อำนวยการโรงเรียน	จำนวน 1 คน
รองผู้อำนวยการโรงเรียน	จำนวน 4 คน
ครู	จำนวน 72 คน
รวมทั้งสิ้น	77 คน⁵⁶

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

กวินท์ บินสะอาด ได้ศึกษา ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารในภาพรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมีอาชีพ การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ แตกต่างกัน ส่วนการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล ไม่แตกต่างกัน 4) ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารในภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน และ 5) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเทคโนโลยีผู้บริหารสถานศึกษา มีประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ควร

⁵⁶ โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา, ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา, เข้าถึงเมื่อ 10 มิถุนายน 2566, เข้าถึงได้จาก <http://www.anubanay.ac.th>.

ดำเนินการจัดทำหลักสูตรพัฒนาผู้บริหารทั้งด้านเจตคติและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ปลูกฝังบรรทัดฐานหรือแนวปฏิบัติเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงานร่วมกันให้แก่ครู และบุคลากรในสถานศึกษาทุกคน มีมาตรการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัลให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกันให้มีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเช่นเดียวกัน ด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล การประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น⁵⁷

ออระญา ปะภาวะเต ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และความต้องการจำเป็น ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การเปิดรับองค์ความรู้ใหม่ สร้างสังคมแห่งปัญญา การพัฒนาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีแนวทางการพัฒนาตามองค์ประกอบภาวะผู้นำยุคดิจิทัล 5 องค์ประกอบ 29 แนวทาง สรุปได้ดังนี้ มีระบบการวางแผนและสร้างแนวทางในการพัฒนาบุคลากรเพื่อสร้างสังคมแห่งปัญญา โดยการกำหนดนโยบายให้บุคลากรต้องได้รับการอบรมหรือการอบรมออนไลน์ เข้าร่วมและส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพด้านการพัฒนาการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในหลักจริยธรรมเพื่อวิวัฒนาการของวัฒนธรรมสังคมดิจิทัล ในการใช้สื่อที่เหมาะสม⁵⁸

บุญญฤทธิ์ วิทษุตม ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 พบว่า ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก

⁵⁷ กวินท์ บินสะอาด, "ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, 2564), บทคัดย่อ.

⁵⁸ ออระญา ปะภาวะเต, "แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2," *Journal of Modern Learning Development* 6, 4 (กรกฎาคม – สิงหาคม 2564): 192 – 200.

ที่สุด 1 ด้าน โดยมีด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการสื่อสารดิจิทัล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 พบว่า ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและสามารถแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์กับบุคลากร อบรม แลกเปลี่ยนการใช้งานระบบฐานข้อมูลต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ ในการจัดการข้อมูล เรียนรู้และปรับตัวเข้าให้เท่าทันยุคของการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มุ่งเน้น การใช้ระบบ e-office เพื่อรับ-ส่งข้อมูลเอกสารและการดำเนินกิจกรรมให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน คุ่มค่าและมีประสิทธิภาพประสิทธิผล⁵⁹

ณัฐธิดา ทิศาภาค ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 พบว่า 1) สภาพปัจจุบันและ สภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์และ ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและความต้องการจำเป็นที่สุดคือ การมีวิสัยทัศน์และทักษะด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล มีค่าดัชนี ($PNI_{modified} = 0.076$) 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 คือ การกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อ ส่งเสริมพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัล การสนับสนุนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในงาน การบริหารจัดการเทคโนโลยีดิจิทัลอย่าง เป็นระบบ และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลพัฒนาการออกแบบการวัดและประเมินผลในการบริหารงาน ทั้ง 4 ฝ่าย⁶⁰

⁵⁹ ปุณณฤทธิ วิทย์อุดม, “แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2564), บทคัดย่อ,

⁶⁰ ณัฐธิดา ทิศาภาค, "แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1" (วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต, 2565), บทคัดย่อ.

นภัสรัญช์ สุขเสนา ได้ศึกษา ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่า 1) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 3) ภาวะผู้นำดิจิทัลที่เป็นตัวพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูมี 2 ด้าน คือ ด้านสมรรถนะทางเทคโนโลยี (X_3) และด้านวิธีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.681 และค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ร้อยละ 46.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $Y = 2.007 + 0.688 (X_3) - 0.156 (X_1)$ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score) $Z(Y) = 0.795 Z(X_3) - 0.161 Z(X_1)$ ⁶¹

รุจาภรณ์ ลักษณะดี ได้ศึกษา ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า 1) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งหมดอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากสูงที่สุดไปต่ำที่สุด ดังนี้ ด้านการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน รองลงมา คือ ด้านการมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการบริหารงานโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ และ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ตามลำดับ 2) ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษาในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และ 3) ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน⁶²

ณัฐिता สงค์แก้ว ได้ศึกษา ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำดิจิทัลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน

⁶¹ นภัสรัญช์ สุขเสนา, “ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2,” วารสารปัญญาภิวัฒน์ 14, 3 (กันยายน – ธันวาคม 2565): 178 – 191.

⁶² รุจาภรณ์ ลักษณะดี, “ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1” (การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก, 2565), บทคัดย่อ.

ต่างกัน สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล และด้านการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้มีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ได้แก่ ผู้บริหารควรมีการจัดหาและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีอย่างทั่วถึง ควรมีการจัดฝึกอบรมใช้ Platform ในการจัดการศึกษาและควรจัดทำแผนพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มภาวะผู้นำยุคดิจิทัล⁶³

สินาภรณ์ บุญเลิศฤทธิ์ ได้ศึกษา การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประสิทธิผลของโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล คือ สร้างความตระหนักให้ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญและความจำเป็นของดิจิทัล พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากร ในด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อดิจิทัล⁶⁴

สมาน ประวันโต ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า 1) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับสูงสุด คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรดิจิทัล รองลงมาคือ ด้านการยอมรับและเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล ด้านการสนับสนุนด้านเทคโนโลยี ด้านการบริหารงานโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านการมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านที่มีระดับต่ำสุดคือ ด้านการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 ด้าน 7 แนวทาง คือ 1) กำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล 2) พัฒนาความรู้และทักษะการนำเทคโนโลยีมาวางแผนและบริหารงานในสถานศึกษา โดยการสร้างฐานข้อมูลระบบสารสนเทศ 3) ส่งเสริมให้ครูได้ใช้

⁶³ ณีฐิตา สงค์แก้ว, "ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1," **วารสารสมาคมนักวิจัย** 27, 3 (กรกฎาคม – กันยายน 2565): 49 – 64.

⁶⁴ สินาภรณ์ บุญเลิศฤทธิ์, สุธาร์ตน์ สารสว่าง และสุชาดา นันทะไชย, "การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2," **วารสารราชพฤกษ์** 21, 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2566): 175 – 189.

เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนและระบบการปฏิบัติงานผ่านแอปพลิเคชันหรือระบบออนไลน์ต่าง ๆ 4) กำหนดสิทธิตามระดับและระบบรักษาความปลอดภัยในการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้งาน 5) สร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศในการทำงานให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างทั่วถึง 6) ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัล และ 7) จัดสรรงบประมาณสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคดิจิทัลอย่างเพียงพอ⁶⁵

งานวิจัยต่างประเทศ

ซง (Zhong) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวัดความเป็นผู้นำดิจิทัลในบริบทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการวัดภาวะผู้นำดิจิทัลในบริบทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรฐาน ISTE-A ผลลัพธ์แสดงให้เห็นว่าผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ถูกระบุว่าเป็นวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีแบบบูรณาการและการสนับสนุนแผนเทคโนโลยีโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวัดของวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัลนั้นรวมถึงอุปกรณ์ที่เพียงพอ การสร้างแบบจำลองเทคโนโลยีและการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ โอกาสการเรียนรู้ดิจิทัลและชุมชน การเรียนรู้ดิจิทัลเป็นการวัดในการพัฒนาวิชาชีพ ส่วนการวัดของการปรับปรุงระบบรวมถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูง บุคลากรที่มีการแข่งขันและความร่วมมือเชิงกลยุทธ์ การเป็นพลเมืองดิจิทัลจะถูกระบุว่าเป็นตัวกรองข้อมูลในรูปแบบดิจิทัล⁶⁶

อัลอัลจิมิ (Alajmi) ได้ศึกษา ผลกระทบของความเป็นผู้นำทางดิจิทัลต่อการบูรณาการเทคโนโลยีของครูในช่วงการระบาดของ COVID – 19 ในประเทศคูเวต พบว่า ความเป็นผู้นำด้านดิจิทัลในบรรดาผู้บริหารโรงเรียนมีผลกระทบเชิงบวกต่อการบูรณาการเทคโนโลยีของครูในช่วงการระบาดของโควิด – 19 มีการแนะนำการอภิปรายและความหมายสำหรับผู้กำหนดนโยบาย ผู้บริหารโรงเรียน และการวิจัยในอนาคต⁶⁷

⁶⁵ สมาน ประวันโต, "แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองบัวลำภู เขต 1," วารสารวิชาการธรรมทรรศน์ 23, 3 (กรกฎาคม - กันยายน 2566): 49 – 63.

⁶⁶ Lin Zhong, "Indicators of Digital Leadership in the Context of K-12 Education," *Journal of Educational Technology Development and Exchange (JETDE)* 10, 1 (2017): 27 – 40.

⁶⁷ Munirah K. Alajmi, "The impact of digital leadership on teachers' technology integration during the COVID-19 pandemic in Kuwait," *International Journal of Educational Research* (February 9, 2022): 1 – 10.

โรซ่า (Rosa) ได้ศึกษา ความเป็นผู้นำทางดิจิทัลและประสิทธิภาพของครู: พื้นฐานสำหรับโปรแกรมการฝึกอบรม พบว่า มีความสัมพันธ์กันเล็กน้อยระหว่างความเป็นผู้นำทางดิจิทัลกับผลการปฏิบัติงานของครู ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนตนเองและมีแรงจูงใจในการพัฒนาการเรียนรู้ดิจิทัล ซึ่งจะเพิ่มสัดส่วนความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี⁶⁸

สรุป

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วหากเปรียบเทียบกับ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอดีต ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อองค์การหลายภาคส่วน รวมถึงสถานศึกษาที่เป็นองค์การด้านการจัดการศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาในปัจจุบันที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงต้องการผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำดิจิทัล ซึ่งเป็นกระบวนการ พฤติกรรมหรือความสามารถที่จะต้องแสดงออกถึงการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล มีระเบียบแบบแผนในการส่งเสริม ติดตาม ดูแลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถนำเทคโนโลยีมาบูรณาการใช้ในการจัดการศึกษาและการทำงานภายในสถานศึกษาได้อย่างสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาได้ ซึ่งการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของดาวรุ่งธรรม ฤวิลากร ประกอบด้วย 1) การสื่อสารเชิงดิจิทัล (Digital Communication) 2) การสร้างวิธีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล (Digital Learning) 3) การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ (Professional Development) 4) การสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล (Digital Culture) ซึ่งเป็นตัวแปรที่สำคัญในการสร้างแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารต่อไป

⁶⁸ Marivic Agbuya Dela Rosa, "Digital Leadership and Teachers' Performance: Basis for a Proposed Training Program," *International Journal of Multidisciplinary: Applied Business and Education Research* 3, 12 (2022): 2669 – 2685.

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

วิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา 2) แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ซึ่งใช้บุคลากรในโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ซึ่งการดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอน การดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปได้อย่างมีระบบและบรรลุจุดมุ่งหมายของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนของการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาปัญหาที่จะทำการวิจัย ศึกษาสภาพปัญหา รายงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัล รวมทั้งศึกษาค้นคว้าข้อมูลรวบรวมวรรณกรรมจากเอกสารวารสาร ตำราทางวิชาการ คู่มือ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ เพื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาจัดทำโครงร่างงานวิจัย รับข้อเสนอแนะของกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ และขออนุมัติโครงร่างงานวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการตามโครงการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือ นำเครื่องมือไปพัฒนาและตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือ เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จากนั้นดำเนินการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ แปรผลการวิเคราะห์ข้อมูล และหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

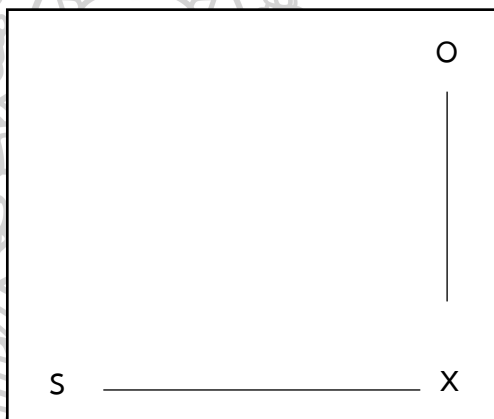
ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนของการจัดทำรายงานผลการวิจัย นำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระ จากนั้นจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติจบการศึกษาตามหลักสูตร

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วยแผนแบบการวิจัย ประชากร ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แผนแบบการวิจัย

แผนแบบการวิจัยที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้แผนแบบงานวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาวะการณ์ ไม่มีการทดลอง (the one-shot, non-experimental case study) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้

เมื่อ S หมายถึง ประชากรที่ศึกษา

X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา

O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรของโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน และครู จำนวน 63 คน รวมทั้งสิ้น 76 คน (ไม่รวมผู้วิจัย)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐานและตัวแปรที่ศึกษาซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. **ตัวแปรพื้นฐาน** เป็นตัวแปรเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

2. **ตัวแปรที่ศึกษา** เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของดาวรรุวรรณ ถวิลการ มีองค์ประกอบดังนี้

2.1 **การสื่อสารเชิงดิจิทัล (Digital Communication)** หมายถึง การปฏิบัติงานเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อเกิดการสื่อสารอย่างทั่วถึงโดยใช้เครือข่ายที่ทันสมัย ทั้งเครือข่ายภายในและภายนอก ในการผสมผสานช่องทางการสื่อสารหลาย ๆ ทางเพื่อสื่อเนื้อหาเกี่ยวกับองค์กรให้เกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพของสถานศึกษาไปในทิศทางและจุดมุ่งหมายเดียวกัน

2.2 **การสร้างวิถีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล (Digital Learning)** หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการออกแบบกระบวนการเรียนการสอน ผลิตสื่อนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียน นำไปสู่การวัดและประเมินผลโดยการใช้เทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนแต่ละบุคคลแล้วเชื่อมโยงสู่ข้อสรุปเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการสอนและการเรียนรู้ต่อไป

2.3 **การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ (Professional Development)** หมายถึง แนวทางการปฏิบัติในด้านการคิดและตัดสินใจและกล้าปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้มีความเชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสทางการเรียนรู้ให้กับทีมงานในด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยการเข้าร่วมอบรม ประชุม สัมมนาเพื่อพัฒนาความเป็นมืออาชีพด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้กับบุคลากร

2.4 **การสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล (Digital Culture)** หมายถึง พฤติกรรมหรือกระบวนการที่ผู้บริหารแสดงออกถึงการมีวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ครูและบุคลากรทำงานร่วมกันแบ่งปันข้อมูลข่าวสารได้ทุกที่ทุกเวลา เพื่อความสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพต่อผลประโยชน์ของส่วนรวม⁶⁹

⁶⁹ดาวรรุวรรณ ถวิลการ, **ภาวะผู้นำดิจิทัล** (ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2564), 183.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือ 2 ประเภท คือ

เครื่องมือประเภทที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) เพื่อสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบันและประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ตามแนวคิดของดาวรุ่งวรรณ ถวิลการ เป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert's rating scales)⁷⁰ โดยผู้วิจัยได้กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนของแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับน้อย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับมาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

เครื่องมือประเภทที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ตามแนวคิดของดาวรุ่งวรรณ ถวิลการ มีจำนวน 4 ข้อ โดยผู้วิจัยได้พิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตในแต่ละด้านมาเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ ดังนี้ 1) ค่ามัชฌิมเลขคณิตที่อยู่ระหว่าง 1.00 – 3.49 นำมาสัมภาษณ์เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา และ 2) ค่ามัชฌิมเลขคณิตที่อยู่ระหว่าง 3.50 – 5.00 นำมาสัมภาษณ์เพื่อทราบแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา และรวบรวมข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content

⁷⁰Rensis Likert, *The Human Organization* (New York: McGraw – Hill, 1963), 74.

analysis) โดยการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาและสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ขึ้น ตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนด โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

การสร้างเครื่องมือประเภทที่ 1 แบบสอบถามแบบสอบถามความคิดเห็น มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร วารสารทางวิชาการ คู่มือ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำดิจิทัล ทั้งงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือและพัฒนาเครื่องมือให้ครอบคลุมตามเนื้อหา

ขั้นที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อสร้างและปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย โดยปรึกษาและขอคำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน หาความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของข้อคำถาม โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 ขึ้นไป และปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามบางข้อตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา โดยมีผลการวิเคราะห์ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (try out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามกับโรงเรียนประจำชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 30 คน

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามกลับมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – coefficient) เท่ากับ 0.982

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามที่ได้ลงเก็บข้อมูลกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยาที่เป็นประชากร จำนวน 76 คน โดยผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามความคิดเห็น และเก็บข้อมูลการวิจัยด้วยตนเอง

การสร้างเครื่องมือประเภทที่ 2 แบบสัมภาษณ์ (Interview) มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาการทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

ขั้นที่ 2 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา โดยผู้วิจัยได้พิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตในแต่ละด้านมาเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์

ขั้นที่ 3 นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างให้อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระตรวจสอบและแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 4 นำไปสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทำแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลในโรงเรียน ประชากรจำนวน 76 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน และครู จำนวน 63 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) และผู้ให้ข้อมูลเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เพื่อออกหนังสือแจ้งขอความอนุญาติเก็บข้อมูลในสถานศึกษา
2. ผู้วิจัยนำหนังสือที่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ออกให้ส่งไปยังโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่เป็นประชากรเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
3. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลและติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนและครูโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสอบถามแต่ละฉบับ และนำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ส่วนแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และสรุปเป็นแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ศึกษา และข้อคำถามที่ต้องการทราบในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ความถี่ (frequency : f) และร้อยละ (percentage : %)

2. การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : σ) โดยพิจารณาค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามแล้วเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)⁷¹ มีรายละเอียดดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 – 1.49 หมายถึง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 – 2.49 หมายถึง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 – 3.49 หมายถึง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 – 4.49 หมายถึง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 – 5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับมากที่สุด

3. วิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา จากการสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

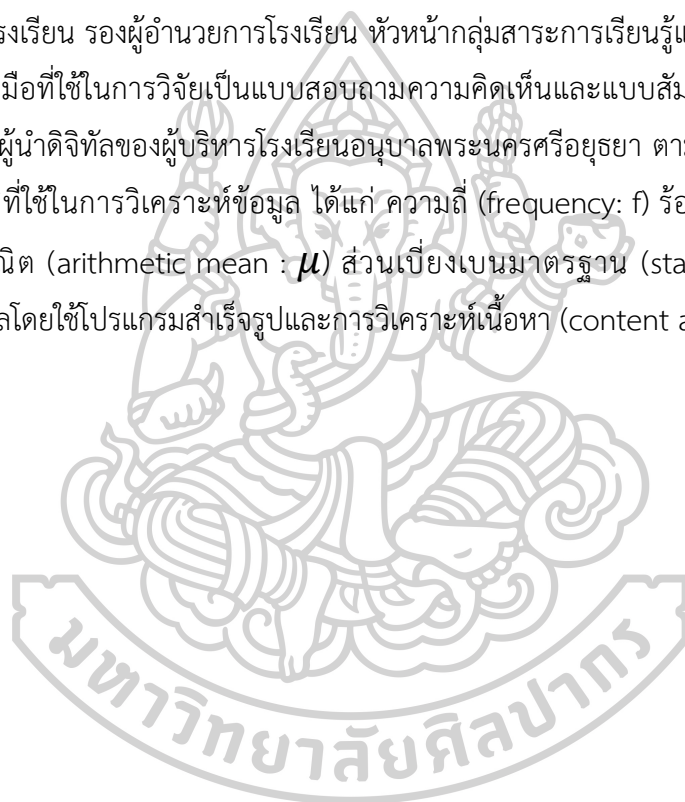
โดยที่ค่ามัชฌิมเลขคณิตที่อยู่ระหว่าง 1.00 – 3.49 เพื่อหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา และค่ามัชฌิมเลขคณิตที่อยู่ระหว่าง

⁷¹John W. Best, *Research in Education* (New Jersey: Prentice-Hall, 1970), 190.

3.50 – 5.00 เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา

สรุป

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา 2) แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา วิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้บุคลากรในโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) ประชากร คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครู รวมทั้งสิ้นจำนวน 76 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ตามแนวคิดของดาวรุ่งวรรณ ถวิลการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (frequency: f) ร้อยละ (percentage: %) มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : σ) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อทราบแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยาประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 1 คน 2) รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน 3) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้จำนวน 8 คน และ 4) ครู จำนวน 63 คน รวมทั้งสิ้น 76 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 76 ฉบับ ซึ่งได้แบบสอบถามกลับคืนมาทุกฉบับคิดเป็นร้อยละ 100 นำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ความถี่ (frequency : f) ร้อยละ (percentage : %) มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: σ) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูลวิจัยครั้งนี้เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครู รวมทั้งสิ้น 76 คน การวิเคราะห์พิจารณาตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบันและประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน โดยหาความถี่ (frequency: f) และร้อยละ (percentage: %) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.	เพศ		
	1. ชาย	12	15.79
	2. หญิง	64	84.21
	รวม	76	100.00
2.	อายุ		
	1. ไม่เกิน 30 ปี	7	9.21
	2. 31 - 40 ปี	34	44.74
	3. 41 - 50 ปี	15	19.74
	4. 51 ปีขึ้นไป	20	26.31
	รวม	76	100.00
3.	ระดับการศึกษา		
	1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
	2. ปริญญาตรี	34	44.74
	3. ปริญญาโท	41	53.94
	4. ปริญญาเอก	1	1.32
	รวม	76	100.00
4.	ตำแหน่งปัจจุบัน		
	1. ผู้อำนวยการโรงเรียน	1	1.32
	2. รองผู้อำนวยการโรงเรียน	4	5.26
	3. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	8	10.53
	4. ครู	63	82.89
	รวม	76	100.00
5.	ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน		
	1. ไม่เกิน 5 ปี	16	21.05
	2. 6 - 10 ปี	22	28.95
	3. 11 - 15 ปี	17	22.37
	4. 16 - 20 ปี	10	13.16
	5. 21 - 25 ปี	-	-
	6. 26 ปีขึ้นไป	11	14.47
	รวม	76	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่าสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 84.21 และเพศชาย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 15.79 ด้านอายุพบว่า อายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีมากที่สุด จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 44.74 รองลงมาคืออายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 26.31 อายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 19.74 และน้อยที่สุดคือ อายุไม่เกิน 30 ปี มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 9.21 ด้านระดับการศึกษา ระดับปริญญาโท จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 53.94 ระดับปริญญาตรี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 44.74 และระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32 ด้านตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32 รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.26 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 10.53 และครู จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 82.89 และด้านประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบันพบว่า ระหว่าง 6 - 10 ปี มากที่สุด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 28.95 รองลงมาระหว่าง 11 - 15 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 22.37 ไม่เกิน 5 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 21.05 ตั้งแต่ 26 ปีขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 14.47 และน้อยที่สุดคือระหว่าง 16 - 20 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 13.16

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic Mean: μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: σ) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ปรากฏผลในภาพรวมดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม

(N = 76)

ด้าน	ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา	μ	σ	ระดับ
1	การสื่อสารเชิงดิจิทัล	4.31	0.71	มาก
2	การสร้างวิถีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล	4.30	0.62	มาก
3	การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ	4.26	0.66	มาก
4	การสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล	4.35	0.86	มาก
รวม		4.31	0.65	มาก

จากตารางที่ 3 ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ การสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัลมากที่สุด ($\mu = 4.35$, $\sigma = 0.86$) การสื่อสารเชิงดิจิทัล ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.71$) การสร้างวิถีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.62$) และการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ ($\mu = 4.26$, $\sigma = 0.66$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.62 – 0.86 ซึ่งมีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

การวิเคราะห์ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา สามารถวิเคราะห์เพื่อหาค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยจำแนกเป็นรายด้านแสดงรายละเอียดดังตารางที่ 4 – 7

ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ด้านการสื่อสารเชิงดิจิทัล

(N = 76)

ข้อ	การสื่อสารเชิงดิจิทัล	μ	σ	ระดับ
1	ผู้บริหารมีการประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในสถานศึกษา	4.13	0.87	มาก
2	ผู้บริหารมีการวางแผนเพื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมในการสื่อสารอย่างทั่วถึง	4.30	0.86	มาก
3	ผู้บริหารเลือกใช้เครือข่ายที่ทันสมัย ทั้งเครือข่ายภายในและภายนอกในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม	4.29	0.71	มาก
4	ผู้บริหารมีการผสมผสานช่องทางการสื่อสารหลาย ๆ ทางเพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา	4.43	0.74	มาก
5	ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพของสถานศึกษาไปในทิศทางและจุดมุ่งหมายเดียวกัน	4.36	0.84	มาก
รวม		4.31	0.71	มาก

จากตารางที่ 4 ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ด้านการสื่อสารเชิงดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้บริหารมีการผสมผสานช่องทางการสื่อสารหลาย ๆ ทางเพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา ($\mu = 4.43$, $\sigma = 0.74$) ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพของสถานศึกษาไปในทิศทางและจุดมุ่งหมายเดียวกัน ($\mu = 4.36$, $\sigma = 0.84$) ผู้บริหารมีการวางแผนเพื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมในการสื่อสารอย่างทั่วถึง ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.86$) ผู้บริหารเลือกใช้เครือข่ายที่ทันสมัย ทั้งเครือข่ายภายในและภายนอกในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม ($\mu = 4.29$, $\sigma = 0.71$) และผู้บริหารมีการประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในสถานศึกษา ($\mu = 4.13$, $\sigma = 0.87$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในภาพรวมค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) อยู่ระหว่าง 0.71 - 0.87 ซึ่งมีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ด้านการสร้างวิถีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล

(N = 76)

ข้อ	การสร้างวิถีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล	μ	σ	ระดับ
6	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการออกแบบกระบวนการเรียนการสอน	4.16	0.88	มาก
7	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผลิตสื่อนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียน	4.41	0.72	มาก
8	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูวัดและประเมินผลโดยการใช้เทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนแต่ละบุคคล	4.37	0.86	มาก
9	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนแต่ละบุคคลไปใช้ในการพัฒนาการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.25	0.61	มาก
รวม		4.30	0.62	มาก

จากตารางที่ 5 ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ด้านการสร้างวิถีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผลิตสื่อนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียน ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.72$) ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูวัดและประเมินผลโดยการใช้เทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนแต่ละบุคคล ($\mu = 4.37$, $\sigma = 0.86$) ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนแต่ละบุคคลไปใช้ในการพัฒนาการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\mu = 4.25$, $\sigma = 0.61$) และผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการออกแบบกระบวนการเรียนการสอน ($\mu = 4.16$, $\sigma = 0.88$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในภาพรวมค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) อยู่ระหว่าง 0.61 - 0.88 ซึ่งมีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ

(N = 76)

ข้อ	การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ	μ	σ	ระดับ
10	ผู้บริหารมีแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้ตนเองมีความเชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ	4.33	0.81	มาก
11	ผู้บริหารกล้าคิด กล้าตัดสินใจและกล้าปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ	4.18	0.73	มาก
12	ผู้บริหารเปิดโอกาสทางการเรียนรู้ให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองในด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	4.28	0.69	มาก
13	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วมอบรมประชุม สัมมนาเพื่อพัฒนาความเป็นมืออาชีพด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	4.27	0.89	มาก
รวม		4.26	0.66	มาก

จากตารางที่ 6 ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.26$, $\sigma = 0.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ ผู้บริหารมีแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้ตนเองมีความเชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ ($\mu = 4.33$, $\sigma = 0.81$) ผู้บริหารเปิดโอกาสทางการเรียนรู้ให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองในด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.69$) ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วมอบรม ประชุม สัมมนาเพื่อพัฒนาความเป็นมืออาชีพด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ($\mu = 4.27$, $\sigma = 0.89$) และผู้บริหารกล้าคิด กล้าตัดสินใจและกล้าปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.73$) ตามลำดับเมื่อพิจารณาในภาพรวมค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) อยู่ระหว่าง 0.69 - 0.89 ซึ่งมีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ด้านการสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล

(N = 76)

ข้อ	การสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล	μ	σ	ระดับ
14	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และถ่ายทอดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลลงสู่ปฏิบัติอย่างชัดเจน	4.29	0.96	มาก
15	ผู้บริหารสนับสนุนบุคลากรในการทำงานตามวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา	4.41	0.77	มาก
16	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน	4.28	0.99	มาก
17	ผู้บริหารส่งเสริมและเปิดโอกาสให้บุคลากรทำงานร่วมกัน แบ่งปันข้อมูลข่าวสารได้ทุกที่ทุกเวลา เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพต่อผลประโยชน์ของส่วนรวมของสถานศึกษา	4.42	0.94	มาก
รวม		4.35	0.86	มาก

จากตารางที่ 7 ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ด้านการสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.35$, $\sigma = 0.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ ผู้บริหารส่งเสริมและเปิดโอกาสให้บุคลากรทำงานร่วมกัน แบ่งปันข้อมูลข่าวสารได้ทุกที่ทุกเวลา เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพต่อผลประโยชน์ของส่วนรวมของสถานศึกษา ($\mu = 4.42$, $\sigma = 0.94$) ผู้บริหารสนับสนุนบุคลากรในการทำงานตามวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.77$) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และถ่ายทอดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลลงสู่ผู้ปฏิบัติอย่างชัดเจน ($\mu = 4.29$, $\sigma = 0.96$) และผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.99$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในภาพรวมค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) อยู่ระหว่าง 0.77 - 0.99 ซึ่งมีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ทำให้ทราบค่ามัชฌิมเลขคณิตแต่ละด้านซึ่งมีค่ามากกว่า 3.50 ซึ่งนำมาเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา จำนวน 2 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน ซึ่งมีประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์คือ เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ดังต่อไปนี้

1. แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ด้านการสื่อสารเชิงดิจิทัล มีแนวทางในการส่งเสริม 6 แนวทาง ดังนี้

1.1 ผู้บริหารควรติดต่อประสานงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งขยายช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างครูกับผู้ปกครองผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อการกำกับติดตาม ดูแลพฤติกรรมของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

1.2 ผู้บริหารควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนและหน่วยงานภายนอกองค์กรในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ โดยประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์

1.3 ผู้บริหารควรสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เผยแพร่วิสัยทัศน์สู่สาธารณชน รวมทั้งดำเนินงานให้มีความทันสมัยและอยู่ในรูปแบบดิจิทัล

1.4 ผู้บริหารควรใช้สื่อออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์การประเมินผลการดำเนินงาน ของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งหมั่นตรวจสอบและปรับข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์ โรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน เช่น เว็บไซต์โรงเรียน เพจเฟซบุ๊ก อย่างสม่ำเสมอ

1.5 ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

1.6 ผู้บริหารควรตระหนักถึงความจำเป็นในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็น องค์ประกอบสำคัญในการบริหารโรงเรียน รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่จะเกิดขึ้นใน อนาคต

2. แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ด้านการสร้างวิถีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล มีแนวทางในการส่งเสริม 5 แนวทาง ดังนี้

2.1 ผู้บริหารควรนำความรู้และประสบการณ์มาประยุกต์ใช้เพื่อสนับสนุนให้ครู ได้จัดทำนวัตกรรมเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เพิ่ม คุณภาพและความเร็วของอินเทอร์เน็ตในโรงเรียน เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นประจำและสม่ำเสมอ

2.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูทุกคนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อใช้ในการพัฒนาการ จัดการเรียนการสอน การสร้างสื่อนวัตกรรม การจัดทำบทเรียนออนไลน์เพื่อความสะดวกรวดเร็วและ ให้ผู้เรียนสามารถทบทวนบทเรียนได้ตลอดเวลา เช่น ผ่านเพจโรงเรียน, YouTube, ห้องนิทรรศการ หรือห้องเรียนเสมือนจริง เป็นต้น รวมทั้ง

2.3 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีการวัดและประเมินผลโดยใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น Kahoot, ZipGrade และอื่น ๆ เพื่อบูรณาการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แทนการใช้ กระดาษ ปากกาในการตรวจข้อสอบ ตลอดจนจัดทำระบบจัดเก็บข้อมูลการวัดผลและประเมินผล ออนไลน์ เพื่อให้ครูสามารถจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ ทั้งยังสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ตลอดเวลา

2.4 ผู้บริหารควรจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา โดยอาจจะขอ ความร่วมมือกับชุมชนหรือปราชญ์ชาวบ้านเข้ามาให้ความรู้และจัดกิจกรรมโดยมีการเผยแพร่ สู่สาธารณชนผ่านช่องทางต่าง ๆ ของโรงเรียน

2.5 ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความถนัด ความสามารถ ซึ่งกันและกันในโรงเรียน

3. แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ มีแนวทางในการส่งเสริม 5 แนวทาง ดังนี้

3.1 ผู้บริหารควรวางแผน จัดเตรียมงบประมาณในการส่งเสริมการพัฒนาตนเองและครูในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งช่องทางออนไลน์ ออนไลน์ เช่น เวิร์กช็อปที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีมาให้ความรู้ครู ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมการอบรม สัมมนาวิชาการด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอยู่เสมอ

3.2 ผู้บริหารควรนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงาน 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มบริหารงานทั่วไป กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารงานงบประมาณ

3.3 ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการหรือบุคคลที่ดูแลรับผิดชอบระบบเทคโนโลยีภายในสถานศึกษา ประเมินคุณภาพและรายงานผลต่อผู้บริหารโดยตรงต่อนาน เพื่อให้อาจารย์สามารถใช้ระบบเทคโนโลยีในการพัฒนาตนเองได้ตลอดเวลา

3.4 ผู้บริหารควรจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมืออาชีพให้กับผู้เรียน สร้างบรรยากาศการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน อาจจัดซื้อ จัดหา คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอต่อผู้เรียน

3.5 ผู้บริหารควรเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลต่าง ๆ สร้างแรงจูงใจและกระตุ้นครูในการนำสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ในการปฏิบัติงาน

4. แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ด้านการสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล มีแนวทางในการส่งเสริม 4 แนวทาง ดังนี้

4.1 ผู้บริหารควรสนับสนุนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานมากขึ้น ทั้งด้านการติดต่อสื่อสาร การนำโปรแกรมหรือเครื่องมือต่าง ๆ เข้ามาช่วยลดภาระงานให้ครู เช่น โปรแกรมการจัดทำผลการเรียน โปรแกรมการรายงานผล เป็นต้น

4.2 ผู้บริหารควรศึกษานโยบายที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลของหน่วยงานต้นสังกัด นำมากำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัลร่วมกับครู เพื่อให้มีความชัดเจน ทันท่วงที ทันท่วงที และสามารถปฏิบัติได้จริง รวมทั้งจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ นโยบาย กลยุทธ์ด้านดิจิทัลในสถานศึกษาให้ครูและบุคลากรรับทราบ เข้าใจอย่างชัดเจนเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามได้ตรงกับเป้าประสงค์ที่วางไว้ ตลอดจนสร้างความตระหนัก ความสำคัญ และความจำเป็นให้ทุกคนเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีดิจิทัล

4.3 ผู้บริหารควรส่งเสริมการทำงานร่วมกันและสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนมีความสามัคคีกัน ลดช่องว่างระหว่างวัยของครูรุ่นเก่ากับครูรุ่นใหม่เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ ข้อมูลและวิธีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลซึ่งกันและกัน

4.4 ผู้บริหารควรสร้างและพัฒนาผู้นำด้านดิจิทัล เพิ่มขีดความสามารถของ ผู้ปฏิบัติงานเฉพาะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เตรียมความพร้อมให้ครูและนักเรียน มีความรู้และทักษะ ที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพในยุคดิจิทัล รวมถึงการใช้สื่อดิจิทัลอย่าง สร้างสรรค์ และมีจรรยาบรรณ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) เรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อทราบแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน 2) รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน 3) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน และ 4) ครู จำนวน 63 คน รวมทั้งสิ้น 76 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 76 ฉบับ ซึ่งได้แบบสอบถามกลับคืนมาทุกฉบับคิดเป็นร้อยละ 100 นำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ความถี่ (frequency : f) ร้อยละ (percentage : %) มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: σ) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ การสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล การสื่อสารเชิงดิจิทัล การสร้างวิถีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล และการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ ตามลำดับ

2. แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา เรียงลำดับรายด้าน ดังต่อไปนี้

2.1 การสื่อสารเชิงดิจิทัล มีแนวทางการส่งเสริม 6 แนวทาง ดังนี้

2.1.1 ผู้บริหารควรติดต่อประสานงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งขยายช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างครูกับผู้บริหารผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อการกำกับติดตาม คุณภาพกิจกรรมของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

2.1.2 ผู้บริหารควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนและหน่วยงานภายนอกองค์กรในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ โดยประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์

2.1.3 ผู้บริหารควรสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เผยแพร่วิสัยทัศน์สู่สาธารณชน รวมทั้งดำเนินงานให้มีความทันสมัยและอยู่ในรูปแบบดิจิทัล

2.1.4 ผู้บริหารควรใช้สื่อออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์การประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งหมั่นตรวจสอบและปรับข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน เช่น เว็บไซต์โรงเรียน เพจเฟซบุ๊ก อย่างสม่ำเสมอ

2.1.5 ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

2.1.6 ผู้บริหารควรตระหนักถึงความจำเป็นในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหารโรงเรียน รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

2.2 การสร้างวิธีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล มีแนวทางในการส่งเสริม 5 แนวทาง ดังนี้

2.2.1 ผู้บริหารควรนำความรู้และประสบการณ์มาประยุกต์ใช้เพื่อสนับสนุนให้ครูได้จัดทรวัตกรรมเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เพิ่มคุณภาพและความเร็วของอินเทอร์เน็ตในโรงเรียน เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นประจำและสม่ำเสมอ

2.2.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูทุกคนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การสร้างสื่อวัตกรรม การจัดทำบทเรียนออนไลน์เพื่อความสะดวกรวดเร็วและให้ผู้เรียนสามารถทบทวนบทเรียนได้ตลอดเวลา เช่น ผ่านเพจโรงเรียน, YouTube, ห้องนิทรรศการหรือห้องเรียนเสมือนจริง เป็นต้น รวมทั้ง

2.2.3 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีการวัดและประเมินผลโดยใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น Kahoot, ZipGrade และอื่น ๆ เพื่อบูรณาการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แทนการใช้กระดาษ ปากกาในการตรวจข้อสอบ ตลอดจนจัดทำระบบจัดเก็บข้อมูลการวัดผลและประเมินผลออนไลน์ เพื่อให้ครูสามารถจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ ทั้งยังสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ตลอดเวลา

2.2.4 ผู้บริหารควรจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา โดยอาจจะขอความร่วมมือกับชุมชนหรือปราชญ์ชาวบ้านเข้ามาให้ความรู้และจัดกิจกรรมโดยมีการเผยแพร่สู่สาธารณชนผ่านช่องทางต่าง ๆ ของโรงเรียน

2.2.5 ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความถนัดความสามารถซึ่งกันและกันในโรงเรียน

2.3 การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ มีแนวทางการส่งเสริม 5 แนวทาง ดังนี้

2.3.1 ผู้บริหารควรวางแผน จัดเตรียมงบประมาณในการส่งเสริมการพัฒนาตนเองและครูในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งช่องทางออนไลน์ ออนไลน์ เช่น เชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีมาให้ความรู้ครู ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมการอบรม สัมมนาวิชาการด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอยู่เสมอ

2.3.2 ผู้บริหารควรนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงาน 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มบริหารงานทั่วไป กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารงานงบประมาณ

2.3.3 ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการหรือบุคคลที่ดูแลรับผิดชอบระบบเทคโนโลยีภายในสถานศึกษา ประเมินคุณภาพและรายงานผลต่อผู้บริหารโดยเร่งด่วน เพื่อให้ครูสามารถใช้ระบบเทคโนโลยีในการพัฒนาตนเองได้ตลอดเวลา

2.3.4 ผู้บริหารควรจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมืออาชีพให้กับผู้เรียน สร้างบรรยากาศการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน อาจจัดซื้อ จัดหาคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอต่อผู้เรียน

2.3.5 ผู้บริหารควรเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลต่าง ๆ สร้างแรงจูงใจและกระตุ้นครูในการนำสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ในการปฏิบัติงาน

2.4 การสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล มีแนวทางการส่งเสริม 4 แนวทาง ดังนี้

2.4.1 ผู้บริหารควรสนับสนุนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานมากขึ้น ทั้งด้านการติดต่อสื่อสาร การนำโปรแกรมหรือเครื่องมือต่าง ๆ เข้ามาช่วยลดภาระงานให้ครู เช่น โปรแกรมการจัดทำผลการเรียน โปรแกรมการรายงานผล เป็นต้น

2.4.2 ผู้บริหารควรรศึกษานโยบายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลของหน่วยงานต้นสังกัด นำมากำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัลร่วมกับครู เพื่อให้มีความชัดเจน ทันท่วงที ทันทต่อเหตุการณ์และสามารถปฏิบัติได้จริง รวมทั้งจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ นโยบาย กลยุทธ์ด้านดิจิทัลในสถานศึกษาให้ครูและบุคลากรรับทราบ เข้าใจอย่างชัดเจนเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามได้ตรงกับเป้าประสงค์ที่วางไว้ ตลอดจนสร้างความตระหนัก ความสำคัญ และความจำเป็นให้ทุกคนเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีดิจิทัล

2.4.3 ผู้บริหารควรส่งเสริมการทำงานร่วมกันและสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนมีความสามัคคีกัน ลดช่องว่างระหว่างวัยของครูรุ่นเก่ากับครูรุ่นใหม่เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสพการณ์ ข้อมูลและวิธีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลซึ่งกันและกัน

2.4.4 ผู้บริหารควรสร้างและพัฒนาผู้นำด้านดิจิทัล เพิ่มขีดความสามารถของผู้ปฏิบัติงานเฉพาะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เตรียมความพร้อมให้ครูและนักเรียน มีความรู้และทักษะที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพในยุคดิจิทัล รวมถึงการใช้สื่อดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์ และมีจรรยาบรรณ

การอภิปรายผล

จากข้อค้นพบของการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้นำไปสู่การอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยามีวิสัยทัศน์ นโยบายและเป้าหมายในการส่งเสริมให้ครูได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงาน รวมทั้งสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและระบบออนไลน์ต่าง ๆ ให้เกิดการเรียนรู้และการทำงานภายใต้วิถีปกติใหม่ (New Normal) ของทั้งครูและนักเรียน ส่งผลให้มีการพัฒนาตนเองและกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้การใช้เครื่องมือออนไลน์เพื่อการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติให้มีความสามารถในการสร้างและใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยาสามารถส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนเตรียมความพร้อมสู่ยุคดิจิทัลซึ่งเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร สังคมออนไลน์และมีความก้าวหน้าของเทคโนโลยี นอกจากนี้ยังมีการนำแนวคิดภาวะผู้นำดิจิทัลของดาวรุ่งวรรณ ถวิลการ ได้แก่ ด้านการสื่อสารเชิงดิจิทัล ด้านการสร้างวิถีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ และด้านการสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารโรงเรียน ซึ่งส่งผลให้ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสมาน ประวันโต ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐริตา สงค์แก้ว ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของรุจาภรณ์ ลักษณะดี ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณตศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขต บ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากและ สอดคล้องกับงานวิจัยของกวินท์ บินสะอาด ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษาสตูล ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาและครุมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา รายด้าน พบว่า

1.1 ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ด้านการสื่อสาร เชิงดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุมเพื่อ สร้างความเข้าใจในวิสัยทัศน์ เป้าหมาย นโยบายและแผนการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อพัฒนา สถานศึกษาให้มีคุณภาพได้รับการยอมรับเชื่อถือจากชุมชน มีระบบการสื่อสารในองค์กรที่เหมาะสม เพื่อความสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการติดต่อประสานงานและใช้สื่อสังคมออนไลน์ อันเป็น ช่องทางในการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ที่ดีของสถานศึกษาให้เกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพการ จัด การศึกษาแก่ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง นอกจากนี้มีการจัดประชุมผู้ปกครองภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อแจ้งแนวทางการดำเนินงานความก้าวหน้าทางการศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วน ร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการ ติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองในการดูแลผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง สถานศึกษากับชุมชนและหน่วยงานภายนอกองค์กรในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา เช่น วันสำคัญ กิจกรรมการแข่งขันกีฬา เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐิตา สงค์แก้ว ได้ ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ด้านการสื่อสารดิจิทัล อยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับงานวิจัยของสินารณ บัญเลิศฤทธิ์ ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะ ผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประณตศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการ สื่อสารดิจิทัล อยู่ในระดับมาก

1.2 ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ด้านการสร้างวิถี การเรียนรู้เชิงดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครู ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อนวัตกรรมมาออกแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นช่องทางในการช่วยเหลือผู้เรียนในด้านความสะดวกสบายและ รวดเร็วในการเข้าถึงความรู้ บทเรียนออนไลน์ในช่องทางต่าง ๆ นอกจากนี้มีการส่งเสริมให้ครูใช้แอป พลิกชันเพื่อบูรณาการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

เป็นรายบุคคลได้ทันที สามารถจัดเก็บข้อมูลการวัดผลและประเมินผลอย่างเป็นระบบและยังสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ถูกต้องรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนภัสรัญช์ สุขเสนา ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านวิธีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกวินท์ บินสะอาด ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมาก

1.3 ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดูแลรับผิดชอบระบบเทคโนโลยีภายในสถานศึกษาโดยเฉพาะและนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงาน 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มบริหารงานทั่วไป กลุ่มบริหารงานบุคคลและกลุ่มบริหารงานงบประมาณ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนในการส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล โดยการศึกษาดูงาน เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ รวมถึงเข้ารับการอบรมในหลักสูตรด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทั้งผ่านระบบออนไลน์และออนไซต์ เพื่อพัฒนาตนเองนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของออรุญา ปะภาวะเต ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการพัฒนาความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นมืออาชีพ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกวินท์ บินสะอาด ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ อยู่ในระดับมาก

1.4 ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ด้านการสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา โดยมีเครือข่ายผู้ปกครองและกรรมการของแต่ละห้องเรียนทุกห้องเป็นตัวแทนชุมชนให้ความร่วมมือในการดำเนินการต่าง ๆ ตามวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่วางไว้ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาสื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัยไว้บริการในห้องธุรการและห้องคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาตนเองและเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ผ่านอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงได้ตลอดเวลา ตลอดจนสนับสนุนการทำงานร่วมกันและสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่าง

แพร่หลาย สนับสนุนองค์กรให้เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างครูรุ่นเก่ากับครูรุ่นใหม่เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ ข้อมูลและวิธีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่นัก เพื่อให้เกิดผลสำเร็จของงานได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมาน ประวันโต ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำคณาจารย์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำคณาจารย์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรดิจิทัล อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐธิดา ทิศาภาค ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำคณาจารย์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำคณาจารย์ ด้านการสร้างวัฒนธรรมด้านดิจิทัลในองค์กร อยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำคณาจารย์ของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำคณาจารย์ของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา มีพหุแนวทาง โดยแยกเป็นรายด้านพบว่า

2.1 แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำคณาจารย์ของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ด้านการสื่อสารเชิงดิจิทัล พบว่า ผู้บริหารควรสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เผยแพร่วิสัยทัศน์สู่สาธารณชน รวมทั้งดำเนินงานให้มีความทันสมัยและอยู่ในรูปแบบดิจิทัล สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนและหน่วยงานภายนอก องค์กรในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ โดยประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ โดยมีการติดต่อสื่อสารผ่านช่องทางออนไลน์ ผู้บริหารควรใช้สื่อออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์การประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา หมั่นตรวจสอบและปรับข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน เช่น เว็บไซต์โรงเรียน เพจเฟซบุ๊ก อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็นและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงตระหนักถึงความจำเป็นในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหารโรงเรียน รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสินากรณ์ บุญเลิศฤทธิ์ ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำคณาจารย์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำคณาจารย์ คือ สร้างความตระหนักให้ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญและความจำเป็นของดิจิทัล พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรในด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อดิจิทัล

2.2 แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล ด้านการสร้างวิธีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล พบว่า ผู้บริหารควรนำความรู้และประสบการณ์มาประยุกต์ใช้เพื่อสนับสนุนให้ครูได้จัดทำนวัตกรรมเพื่อยกผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้น ควรเพิ่มประสิทธิภาพด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เพิ่มคุณภาพและความเร็วของอินเทอร์เน็ตในโรงเรียน เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นประจำและสม่ำเสมอเพื่อใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การสร้างสื่อนวัตกรรม รวมถึงออกแบบบทเรียนออนไลน์เพื่อความสะดวกรวดเร็วและให้ผู้เรียนสามารถทบทวนบทเรียนได้ตลอดเวลา เช่น ผ่านเพจโรงเรียน, YouTube, ห้องนิเทศการหรือห้องเรียนเสมือนจริง เป็นต้น การใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น Kahoot, ZipGrade และอื่น ๆ เพื่อบูรณาการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แทนการใช้กระดาษ ปากกาในการตรวจข้อสอบ มีระบบจัดเก็บข้อมูลการวัดผลและประเมินผลออนไลน์ เพื่อให้ครูสามารถจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ ทั้งยังสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ควรเปิดโอกาสให้ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความถนัดความสามารถซึ่งกันและกันในโรงเรียน ควรจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา โดยขอความร่วมมือกับชุมชนหรือปราชญ์ชาวบ้านเข้ามาให้ความรู้และจัดกิจกรรมโดยมีการเผยแพร่สู่สาธารณชนผ่านช่องทางต่าง ๆ ของโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญญฤทธิ์ วิทย์อุดม ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและสามารถแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์กับบุคลากร อบรมแลกเปลี่ยนการใช้งานระบบฐานข้อมูลต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการข้อมูล เรียนรู้ และปรับตัวเข้าให้เท่าทันยุคของการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มุ่งเน้นการใช้ระบบ e – office เพื่อรับส่งข้อมูลเอกสารและการดำเนินกิจกรรมให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน คุ่มค่าและมีประสิทธิภาพประสิทธิผล

2.3 แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ พบว่า ผู้บริหารควรวางแผน มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงาน 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มบริหารงานทั่วไป กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารงานงบประมาณ แต่งตั้งคณะกรรมการหรือบุคคลที่ดูแลรับผิดชอบระบบเทคโนโลยีภายในสถานศึกษา ประเมินคุณภาพและรายงานผลต่อผู้บริหารโดยเร่งด่วน เพื่อให้ครูสามารถใช้ระบบเทคโนโลยีในการพัฒนาตนเองได้ตลอดเวลา จัดเตรียมงบประมาณให้เพียงพอต่อการส่งเสริมการพัฒนาตนเองและครูในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งช่องทางออนไลน์ ออนไลน์ รวมถึงเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีมาให้ความรู้ครู รวมทั้งส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมการอบรมสัมมนาวิชาการด้านเทคโนโลยีดิจิทัล นอกจากนี้ควรเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลต่าง ๆ สร้างแรงจูงใจและกระตุ้นครูในการนำสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ใน

การปฏิบัติงาน จัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมืออาชีพให้กับผู้เรียน สร้างบรรยากาศการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน อาจจัดซื้อ จัดหาคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอต่อผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของออรระญา ปะภาวะเต ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาตามองค์ประกอบภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ด้านการพัฒนาความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นมืออาชีพ ควรมีระบบการวางแผนและสร้างแนวทางในการพัฒนาบุคลากรเพื่อสร้างสังคมแห่งปัญญา โดยการกำหนดนโยบายให้บุคลากรต้องได้รับการอบรมหรือการอบรมออนไลน์ เข้าร่วมและส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพด้านการพัฒนาการใช้เทคโนโลยี

2.4 แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล ด้านการสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล พบว่า ผู้บริหารควรศึกษานโยบายที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลของหน่วยงานต้นสังกัด นำมากำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัลร่วมกับครู เพื่อให้มีความชัดเจน ทันท่วงที ทันทต่อเหตุการณ์และสามารถปฏิบัติได้จริง นำไปสู่การจัดประชุมเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ นโยบาย กลยุทธ์ด้านดิจิทัลในสถานศึกษาให้ครูและบุคลากรรับทราบ เข้าใจอย่างชัดเจนเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามได้ตรงกับเป้าประสงค์ที่วางไว้รวมถึงสร้างความตระหนัก ความสำคัญ และความจำเป็นให้ทุกคนเห็นความสำคัญของเทคโนโลยีดิจิทัล ส่งเสริมการทำงานร่วมกันและสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งควรสนับสนุนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสาร การนำโปรแกรมหรือเครื่องมือต่าง ๆ เข้ามาช่วยลดภาระงานให้ครู เช่น โปรแกรมการจัดทำผลการเรียน โปรแกรมการรายงานผล เป็นต้น เพื่อให้ครูในโรงเรียนมีความสามัคคีกัน ลดช่องว่างระหว่างวัยของครูรุ่นเก่ากับครูรุ่นใหม่ สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ ข้อมูลและวิธีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ควรสร้างและพัฒนาผู้นำด้านดิจิทัล เพิ่มขีดความสามารถของผู้ปฏิบัติงานเฉพาะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เตรียมความพร้อมให้ครูและนักเรียน มีความรู้และทักษะที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพในยุคดิจิทัล รวมถึงการใช้สื่อดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์ และมีจรรยาบรรณ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสินาภรณ์ บุญเลิศฤทธิ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล คือ สร้างความตระหนักให้ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญและความจำเป็นของดิจิทัล พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรในดานการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ดานการสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ด้านสื่อดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา และเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. จากผลการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีการส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ถ่ายทอดวิสัยทัศน์แก่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างชัดเจน เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพและภาพลักษณ์ที่ดีของสถานศึกษา มีการดำเนินงานที่มุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและส่วนรวมเป็นสำคัญและเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็น สอบถามความต้องการในหน่วยงาน นอกจากนี้ควรคัดเลือกบุคคลที่มีผลการปฏิบัติงานโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอยู่ในระดับดีมาก ให้เป็นบุคคลต้นแบบในเรื่องภาวะผู้นำดิจิทัล

2. จากผลการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา พบว่า ด้านการสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล มีค่ามัธยเลขคณิตมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญและส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัลเป็นประจำและต่อเนื่อง ควรมีการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลไปสู่ครูผู้ปฏิบัติอย่างชัดเจน เพื่อไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของโรงเรียน อีกทั้งผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน มีนโยบายยกย่องบุคลากรที่มีปฏิบัติงานที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลดีเด่น เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจต่อผู้ได้บังคับบัญชา

3. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ มีค่ามัธยเลขคณิตน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรกล้าคิด กล้าตัดสินใจและกล้าปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้ครูและบุคลากรมีความกล้าที่จะนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา และเพื่อนำไปสู่การพัฒนาความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัลอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะของการวิจัยข้างต้น จึงขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
2. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
3. ควรมีศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลในระดับเขตพื้นที่ หรือสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กวิณท์ บินสะอาด. “ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศตุล.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, 2564.
- กระทรวงศึกษาธิการ. **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579**. กรุงเทพฯ: พริกหวาน กราฟฟิค จำกัด, 2560.
- จินณวัตร ปะโคทัง. **ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ**. อุบลราชธานี: ศรีธรรมออฟเซ็ท, 2561.
- จิตติมา วรรณศรี. **การบริหารจัดการศึกษายุคดิจิทัล**. พิษณุโลก: โรงพิมพ์รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3, 2564.
- ณัฐริตา สงค์แก้ว. “ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1.” **วารสารสมาคมนักวิจัย** 27, 3 (กรกฎาคม – กันยายน 2565): 49 – 64.
- ณัฐริตา ทิศาภาค. “แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต, 2565.
- ณัฐวุฒิ พงศ์สิริ, “ผู้นำในยุค Digital Economy,” **HR Society Magazine** 15, 172 (เมษายน 2560): 20 – 23.
- ดาวรรุวรรณ ถวิลการ. **ภาวะผู้นำดิจิทัล**. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2564.
- นภัสรวิทย์ สุขเสนา. “ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2.” **วารสารปัญญาภิวัฒน์** 14, 3 (กันยายน – ธันวาคม 2565): 178 – 191.
- บวร ปภัสราทร. **การสื่อสารเคลื่อนที่จากยุคที่หนึ่งสู่ยุคที่ห้า มุมมองของพลเมืองดิจิทัล = Mobile communication: From 1G to 5G digital citizen perspective** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561.
- _____. **ผู้นำแบบดิจิทัล**. เข้าถึงเมื่อ 1 กันยายน 2566. เข้าถึงได้จาก <https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/119736>

“ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570).”

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 139, ตอนพิเศษ 258 ง (1 พฤศจิกายน 2565): 123.

บุญญฤทธิ์ วิฑูรย์. “แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2564.

“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 116, ตอนที่ 74 ก (19 สิงหาคม 2542): 38 – 39.

รุจากรณ์ ลักษณะดี. “ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1.” การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก, 2565.

โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา. **ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา**. เข้าถึงเมื่อ 10 มิถุนายน 2566. เข้าถึงได้จาก <http://www.anubanay.ac.th>

_____. **รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2564**. พระนครศรีอยุธยา: โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา, 2564.

วิโรจน์ สารัตนะ. **ภาวะผู้นำ ทฤษฎีและนันทศาสตร์ร่วมสมัยปัจจุบัน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทิพย์วิสุทธิ์, 2566.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (Thailand Development Research Institute:TDRI).

ปัญหาการศึกษาไทย นวัตกรรมและการวิจัยช่วยได้จริงหรือ?. เข้าถึงเมื่อ 1 กันยายน 2566. เข้าถึงได้จาก <https://www.disruptignite.com/blog/problem-of-thailand-education>

สมาน ประวันโต. “แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1.” **วารสารวิชาการธรรมทรรศน์** 23, 3 (กรกฎาคม - กันยายน 2566): 49 – 63.

สินากรณ์ บุญเลิศฤทธิ์. “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2.” **วารสารราชพฤกษ์** 21, 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2566): 175 – 189.

สุกัญญา แซ่มซ้อย, **การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล School Management in Digital Era**, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561), 216 - 224.

สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน). **แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566 – 2570**. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน), 2565.

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, การรู้ดิจิทัล (Digital Literacy), เข้าถึงเมื่อ 2

พฤษภาคม 2566, เข้าถึงได้จาก <https://www.nstda.or.th/th/nstda-knowledge>.

อรรถา ปะภาวเต. “แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2.” **Journal of Modern Learning Development** 6, 4 (กรกฎาคม – สิงหาคม 2564): 192 – 200.

ภาษาอังกฤษ

Alajmi, Munirah K. “The impact of digital leadership on teachers’ technology

integration during the COVID-19 pandemic in Kuwait,” **International Journal of Educational Research** (February 9, 2022), 1 – 10.

American Library Association. “Digital literacy, libraries, and public policy.” **Report of**

the office for information technology policy’s digital literacy task force (January 2013): 2.

Bainbridge, William Sims. **Leadership in Science and Technology: A Reference**

Handbook California: SAGE Publications, 2012.

Bawden, D. Information and digital literacies: a review of concepts. **Journal of**

Documentation 57, 2 (April 2001): 218 – 259.

Bennis, Warren G. Managing the Dream: Leadership in the 21st Century. **Journal of**

Organizational Change Management 2, 1(January 1989): 6 – 10.

Best, John W. **Research in Education**. New Jersey: Prentice-Hall, 1970.

Cooper, Gordon. **5 Digital Leadership Skills to Support Digital Transformation**.

accessed October 1, 2023. available from <https://www.ardoq.com/blog/digital-leadership-skills>

Crompton, Helen. **Education Reimagined: Leading Systemwide Change with the**

ISTE Standards. La Vergne, TN: International Society for Technology in Education, 2018.

Fisk, P. The Making of a Digital Leader. **Business Strategy Review** 13, 1 (January

2003): 43 – 50.

Gluster, P. **Digital literacy**. New York: John Wiley, 1997.

- Kaganer, Evegny. Sieber Sandra., and Zamora, Javier. “The 5 keys to a Digital Mindset.” **Forbes** (March 11, 2014).
- Kane, Gerald C. **Common traits of the best digital leaders**. accessed October 1, 2023. available from <https://sloanreview.mit.edu/article/common-traits-of-the-best-digital-leaders/>
- Likert, Rensis. **The Human Organization**. New York: McGraw – Hill, 1963.
- Lunenburg, Fred C. and Ornstein, Allan C. **Educational Administration; Concepts and Practices**. 7th ed. California: SAGE Publications, 2022.
- Meister, Jeanne C. **The 2020 leadership model for tomorrow's workplace**. New York: Harper Collins Publishers, 2010.
- Martin, A., and Grudziecki, J. “Digital: concepts and tools for digital literacy development.” **Innovations in Teaching & Learning in Information & Computer Sciences** 5, 4 (December 2006): 246 – 264.
- Mooncamp, **Digital leadership: 8 components for being an effective digital leader**, accessed October 1, 2023, available from <https://mooncamp.com/blog/digital-leadership/>
- National Association of Secondary School Principals (NAASP). **Breaking ranks: 10 skills for successful school leaders**. 2nd Ed. Reston, VA: NAASP, 2014.
- Rosa, Marivic Agbuya Dela. “Digital Leadership and Teachers’ Performance: Basis for a Proposed Training Program.” **International Journal of Multidisciplinary: Applied Business and Education Research** 3, 12 (2022): 2669 – 2685.
- Shein, Esther. “7 skills of successful digital leaders.” **Resellernews** (August 11, 2021): 1 – 2.
- Sheninger, Eric. **Digital Leadership: Changing Paradigms for Changing Times**. 2nd ed. California: SAGE Publications, 2019.
- Stewart, M. The Language of Praise and Criticism in a Student Evaluation Survey. **Studies in Educational Evaluation** 45 (June 2015): 1 – 9.

- Sullivan, Lindsay. **8 Skills Every Digital Leader Needs**, accessed October 1, 2023, available from <https://www.cmswire.com/digital-workplace/8-skills-every-digital-leader-needs/>
- Wilson, James E. "Leadership in the digital age." **The Encyclopedia of Leadership** 1 (2004): 858 – 861.
- Zhong, L. Indicators of digital leadership in the context of K-12 education. **Journal of Educational Technology Development and Exchange** 10, 1 (April 2017): 27 – 40.
- Zhu, Pearl. **Five Key Elements in Digital Leadership**, accessed October 1, 2023, available from <http://futureofcio.blogspot.com/2015/01/five-key-elements-in-digital-leadership.html>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัยและรายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

ที่ อว 8612.2/75

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

1 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณธีรญา เห่งยมจุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายธรรมนุญ คนตรง รหัสประจำตัว 640620104 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติ
ให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา” ในกรณี
ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือเพื่อการ
วิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษา ขอขอบคุณในการอนุเคราะห์
ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455
นักศึกษา โทร. 08 9932 0789

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
“WORKPLACE HAPPINESS”

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
ประเมินค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะธิดา ทองอร่าม

วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรีบัณฑิต สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

2. ดร.ราตรี ทองศรี

วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดศรีอพนัน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

3. นางธีรญา เหมี่ยมจุล

วุฒิการศึกษา	ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดห้วยเหนียว “ปัญสิริวิทยา” สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

ภาคผนวก ข

ตารางค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ

ตารางที่ 8 ตารางวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (Index of item objective congruence: IOC) เรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา

ข้อ	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3			
การสื่อสารเชิงดิจิทัล (Digital Communication)							
1	ผู้บริหารมีการประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	ผู้บริหารมีการวางแผนเพื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมในการสื่อสารอย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารเลือกใช้เครือข่ายที่ทันสมัยทั้งเครือข่ายภายในและภายนอกในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	ผู้บริหารมีการผสมผสานช่องทางการสื่อสารหลาย ๆ ทางเพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพของสถานศึกษาไปในทิศทางและจุดมุ่งหมายเดียวกัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
การสร้างวิธีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล (Digital Learning)							
6	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการออกแบบกระบวนการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผลิตสื่อนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3			
8	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูวัดและประเมินผลโดยการใช้เทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนแต่ละบุคคล	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
9	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนแต่ละบุคคลไปใช้ในการพัฒนาการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ (Professional Development)							
10	ผู้บริหารมีแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้ตนเองมีความเชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	ผู้บริหารกล้าคิด กล้าตัดสินใจและกล้าปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	ผู้บริหารเปิดโอกาสทางการเรียนรู้ให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองในด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วมอบรม ประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาความเป็นมืออาชีพด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3			
การสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล (Digital Culture)							
14	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และถ่ายทอดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลลงสู่ผู้ปฏิบัติอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	ผู้บริหารสนับสนุนบุคลากรในการทำงานตามวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพื่อนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	ผู้บริหารส่งเสริมและเปิดโอกาสให้บุคลากรทำงานร่วมกัน แบ่งปันข้อมูลข่าวสารได้ทุกที่ ทุกเวลา เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพ ต่อผลประโยชน์ของส่วนรวมของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
หนังสือขอตกลงเครื่องมือ

ที่ อว 8612.2/126

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

14 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนประตูลี้

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 30 ฉบับ

ด้วย นายธรรมบุญ คนตรง รหัสนักศึกษา 640620104 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษา ขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455
นักศึกษา โทร. 08 9932 0789

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
“WORKPLACE HAPPINESS”

การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม
เรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.982	17

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A1	70.50	121.224	.920	.981
A2	70.57	121.909	.916	.981
A3	70.37	122.723	.913	.981
A4	70.43	121.082	.940	.981
A5	70.37	122.723	.913	.981

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
B6	70.23	127.771	.896	.981
B7	70.03	133.413	.715	.983
B8	70.30	124.493	.842	.982
B9	70.13	127.913	.876	.981
C10	70.17	132.075	.652	.983
C11	70.17	128.351	.847	.982
C12	70.07	125.582	.906	.981
C13	70.00	127.172	.947	.981
D14	70.00	127.172	.947	.981
D15	70.33	127.264	.832	.982
D16	70.10	127.059	.936	.981
D17	70.37	121.206	.914	.981

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ อว 8612.2/209

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

29 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 76 ฉบับ

ด้วย นายธรรมณู คนตรง รหัสนักศึกษา 640620104 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติ
ให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา” มีความประสงค์
จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอนในหน่วยงาน
ของท่าน โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประกอบการทำการค้นคว้า
อิสระ ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์
เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้แก่นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตี้ยเจริญ)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

นักศึกษา โทร. 08 9932 0789

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

“WORKPLACE HAPPINESS”

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา

2. แบบสอบถามฉบับนี้มีจำนวน 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา

3. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอนโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ขอให้ท่านตอบทุกข้อคำถามตามสภาพจริงในสถานศึกษาของท่าน อันจะนำไปสู่ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ข้อมูลที่ท่านตอบจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่านแต่อย่างใด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ที่ท่านให้ความอนุเคราะห์สำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

นายธรรมบุญ คนตรง

นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : สำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ข้อ	สถานภาพส่วนตัวผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับ ผู้วิจัย
1	เพศ () ชาย () หญิง	() 1
2	อายุ () ไม่เกิน 30 ปี () 41 - 50 ปี () 31 - 40 ปี () 51 ปีขึ้นไป	() 2
3	ระดับการศึกษาสูงสุด () ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาตรี () ปริญญาเอก	() 3
4	ตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน () ผู้อำนวยการโรงเรียน () รองผู้อำนวยการโรงเรียน () หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ () ครูผู้สอน	() 4
5	ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน () ไม่เกิน 5 ปี () 11 - 15 ปี () 21 - 25 ปี () 6 - 10 ปี () 16 - 20 ปี () 26 ปีขึ้นไป	() 5

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา

คำชี้แจง สำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับภาวะผู้นำดิจิทัลที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	มีภาวะผู้นำดิจิทัล	อยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีภาวะผู้นำดิจิทัล	อยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีภาวะผู้นำดิจิทัล	อยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีภาวะผู้นำดิจิทัล	อยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีภาวะผู้นำดิจิทัล	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ภาวะผู้นำดิจิทัล	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
การสื่อสารเชิงดิจิทัล (Digital Communication)							
1	ผู้บริหารมีการประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในสถานศึกษา						() 6
2	ผู้บริหารมีการวางแผนเพื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมในการสื่อสารอย่างทั่วถึง						() 7
3	ผู้บริหารเลือกใช้เครือข่ายที่ทันสมัย ทั้งเครือข่ายภายในและภายนอกในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม						() 8
4	ผู้บริหารมีการผสมผสานช่องทางการสื่อสารหลาย ๆ ทางเพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา						() 9
5	ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพของสถานศึกษาไปในทิศทางและจุดมุ่งหมายเดียวกัน						() 10
การสร้างวิธีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล (Digital Learning)							
6	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการออกแบบกระบวนการเรียนการสอน						() 11
7	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผลิตสื่อนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียน						() 12

ข้อ	ภาวะผู้นำดิจิทัล	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
8	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูวัดและประเมินผล โดยการใช้เทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมและ วิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนแต่ละบุคคล						() 13
9	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูนำผลการวิเคราะห์ ข้อมูลนักเรียนแต่ละบุคคลไปใช้ในการพัฒนาการ สอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน						() 14
การพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ (Professional Development)							
10	ผู้บริหารมีแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้ตนเองมี ความเชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ						() 15
11	ผู้บริหารกล้าคิด กล้าตัดสินใจและกล้าปรับปรุง เปลี่ยนแปลงในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ใน การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ						() 16
12	ผู้บริหารเปิดโอกาสทางการเรียนรู้ให้บุคลากรมีการ พัฒนาตนเองในด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล						() 17
13	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วมอบรม ประชุม สัมมนาเพื่อพัฒนาความเป็นมืออาชีพด้าน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล						() 18
การสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล (Digital Culture)							
14	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และ ถ่ายทอดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลลงสู่ผู้ ปฏิบัติอย่างชัดเจน						() 19
15	ผู้บริหารสนับสนุนบุคลากรในการทำงานตาม วิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อไปสู่ความสำเร็จ ตามเป้าหมายของสถานศึกษา						() 20
16	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการ แสดงความคิดเห็นเพื่อนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการ ปฏิบัติงาน						() 21

ข้อ	ภาวะผู้นำดิจิทัล	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
17	ผู้บริหารส่งเสริมและเปิดโอกาสให้บุคลากรทำงานร่วมกัน แบ่งปันข้อมูลข่าวสารได้ทุกที่ทุกเวลา เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพต่อผลประโยชน์ของส่วนรวมของสถานศึกษา						() 22

หมายเหตุ

- แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามฉบับทดลองใช้เครื่องมือวิจัยของงานวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา
- ท่านสามารถเลือกตอบแบบสอบถามได้ผ่าน 2 ช่องทาง คือ
ช่องทางที่ 1 ตอบแบบสอบถามลงในแบบสอบถามฉบับนี้ และส่งที่ครูธรรมบุญ
ช่องทางที่ 2 เข้าทาง QR Code ตามภาพนี้ สำหรับการตอบทางอุปกรณ์เคลื่อนที่ เช่น โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต เป็นต้น
- ผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน
 - รองผู้อำนวยการโรงเรียน 4 คน
 - หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 คน
 - ครูผู้สอน 63 คน
- ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามภายในวันที่ 8 มีนาคม 2567

ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย
และรายชื่อผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์

ที่ อว 8612.2/237

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

12 มีนาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา

ด้วย นายธรรมบุญ คนตรง รหัสนักศึกษา 640620104 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา”

ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้นักศึกษาสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปประกอบการทำวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455
นักศึกษา โทร. 08 9932 0789

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
“WORKPLACE HAPPINESS”

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย

1. นางจุไรรัตน์ เอิบกมล ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1

2. นางนภาพรรณ สุขดี รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1

3. นางพนิศา สุขสมแดน รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1

4. นางวาสนา สุดใจประภารัตน์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1

5. นางพุทธชาติ บุบผา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา

2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีจำนวน 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ที่ท่านให้ความอนุเคราะห์สำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยในครั้งนี้

นายธรรมบุญ คนตรง

นักศึกษาระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ - สกุล.....ตำแหน่ง.....

สถานที่ปฏิบัติงาน.....

วันที่ให้สัมภาษณ์.....เวลา.....สถานที่สัมภาษณ์.....

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา

พระนครศรีอยุธยา

ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา ในประเด็นเหล่านี้อย่างไรบ้าง

1. ด้านการสื่อสารเชิงดิจิทัล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการสร้างวิธีการเรียนรู้เชิงดิจิทัล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการพัฒนาสู่ความเป็นมืออาชีพ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านการสร้างวัฒนธรรมเชิงดิจิทัล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ด้วยดีและการเสียสละเวลาอันมีค่ายิ่ง

เพื่อการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

นายธรรมนุญ คนตรง

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นายธรรมนุญ คนตรง

วุฒิการศึกษา

ระดับปริญญาตรี ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาการประถมศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปัจจุบันศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

